

T.C.
KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

**BAZI AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİ EĞİTİM DENETİMİ
SİSTEMLERİNİN TÜRKİYE'DEKİ OKUL YÖNETİCİLERİ
TARAFINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ
(Kırıkkale İli Örneği)**

122201

YÜKSEK LİSANS TEZİ

122201

Hazırlayan
Hilmi SÜNGÜ

**T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ**

Tez Danışmanı
Yard. Doç. Dr. Vural HOŞGÖRÜR

Kırıkkale - 2002

ÖZET

Bu araştırma ile ilköğretim ve orta öğretim kurumlarında görev yapan okul yöneticilerinin Avrupa Birliği'ne üye ülkelerden Fransa, İngiltere ve Almanya'nın eğitim denetimi sistemlerine ilişkin görüşleri doğrultusunda üyelik sürecinde olan ülkemizin birliğe uyum çalışmalarına katkıda bulunulması amaçlanmıştır.

Araştırma genel tarama modeli kullanılarak yapılmıştır. Çalışma evrenini Kırıkkale il merkezinde görev yapmakta olan 180 okul yöneticisi oluşturmaktadır. Araştırmada ihtiyaç duyulan, katılımcılara ait "Kişisel Bilgiler" ile ilköğretim ve orta öğretim kurumlarında görev yapan yöneticilerin "Fransa", "İngiltere" ve "Almanya" eğitim denetimi sistemlerinin yapı ve işleyişine ilişkin görüşlerine ait veriler, dört bölümden oluşan ve araştırmacı tarafından geliştirilmiş bir bilgi toplama formu ile elde edilmiştir. Araştırmanın amacı doğrultusunda toplanan verilerin çözümlenmesinde frekans (f), yüzde (%), aritmetik ortalama (\bar{x}), standart sapma (ss), t-testi ve scheffe testi kullanılmıştır.

Araştırmada elde edilen bulgular şöyledir:

Fransa ve İngiltere eğitim denetimi sistemlerinin yapı ve işleyişi ile ilgili olarak sunulan maddelere ilköğretim ve orta öğretim kurumlarında görev yapan okul yöneticilerince verilen yanıtların tamamı değerlendirildiğinde yöneticilerin görüşlerinin "katılıyorum" kategorisinde yer aldığı, Almanya eğitim denetimi sisteminin yapı ve işleyişi ile ilgili maddelere verdikleri yanıtların ise "kesinlikle katılıyorum" kategorisinde bulunduğu görülmektedir. Bu sonuca göre, yöneticilerin Fransa, İngiltere ve Almanya eğitim denetimi sistemlerinin yapısı ve işleyişi ile ilgili sunulan maddelere katıldıkları anlaşılmaktadır.

Bilgi toplama formunu yanıtlayan okul yöneticilerinin ilköğretim veya orta öğretim kurumu yöneticisi olmalarının ve buldukları kurumlarda müdür yada müdür yardımcısı görevlerinde bulunmalarının Fransa ve İngiltere eğitim denetimi sistemlerine ilişkin görüşleri üzerinde anlamlı bir etkisi tespit edilmemiştir. Almanya eğitim denetimi sistemi ile ilgili görüşlerinde ise, görev yapılan öğretim kurumuna göre değişiklik olmamasına rağmen, okulda

müdür ya da müdür yardımcısı görevlerinde bulunmalarına göre anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir.

Okul yöneticilerinin Fransa, İngiltere ve Almanya eğitim denetimi sistemlerinin yapısı ve işleyişi ile ilgili görüşleri arasında bir takım farklılıklar bulunsa da genel bir değerlendirme yapıldığında, yöneticilerin eğitim fakültesi veya başka bir yüksek öğretim kurumundan mezun olmalarının Fransa ve Almanya eğitim denetimi sistemleri üzerine yaptıkları değerlendirmelere anlamlı bir etkisi tespit edilmemiştir. Ancak, mezun olunan okul değişkeninin yöneticilerin İngiltere eğitim denetimi sistemine ilişkin görüşleri üzerinde etkili olduğu anlaşılmıştır.

Yöneticilerin idarecilikteki hizmet sürelerinin ya da toplam hizmet sürelerinin Fransa, İngiltere ve Almanya eğitim denetimi sistemlerinin yapı ve işleyişine dair düşüncelerini etkilemediği, aynı zamanda mesleki kıdemlerinin görüşlerinde herhangi bir farklılık meydana getirmediği görülmüştür.

ABSTRACT

This study aims to determine what the attitudes of the primary and secondary school administrators are towards the inspection system in education of the Member States of the European Union and to contribute to the efforts for the adaptation process of our country which is supposed to become a member of the Union in the near future.

General survey type has been used for the research. The target population of the study consisted of 180 primary and secondary school administrators who work in the city centre of Kırıkkale. The necessary data was gathered through a questionnaire which has four parts including a "Personal Information" part which provides the information for the school administrators who participated to the research by answering the questionnaire and the administrators' attitudes towards the educational inspection system of "France", "England" and "Germany", respectively. The questionnaire was developed by the researcher. To analyse the data collected in connection with the aim of the study, some statistical techniques were used such as; frequency, percentage, arithmetic average, standard deviation, t test and scheffe test.

The findings of the study are as the following:

As the primary and secondary school administrators answers to the statements related to the form and function of the educational inspection systems of France and England were analysed, their attitudes were placed in the category named as "Agree"; the attitudes towards the educational inspection system of Germany were placed in the category named as "Strongly Agree". According to these results, we may come to understand that the primary and secondary school administrators agree with the given statements related to the form and function of the educational inspection systems of France, England and Germany.

Working at a primary or a secondary school and being principal or assistant principal at the institutions they work do not have a meaningful influence on the attitudes of the ones answering the questionnaire towards the structure and function of educational inspection systems of France and

England. Although there is no opposition on the base of working at primary or secondary school in terms of the attitudes towards the educational inspection system of Germany, some meaningful differences were found in relation to being a manager or assistant manager.

Even if there are some minor dissimilarity between the managers' opinions about the structure and function of educational inspection systems of France, England and Germany, graduating from education faculty or other faculties does not effect the attitudes towards the structure and function of educational inspection systems of France and Germany. However, it was understood that the faculties from which the managers graduated have some effects on the managers' views on the structure and function of educational inspection system of England.

It might be stated that managers' seniority in management and their seniority in total years of service have no effects on their attitudes towards the structures and functions of the educational systems of France, England and Germany.

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
ÖZET.....	I
ABSTRACT.....	III
İÇİNDEKİLER.....	V
ŞEKİL VE ÇİZELGELER CETVELİ.....	VIII
KİŞİSEL KABUL / AÇIKLAMA.....	XII
ÖN SÖZ.....	XIII

BÖLÜM I

GİRİŞ	1
Problem Durumu.....	2
Problem Cümlesi.....	3
Alt Problemler.....	3
Araştırmanın Önemi.....	4
Sınırlılıklar.....	5
Tanımlar.....	6

BÖLÜM II

YÖNTEM	7
Araştırma Modeli.....	7
Evren ve Örneklem.....	7
Veri Toplama Aracının Geliştirilmesi.....	8
Veriler ve Toplanması.....	9
Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması.....	9

BÖLÜM III

KAVRAMSAL ÇERÇEVE	11
DENETİM SÜRECİ	11
TÜRKİYE EĞİTİM DENETİMİ SİSTEMİNİN YAPISI VE İŞLEYİŞİ	16
Milli Eğitim Bakanlığı Teftiş Kurulu.....	17
Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Müfettişliği.....	21

FRANSA EĞİTİM DENETİMİ SİSTEMİNİN YAPISI VE İŞLEYİŞİ.....	25
Okul denetimi.....	27
Eğitim Yönetimi Genel Müfettişleri (IGAEN).....	27
Milli Eğitim Genel Denetleme Kurulu (IGEN).....	28
Bölgesel Seviyedeki Denetim Toplulukları (IPR-IA ve IEN).....	30
İNGİLTERE EĞİTİM DENETİMİ SİSTEMİNİN YAPISI VE İŞLEYİŞİ.....	32
Majestelerinin Müfettişleri (Her Majesty's Inspectors).....	34
Eğitim Müfettişleri (Rgl).....	39
Branş / Alan / Uzman Müfettişleri (PTM).....	39
Meslekten Olmayan Müfettişler.....	40
ALMANYA EĞİTİM DENETİMİ SİSTEMİNİN YAPISI VE İŞLEYİŞİ.....	43
TÜRKİYE, FRANSA, İNGİLTERE VE ALMANYA EĞİTİM DENETİMİ SİSTEMLERİNİN YAPI VE İŞLEYİŞ AÇISINDAN BENZERLİK VE FARKLILIKLARI.....	48
İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	50
Yurt İçinde Yapılmış Olan Araştırmalar.....	50
Yurt Dışında Yapılmış Olan Araştırmalar.....	55

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM.....	58
Araştırmaya Katılanların Kişisel Bilgileri.....	58
İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin Avrupa Birliği Ülkelerinin Eğitim Denetimi Sistemlerine İlişkin Görüşleri.....	60
Görev Yaptıkları Kurumlara Göre İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin Avrupa Birliği Ülkelerinin Eğitim Denetimi Sistemlerine İlişkin Görüşleri.....	70
İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Müdür ve Müdür Yardımcılarının Avrupa Birliği Ülkelerinin Eğitim Denetimi Sistemlerine İlişkin Görüşleri.....	76
Bitirdiği Öğretim Kurumuna Göre İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin Avrupa Birliği Ülkelerinin Eğitim Denetimi Sistemlerine İlişkin Görüşleri.....	84

İdarecilikteki Hizmet Süresine Göre İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin Avrupa Birliği Ülkelerinin Eğitim Denetimi Sistemlerine İlişkin Görüşleri.....	91
Toplam Hizmet Süresine Göre İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin Avrupa Birliği Ülkelerinin Eğitim Denetimi Sistemlerine İlişkin Görüşleri.....	97

BÖLÜM V

SONUÇLAR VE ÖNERİLER.....	105
Sonuçlar.....	105
Öneriler.....	111
KAYNAKÇA.....	113
EKLER.....	118
Veri Toplama Aracı.....	119
Anket Maddeleri ve Faktör Yükleri.....	122
Anket Uygulama İzin Dilekçesi.....	124
Kırıkkale Valiliğinden Alınan Anket Uygulama İzni.....	125

ŞEKİL VE ÇİZELGELER CETVELİ

Sayfa

ŞEKİL

4.2.1. İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin Fransa Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşleri.....	63
4.2.2. İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin İngiltere Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşleri.....	66
4.2.3. İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin Almanya Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşleri.....	70
4.3.1. Görev Yaptıkları Kurumlara Göre, İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin Fransa Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşleri.....	72
4.3.2. Görev Yaptıkları Kurumlara Göre, İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin İngiltere Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşleri.....	74
4.3.3. Görev Yaptıkları Kurumlara Göre İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin Almanya Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşleri.....	76
4.4.1. İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Müdür ve Müdür Yardımcılarının Fransa Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşleri.....	78
4.4.2. İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Müdür ve Müdür Yardımcılarının İngiltere Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşleri.....	81
4.4.3. İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Müdür ve Müdür Yardımcılarının Almanya Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşleri.....	83
4.5.1. Bitirdiği Öğretim Kurumuna Göre İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin Fransa Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşleri.....	86
4.5.2. Bitirdiği Öğretim Kurumuna Göre İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin İngiltere Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşleri.....	88
4.5.3. Bitirdiği Öğretim Kurumuna Göre İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin Almanya Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşleri.....	91

4.6.1. İdarecilikteki Hizmet Süresine Göre İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin Fransa Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşleri.....	93
4.6.2. İdarecilikteki Hizmet Süresine Göre İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin İngiltere Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşleri.....	95
4.6.3. İdarecilikteki Hizmet Süresine Göre İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin Almanya Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşleri.....	97
4.7.1. Toplam Hizmet Süresine Göre İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin Fransa Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşleri.....	100
4.7.2. Toplam Hizmet Süresine Göre İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin İngiltere Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşleri.....	102
4.7.3. Toplam Hizmet Süresine Göre İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin Almanya Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşleri.....	104

ÇİZELGE

4.1.1. Yöneticilerin Görev Yaptıkları Kurumlar.....	58
4.1.2. Yöneticilerin Buldukları Kurumlardaki Görevleri.....	58
4.1.3. Yöneticilerin Mezun Oldukları Okullar.....	59
4.1.4. Yöneticilerin Lisansüstü Eğitim Yapma Durumları.....	59
4.1.5. Yöneticilerin İdarecilikteki Hizmet Süreleri.....	59
4.1.6. Yöneticilerin Toplam Hizmet Süreleri.....	60
4.2.1. Fransa Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşlere Ait Frekans (f), Yüzde (%), Aritmetik Ortalama (\bar{x}) ve Standart Sapmalar (ss).....	61
4.2.2. İngiltere Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşlere Ait Frekans (f), Yüzde (%), Aritmetik Ortalama (\bar{x}) ve Standart Sapmalar (ss).....	64

4.2.3. Almanya Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşlere Ait Frekans (f), Yüzde (%), Aritmetik Ortalama (\bar{x}) ve Standart Sapmalar (ss).....	67
4.3.1. Görev Yaptıkları Kurumlara Göre İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin Fransa Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşlerine Ait t-Testi Sonuçları.....	71
4.3.2. Görev Yaptıkları Kurumlara Göre İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin İngiltere Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşlerine Ait t-Testi Sonuçları.....	73
4.3.3. Görev Yaptıkları Kurumlara Göre İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin Almanya Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşlerine Ait t-Testi Sonuçları.....	75
4.4.1. İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Müdür ve Müdür Yardımcılarının Fransa Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşlerine Ait t-Testi Sonuçları.....	77
4.4.2. İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Müdür ve Müdür Yardımcılarının İngiltere Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşlerine Ait t-Testi Sonuçları.....	79
4.4.3. İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Müdür ve Müdür Yardımcılarının Almanya Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşlerine Ait t-Testi Sonuçları.....	82
4.5.1. Bitirdiği Öğretim Kurumuna Göre İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin Fransa Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşlerine Ait t-testi Sonuçları.....	85
4.5.2. Bitirdiği Öğretim Kurumuna Göre İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin İngiltere Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşlerine Ait t-testi Sonuçları.....	87
4.5.3. Bitirdiği Öğretim Kurumuna Göre İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin Almanya Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşlerine Ait t-testi Sonuçları.....	89
4.6.1. İdarecilikteki Hizmet Süresine Göre İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin Fransa Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşlerine Ait t-testi Sonuçları.....	92

4.6.2. İdarecilikteki Hizmet Süresine Göre İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin İngiltere Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşlerine Ait t-testi Sonuçları.....	94
4.6.3. İdarecilikteki Hizmet Süresine Göre İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin Almanya Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşlerine Ait t-testi Sonuçları.....	96
4.7.1. Toplam Hizmet Süresine Göre İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin Fransa Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşlerine Ait t-testi Sonuçları.....	98
4.7.2. Toplam Hizmet Süresine Göre İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin İngiltere Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşlerine Ait t-testi Sonuçları.....	101
4.7.3. Toplam Hizmet Süresine Göre İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin Almanya Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşlerine Ait t-testi Sonuçları.....	103

KİŞİSEL KABUL / AÇIKLAMA

Yüksek lisans tezi olarak hazırladığım “Avrupa Birliği Ülkeleri Eğitim Denetimi Sistemlerinin Türkiye’deki Okul Yöneticileri Tarafından Değerlendirilmesi” adlı çalışmamı, ilmi ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazdığımı ve faydalandığım eserlerin kaynakçada gösterdiklerimden ibaret olduğunu, bunlara atıf yaparak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu şeref ve haysiyetimle doğrularım.

Hilmi SÜNGÜ

ÖN SÖZ

Bu araştırmanın amacı ilköğretim ve orta öğretim okullarında görev yapmakta olan yöneticilerin Avrupa Birliği ülkelerinden Fransa, İngiltere ve Almanya'nın eğitim denetimi sistemlerinin yapısı ve işleyişi ile ilgili görüşlerini belirlemektir.

Araştırma beş bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde; araştırmanın problemi tanımlanmış, alt problemleri belirlenmiş, önemi açıklanmış, sınırlılıkları belirlenip araştırma ile ilgili tanımlara yer verilmiştir. İkinci bölümde, araştırma yapılırken uygulanan yöntemle değinilmiştir. Üçüncü bölümde, problemin daha iyi anlaşılabilmesi için Türkiye, Fransa, İngiltere ve Almanya eğitim denetimi sistemlerinin yapı ve işleyişi ile ilgili açıklamalar yapılmış ve bu ülkelerin eğitim denetimi sistemleri arasındaki benzerlik ve farklılıklara işaret edilmiş, konuya ilişkin yurt içi ve yurt dışında yapılmış olan araştırmalar hakkında bilgi verilmiştir. Dördüncü bölümde, araştırma sonucunda elde edilen bulgular açıklanmış ve elde edilen bulguların analizi yapılmıştır. Beşinci bölümde ise araştırmadan elde edilen sonuçlar ve konu ile ilgili yapılan önerilere yer verilmiştir.

Bu araştırmanın yapılması sırasında yardımlarını esirgemeyen ve yaptığı katkılarla bu araştırmanın tamamlanmasında büyük pay sahibi olan tez danışmanım sayın Yrd. Doç .Dr. Vural HOŞGÖRÜR'e teşekkür ederim.

Değerli görüş ve önerileriyle araştırmanın yürütülmesine yardımcı olup araştırmanın tamamlanması için beni teşvik eden sayın Yrd. Doç. Dr. Metin ARSLAN ve Yrd. Doç. Dr. Metin YAMAN'a; araştırmanın istatistiki analizlerinde yardımcı olan sayın Yrd. Doç. Dr. Şener BÜYÜKÖZTÜRK ve Dr. Nadir ÇELİKÖZ'e teşekkür ederim

Ayrıca, benim için yaptıkları fedakarlıklardan dolayı aileme içten teşekkürlerimi bir borç bilirim.

BÖLÜM I

Giriş

Bir sistemin oluşumunun en önemli öğelerinden bir tanesi ortak amaçtır. Aynı sistem içerisinde bulunan kişiler ancak ortak bir amaca ulaşmak için çaba gösterdikleri zaman başarılı olabilirler. Daha önceden saptanmış olan hedeflere ulaşabilmek için ise mevcut kaynakların etkili bir biçimde kullanılması zorunludur. Bunu sağlamak yönetimin görevidir. Bir sistemin başarılı sayılabilmesi için sağlanan çıktıların istenilen amaçlara uygun olması beklenir. Sistemin başarısı nitelikli çıktılar elde edilmesiyle anlaşılır. Çıktının amaçlara uygun olup olmadığını anlamak da denetim ve değerlendirme yoluyla mümkün olabilir (Köklü, 1996, s. 259).

Günümüzde insan kaynaklarına yapılan yatırıma koşul olarak bilgiye verilen değer de artmaktadır. Bu gelişme eğitim hizmetlerine verilen önemi arttırmakta, ayrıca toplumsal ve açık bir sistem olan eğitim sistemine ürünün daha nitelikli olmasını sağlama sorumluluğunu yüklemektedir. Çünkü bir toplumun varlığını devam ettirebilmesi için kendi amaçlarına uygun olarak yetiştirilmiş bireylere ihtiyacı vardır. Dolayısıyla eğitimden beklenen, toplumun ihtiyaç duyduğu özelliklere sahip, nitelikli bireyler yetiştirilmesidir. Yetiştirilen bireylerin belirlenen amaçlara uygun olup olmadığını anlayabilmek, öğrenme-öğretme sürecinin sürekli bir biçimde kontrol altında tutulmasıyla sağlanabilir. Yapılacak kontrol ya da başka bir deyişle denetim etkinlikleri eğitim ve öğretimin amaçlarına en uygun yöntemi bulmaya ve sistemdeki aksaklıkları gidererek sistemin geliştirilmesini sağlamaya yardımcı olacaktır.

Eğitim kurumları belirlenen amaç ve niteliklere uygun bireyler yetiştirmek için eylemde bulunur. Yapılan uygulamaların başarı derecesini tarafsız olarak tespit edebilmek için kurumsal değerlendirme ve denetime ihtiyaç vardır (Bozkurt, 1995, s. 531). Denetim işlevinin etkin bir şekilde

yerine getirilebilmesi bir bütün olarak eğitim sisteminin başarısını etkileyecektir. Çünkü bir sistemin amaçlanan başarıya ulaşması ve çevresine istenilen kalitede çıktılar vermesi sisteme bağımlı olarak çalışan alt sistemlere de bağlıdır. Dolayısıyla kontrol alt sisteminin fonksiyonunu eksiksiz bir biçimde gerçekleştirmesi eğitimde önceden belirlenmiş olan ortak amaçlara ulaşmada en önemlidir.

Problem Durumu

Geçmiş 1960'lı yıllara dayanan Türkiye Avrupa Birliği ilişkileri Helsinki Avrupa Konseyi'nde 1999'un Aralık ayında gerçekleşen adaylık statüsü ile ivme kazanmıştır (Aslan, 2000). Avrupa Birliği'ne üyelik konusunda elde edilen ilerlemeler sayesinde üye ülkelerin Türkiye'ye olan ilgisi ve işbirliği isteğinde de gözle görülür bir artış gerçekleşmiştir. Ancak, üyelik süreci birliğe uyum açısından Türkiye'ye bazı yükümlülükler getirmektedir.

Avrupa Birliği siyasi ve ekonomik diyalogun yanı sıra Türkiye'den kültürel alanda da üzerine düşen yükümlülükleri yerine getirmesini ve birliğe uyum sağlayabilmek için bu alanlarda standartlarını yükseltmesini şart koşturmaktadır. Türkiye'nin birliğe katılım sürecinde yerine getirmesi gereken en önemli görevlerden birisi, siyaset ve ekonominin yanında kültürel alanda da istikrarı yakalamaktır (Aslan, 2000).

Bu yolda, gelişmekte olan Türk toplumunun geleceğini belirleyecek en önemli etken ekonomik büyüme ile sosyal gelişmenin bağdaştırılmasıdır. Bunu gerçekleştirmenin yollarından birisi eğitimidir. Eğitim ile bir yandan gerek duyulan nitelikli insan gücü yetiştirilirken diğer yandan da toplumun kültür seviyesi ve yaşam standardı geliştirilebilecektir.

Buna paralel olarak, eğitim alanında da arzu edilen yenileşmeyi sağlayabilmek için eğitimin değişik boyutlarına ilişkin araştırmalar yapılmaktadır. Erdoğan, (1997, s.31-32) Türkiye'nin bulunduğu coğrafyadaki gelişmeler ve Avrupa Birliği'ne girme çabalarına paralel olarak Türkiye'de eğitim çalışmalarının da geliştirilmesinin gerekliliğine dikkati çekmektedir. Birliğe entegre olabilmek için Avrupa Birliği ülkeleri ile Türkiye arasında eğitim sistemleri yönünden de paralellik sağlanması gerekmektedir.

Bu amaçla eğitim alanında Avrupa Birliği politika ve düzenlemelerine uyum sağlanabilmesi için mevzuat uyum çalışmaları başlatılmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından, Avrupa Birliği ve ülkemizin eğitim mevzuatı taranarak birbiri ile uyumlu olanlar ile uyum sağlanması gerekenler tespit edilmeye çalışılmıştır. Mevzuat uyum çalışmalarının yanı sıra eğitim sistemimizin niteliğinin de gelişmiş Avrupa ülkeleri seviyesine yükseltilebilmesi için çaba gösterilmektedir. Eğitimde kaliteyi sağlamak için denetim işlemlerinin çağdaş yöntemlerle yerine getirilmesine dönük çalışmalara, Avrupa Birliği ülkeleri ile gelişmiş ülkelerin denetim yöntemleri ve tekniklerinden esinlenerek eğitim denetimi sisteminin yeniden şekillendirilmesinde esas teşkil edecek projelere başlanmıştır (Milli Eğitim Bakanlığı, 2000, s. 291). Bu çalışmalara katkıda bulunmak amacıyla, Avrupa Birliği ülkelerinin eğitim denetimi sistemlerinin Türkiye'deki okul yöneticileri tarafından nasıl değerlendirildiği bu araştırmanın problemini oluşturmaktadır.

Problem Cümlesi

Kırıkkale ilindeki ilköğretim ve orta öğretim kurumlarında görev yapan yöneticilerin Avrupa Birliği ülkeleri (Fransa, İngiltere ve Almanya) eğitim denetimi sistemlerine ilişkin görüşleri nelerdir?

Alt Problemler

Bu araştırmanın genel amacı Türkiye'deki okul yöneticilerinin Avrupa Birliği'ne üye ülkelerin eğitim denetimi sistemlerine ilişkin görüşlerini öğrenmektir. Yapılmış olan literatür çalışması ile öncelikle Türkiye eğitim denetimi sistemi ile Fransa, İngiltere ve Almanya eğitim denetimi sistemlerinin yapısı ve işleyişi arasındaki benzerlik ve farklılıklar saptanmış ve daha sonra araştırmanın genel amacını gerçekleştirebilmek için aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. İlköğretim ve orta öğretim okullarının yöneticilerinin, Fransa, İngiltere ve Almanya'nın eğitim denetimi sistemlerinin yapı ve işleyişine ilişkin görüşleri nelerdir?
2. İlköğretim ve orta öğretim okullarının yöneticilerinin, ilköğretim ya da orta öğretim kurumlarında görev yapmaları Fransa, İngiltere ve Almanya'nın eğitim denetimi sistemlerinin yapı ve işleyişine ilişkin görüşlerini etkilemekte midir?
3. İlköğretim ve orta öğretim okullarının yöneticilerinin buldukları kurumlarda müdür veya müdür yardımcısı olarak görev yapmaları Fransa, İngiltere ve Almanya'nın eğitim denetimi sistemlerinin yapı ve işleyişine ilişkin görüşlerini etkilemekte midir?
4. İlköğretim ve orta öğretim okullarının yöneticilerinin en son bitirdikleri öğretim kurumlarına göre Fransa, İngiltere ve Almanya'nın eğitim denetimi sistemlerinin yapı ve işleyişine ilişkin görüşleri farklılık göstermekte midir?
5. İlköğretim ve orta öğretim kurumlarının yöneticilerinin idarecilikteki hizmet sürelerine göre Fransa, İngiltere ve Almanya'nın eğitim denetimi sistemlerinin yapı ve işleyişine ilişkin görüşleri farklılık göstermekte midir?
6. İlköğretim ve orta öğretim okullarının yöneticilerinin toplam hizmet sürelerine göre Fransa, İngiltere ve Almanya'nın eğitim denetimi sistemlerinin yapı ve işleyişine ilişkin görüşleri farklılık göstermekte midir?

Araştırmanın Önemi

Ülkemizde ne zaman eğitim konusunda karşılaşılan bir problem çözülmeye çalışılsa, genellikle gelişmiş ülkelerin yaptığı uygulamalardan örnekler alınarak çözüme ulaşılmaya çalışılır (orta öğretim kurumlarında bir zamanlar uygulanmış olan ders geçme ve kredi sistemi örneğinde olduğu gibi). Eğitim konusunda her ülkede aşağı yukarı benzer sorunlar görülmektedir. Bu sorunlara çözüm aranırken yaşanan tecrübeler ve çözüm bakımından diğerlerinin izlediği yolu dikkate almak, değerlendirmek

çözüm süreci içerisinde bizi sonuca götürebilecek metotlardan bir tanesi olarak kabul edilebilir.

Karşılaştırmalı eğitimin bize sağladığı kolaylıklar sorunlara farklı bakış açıları sağlayarak, sorunların çözümünde getirdiği değişik önerilerdir. Çünkü ülkeler arasında yapılan kıyaslamalar bize problemlerin çözümünde uluslararası deneyimlerden yararlanma imkanını tanımaktadır.

Değişik ülkelerin eğitim denetim sistemlerinin ve karşılaşılan aksaklıkların, sorunların çözümünde izlenen yolların incelenmesi her ülkeye daha etkili bir eğitim sistemi geliştirilmesi konusunda yardımcı olacaktır. Eğitimle ilgili konularda karar verme yetkisine sahip yöneticiler, karşılaştırmalı eğitimin kendilerine eğitim yönetimi ve denetimi alanında sağladığı örnek çalışmalarla, sistemdeki aksaklıkları farklı bakış açılarıyla inceleyip gerekli iyileştirmelerin yapılabilmesi için daha yerinde kararlar verebileceklerdir.

Bu çalışmada ülkemizdeki mevcut eğitim denetimi sistemimiz ile Fransa ve İngiltere ve Almanya eğitim sistemlerindeki denetim alt sisteminin yapı ve işleyiş yönünden karşılaştırması yapılarak, ilköğretim ve orta öğretim kurumlarının yöneticilerinin bu kıyaslamaların sonucunda ortaya çıkan benzerlik ve farklılıklara ilişkin değerlendirmeleri ve önerileri ortaya konulacaktır.

Sınırlılıklar

1. Bu araştırma Avrupa Birliği'ne üye ülkelerden, birliğin kurucuları ve aynı zamanda eğitim konusunda Avrupa'nın önde gelen ülkelerinden Fransa, İngiltere ve Almanya'da ilköğretim ve orta öğretim düzeyinde eğitim vermekte olan kurumlarda yapılan denetimin yapı ve işleyiş boyutları ile sınırlıdır. Bu ülkelerdeki yükseköğretim kurumlarının denetimi bu çalışmanın kapsamı dışında bırakılmıştır.
2. Araştırma Kırıkkale il merkezinde bulunan ilköğretim ve orta öğretim kurumlarında görev yapmakta olan 180 okul yöneticisi ile sınırlıdır.

Tanımlar

Avrupa Birliği: Avrupa Kömür Çelik Topluluğu (AKÇT), Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET) ve Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu'nun (AAET) birleşmesi ile oluşan Avrupa Topluluğu'nun 1991 yılından sonra aldığı yeni biçim ve yeni adı. Avrupa Topluluğu ülkelerinin aralarında imzaladıkları bir antlaşma ile topluluk, birlik durumuna getirilmiştir (Sönmezoğlu, 1996, s. 41)

Denetim: Kabul edilen amaçlar ve saptanan ilkeler doğrultusunda örgütün amaçlarını gerçekleştirme derecesini belirlemek ve daha iyi sonuçlar alınabilmesi için önlemler olarak süreci geliştirmektir. (Aydın, 1993, s.1). Araştırma kapsamında müfettiş statüsündeki görevliler tarafından yapılan denetimler ele alınmıştır.

İşleyiş: Sistemin amaçlarını gerçekleştirmek için, madde ve insan kaynaklarının kullanılmasıyla ilgili etkinliklerin tümü (Bilir, 1991, s.8).

Müfettiş: Bir okulun belli bir yönü yada yönleri ile programını (öğretim çalışmaları, bina, sağlık, oyun yerleri ya da bütçe vb.) inceleyen görevli (Öncül, 2000, s. 293).

Okul Yöneticisi: Araştırmada yer alan Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı ilköğretim ve orta öğretim okullarını yönetmekle görevli okul müdürleri, müdür başyardımcıları ve müdür yardımcılarıdır.

Sistem: Ortak amaçlar için bir araya gelerek güç birliği yapan kişilerden oluşan; çevrelerinden aldıkları girdileri kendi güçleri ile işleyip amaçlarına uygun ürünler üreten (mal, hizmet, düşünce) toplumsal yapıdır. (Başaran, 1996, s. 21)

Yapı: Sistemin amaçlarının gerçekleştirilmesi için belirlenmiş görev, yetki ve sorumlulukların uygun biçimde dağıtılmasıdır (Bilir, 1991, s. 7).

BÖLÜM II

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın amacına ulaşabilmesi, geçerli ve güvenilir sonuçlar elde edilebilmesi için alınan önlemler ayrıntılı olarak açıklanmış; araştırma modeli, araştırmanın evren ve örnekleme, veri toplama aracının geliştirilmesi, verilerin toplanması, çözümlenmesi ve yorumlanması konularına yer verilmiştir.

Araştırma Modeli

Araştırmanın yürütülmesinde genel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma ile Kırıkkale il merkezinde ilköğretim ve orta öğretim okullarında görev yapan yöneticilerin, Avrupa Birliği ülkelerinin eğitim denetimi sistemlerine ilişkin görüşleri betimlenmeye çalışılmıştır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın çalışma evrenini, Kırıkkale ili merkezindeki, ilköğretim ve orta öğretim okullarında görev yapan müdür ve müdür yardımcılarını oluşturmaktadır. Kırıkkale il merkezinde toplam 41 ilköğretim ve 21 orta öğretim okulu bulunmaktadır. Bu okullarda 62 müdür ve 118 müdür yardımcısı görev yapmaktadır. Kırıkkale il merkezinde bulunan ilköğretim ve orta öğretim okullarında görev yapan müdür ve müdür yardımcılarının sayısının sınırlı olması nedeniyle, örneklem seçimine gidilmemiş ve araştırma çalışma evreninin bütünü üzerinde yürütülmüştür. Kırıkkale il merkezinde görev yapan 180 okul müdürü ve müdür yardımcısından, yapı geçerliği ve güvenilirliğini belirleyebilmek için yapılan ön uygulama

kapsamında veri toplama formlarını cevaplamış olanlar daha sonra yapılan asıl uygulamada araştırma kapsamına alınmamışlardır. Veri toplama aracının son şekli Kırıkkale il merkezinde görev yapan 140 müdür ve müdür yardımcısına uygulanmış, dağıtılan 140 veri toplama formundan 108 tanesi dönmüş ve bunların tamamı değerlendirmeye alınmıştır. Çalışma evrenine giren katılımcılar 4. bölümde ayrıntılı bir şekilde verilmiştir.

Veri Toplama Aracının Geliştirilmesi

Öncelikle araştırmanın temellendirilmesi ve belirlenen amaçlara ulaşabilmesi için konuyla ilgili İngilizce, Fransızca, Almanca ve Türkçe literatür (tez, makale, bildiri, kitap, bilimsel araştırma vb.) incelenmiştir. Literatür incelemesinden elde edilen veriler ve alandaki uzman kişilerden alınan yardımlarla Avrupa Birliği ülkelerinin (Fransa, İngiltere ve Almanya) eğitim denetimi sistemlerinin yapı ve işleyişi hakkında cümleler oluşturulmuştur. Daha sonra bu cümlelerle hazırlanan veri toplama aracı, yapı geçerliği ve güvenilirliğini belirleyebilmek için Kırıkkale'de ilköğretim ve orta öğretim okullarında görev yapan toplam 98 deneğe uygulanarak ön uygulaması yapılmıştır.

Veri toplama aracının yapı geçerliliğinin sağlanabilmesi için faktör analizi (Principal Component Analysis) yapılmıştır. Başlangıçta 48 madde olarak hazırlanan veri toplama aracı, faktör analizi ve kapsam geçerliliğinin sağlanabilmesi amacıyla başvuru uzman görüşleri doğrultusunda yeniden değerlendirilmiş, bu değerlendirme sonucuna göre veri toplama aracından Fransa, İngiltere ve Almanya eğitim denetimi sistemlerinin yapısı ve işleyişi ile ilgili bölümlerde bulunan toplam 15 madde çıkarılarak veri toplama aracına son şekli verilmiştir.

Veri toplama aracı, müdür ve müdür yardımcılarının bazı kişisel özelliklerini belirlemek amacıyla sorulan 8 sorunun bulunduğu kişisel bilgiler bölümü ve Avrupa Birliği ülkelerinin (Fransa, İngiltere ve Almanya) eğitim denetimi sistemlerinin yapı ve işleyişine yönelik soruların bulunduğu bölümler ile birlikte toplam 4 bölüm ve 41 sorudan oluşmuştur (Ek 1). Veri toplama aracının maddeleri ve faktör yükleri Ek 2'de verilmiştir. Veri toplama

aracının 3 ana ögeyi ölçmeye yönelik toplam varyansı açıklama oranı % 48.23'tür. Her bir alt ögenin kendi içerisinde tek faktörden oluştuğuna ilişkin toplam varyansı açıklama oranları sırasıyla; 35.57, 43.27 ve 45.53'tür. Veri toplama aracının Cronbach Alpha Güvenirlik Katsayısı ise .87'dir.

Veriler ve Toplanması

Araştırma için gerekli veriler, araştırmacı tarafından geliştirilen veri toplama aracı yoluyla elde edilmiştir. Veri toplama aracı olarak kullanılan anketler Kırıkkale il merkezinde görev yapmakta olan yöneticilere bizzat araştırmacı tarafından elden ulaştırılmış ve cevaplanan formlar yine araştırmacının kendisi tarafından geri toplanmıştır. Dağıtılan 140 veri toplama aracından 108 tanesi dönmüş ve bunların tamamı değerlendirilmeye alınmıştır. Veri toplama aracının dönüş oranı % 77'dir.

Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması

Ölçme araçları ile toplanan verilerin çözümlemesinde; Pentium II işlemcili, IBM uyumlu bir bilgisayardan yararlanılmıştır. Araştırmanın genel amacı çerçevesinde cevapları aranan alt amaçlara yönelik olarak toplanan veriler, önce veri kodlama formlarına işlenmiştir. Daha sonra bilgisayara aktarılan veriler üzerinde gerekli istatistiksel çözümler için SPSS (The Statistical Packet for The Social Sciences) paket programından yararlanılmıştır. Anılan paket programdan yararlanarak;

1. İlk ve orta öğretim okullarında görev yapan okul müdürleri ve müdür yardımcılarının Avrupa Birliği ülkelerinin (Fransa, İngiltere ve Almanya) eğitim denetim sistemine ilişkin görüşlerinin belirlenmesinde; frekans (f), yüzde (%), aritmetik ortalama (\bar{x}) ve standart sapma (ss) kullanılmıştır.
2. İdarecilerin görüşlerinin; görev, kurum, en son bitirilen öğretim kurumu, toplam hizmet süresi ve idarecilikteki hizmet süresi değişkenleri

açısından farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için aritmetik ortalama (\bar{x}), standart sapma (ss), t-testi ve scheffe testi uygulanmıştır.

Araştırmada kullanılan ölçek, 5'li Likert Tipi bir ölçektir. Her bir maddeye verilecek cevap kodları 1.00 ile 5.00 arasında değişmektedir. Cevaplayıcılar, her bir maddeye ilişkin görüşlerini kesinlikle katılıyorum, katılıyorum, fikrim yok, katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum kategorilerinden birini işaretleyerek belirtmişlerdir. Ölçekte yer alan aralıkların eşit olduğu (4/5) düşüncesinden hareket ederek seçeneklere ait sınırlar aşağıdaki gibi belirlenmiştir;

Sıra No	Değişkenler	Puan Sınırları
1	Kesinlikle Katılmıyorum	1.00 – 1.80
2	Katılmıyorum	1.81 – 2.60
3	Fikrim Yok	2.61 – 3.40
4	Katılıyorum	3.41 – 4.20
5	Kesinlikle Katılıyorum	4.21 – 5.00

BÖLÜM III

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde probleme açıklık kazandırmak amacı ile denetim süreci, Türkiye, Fransa, İngiltere ve Almanya'da eğitim denetimi sistemlerinin yapı ve işleyişi ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

DENETİM SÜRECİ

Bir sistemin ne derecede başarılı olduğunun anlaşılabilmesi için sistemin ne derecede etkili ya da verimli olduğunun değerlendirilmesi gereklidir. Yapılacak değerlendirmeler sonucunda sistemin daha önceden belirlenmiş olan amaçlara ulaşmada ne derecede başarılı olduğu anlaşılabilir. Değerlendirme işlemi; elde edilen başarının ortaya konulmasının yanı sıra, sistemin verimli olmasını aksatan eksikliklerin görülmesini de sağlar. Yapılan çalışmalarda değerlendirme işleminin eksikliği yapılan hataların göz ardı edilmesine neden olur. Herhangi bir çalışmadan amaçlanan verimin alınabilmesi yapılacak sürekli ve etkin bir kontrol ile mümkündür. Taymaz'ın da (1982, s. 37) belirttiği gibi bir sistemin amaçlarına yönelik olarak çalışma durumunun değerlendirilmesi, sistemin bütünlüğü ve sistemden çıkan ürün için büyük önem taşır. Bir sistemin alt sistemlerinin arasında bütünleşmenin sağlanması ve her birine amaçlar doğrultusunda bütünlüğü bozmadan denetim yapılması zorunludur.

Teftiş, planlanan örgütsel amaçlardan sapmayı önlemek için örgütün işleyişini izleme ve düzeltme sürecidir (Başaran, 1988, s. 369).

Eğitim süreci bakımından teftiş, eğitim kurumlarında görev yapan kişilerle birlikte, eğitimin niteliğini geliştirmek amacıyla yapılan çalışmalar ve

öğretmenlere daha iyi görev yapmaları için sunulan yardım hizmetidir (Aydın, 1984, s. 4). Ya da eğitim ve öğretim çalışmalarının yürürlükteki yasa, tüzük ve yönetmelik ve genelgelere göre yapılıp yapılmadığının incelenmesi, çalışmaların daha etkili hale gelmesi için ilgililere rehberlik edilmesi, meydana gelen disiplin olaylarının soruşturulması işidir denilebilir (Su, 1974, s. 36).

Bursalıoğlu (1979, s. 171) teftişi, kamu yararı adına davranışı kontrol etme yöntemi olarak tanımlamaktadır. Dolayısıyla teftiş yönetim sürecinin ve böylece okul yönetiminin de bir ögesidir.

Denetim kavramı ise çoğu zaman teftiş ile eş anlamlı olarak kullanılmaktadır. Örneğin, Taymaz'a göre (1995, s. 110) eğitim sistemimizde gözlem ve inceleme yolu ile ölçme ve bunun sonucunda yapılan değerlendirmeye denetim veya teftiş denir. Denetim yönetimin en önemli fonksiyonlarından birisidir. Çünkü denetimle amaçlanan ve yapılan arasındaki fark ortaya çıkacak böylece amaçlananın ne derece gerçekleştiği anlaşılacak, geleceğe ait plan ve programlar da buna göre yapılacaktır (Dinçer, 1986, s. 2).

Eğitim denetimi ise, denetimin eğitime uyarlanmış şekli olarak tanımlanmaktadır. Dolayısıyla, eğitim kurumlarında yürütülen tüm denetim etkinliklerinin eğitim denetimi olarak tanımlanması gerekir (Başaran, Karabıyık, Bozkurt 2001, s. 120).

Oğuzkan (1981, s. 167) denetimi, eğitim öğretim çalışmalarının yürürlükteki yasa, tüzük, yönetmelik ve genelgelere göre yapılıp yapılmadığının incelenmesi, yoklanması ve soruşturulması işi olarak tarif etmektedir. Eğitim sisteminin alt sistemi olan denetim sisteminin amacı eğitim sisteminin amacının gerçekleştirilmesi doğrultusunda etkili bir çalışmanın yapılıp yapılmadığını belirleyerek, gerekli düzenlemelerin yapılmasına ışık tutmaktır. Başka bir deyişle, öğretme-öğrenme sürecinin etkili olmasını sağlamaktır.

Teftiş ve denetim kavramları birbirleriyle benzer anlamda kullanılmalarına rağmen denetim, teftişten daha kapsamlı bir kavram olarak ortaya çıkmaktadır (Dinçer, 1986, s. 1). Teftiş, kapsam olarak genellikle devlet hizmetlerinin yönetmeliğe uygun olarak yapılıp yapılmadığını

yoklamak ve takip etmek olarak tanımlanabilir. Eğitimde ise teftişin kapsamı, eğitim-öğretim-yönetim faaliyetlerini yerine getiren görevlilerin ilgili mevzuat doğrultusunda görevlerini nasıl, ne kadar ve ne zaman yaptıklarını kontrol; görevlerinde ne kadar başarılı olduklarını ve uyguladıkları yöntemin önceden tespit edilmiş bulunan ilkelere uygunluğunu belirlenmesidir (Karanlıktagezer, 1977, s.14-15). Dolayısıyla teftiş daha çok yöneticiler tarafından görevlendirilen kişiler vasıtasıyla kurum içi personelin ve kurumun çalışmasının değerlendirilmesi anlamında kullanılabilir. Fakat, eğitim denetiminin amacı önceden saptanmış olan eğitim ve öğretim amaçlarının ne ölçüde gerçekleştiğini anlamaktır. Yani, eğitim denetimi sadece görevli personelin değerlendirilmesinden ziyade eğitim sisteminin veriminin değerlendirilmesi ile de alakalıdır ve denetimle ilgili birimlerin görevi eğitimden sorumlu bakanlığa hizmetlerini sürdürmesine katkıda bulunmak için gerekli konularda araştırma, planlama ve kılavuzluk yapmaktır (Başaran, 1996, s. 56). Daha geniş anlamda ele almak gerekirse denetim, eğitim-öğretimin geliştirilmesi demektir (Ayhan, 1986, s. 10).

Eğitim sisteminde yapılan denetim ve değerlendirme maksada göre kurum ve ders teftişi olmak üzere iki gruba ayrılır: (Taymaz, 1982, s. 20)

- Kurum Denetimi: Bir eğitim kurumunun amaçlarını gerçekleştirmede insan ve madde kaynaklarının sağlanma, yararlanılma durumunun gözlenilmesi, kontrol edilmesi ve ölçütlere göre değerlendirilmesidir.
- Ders Denetimi: Bir eğitim kurumunda öğretici olarak görev alan öğretmenlerin öğretim ve eğitim etkinliklerindeki çalışmalarının gözlenmesi, incelenmesi ve değerlendirilmesidir.

Okullarda yapılan denetimin kapsamı genel olarak şu alanlarda toplanabilir: (Dinçer, 1986, s. 9):

- Okulların genel denetimi,
- Yöneticilerin ve okulda yapılan idari işlerin kontrolü,
- Öğretmenlerin çalışmalarının plan ve programlara uygunluğu,

- Okulda görev yapmakta olan bütün personelin çalışmalarının değerlendirilmesi.

Kurumlarda müfettişlerin görevleri büyük bir kısmının yönetmeliklerde belirtildiği gibi dört alanda toplanabilir ve bunlar denetimin görev boyutunu oluşturur. Bu görevler: (Taymaz, 1994, s.750)

- Araştırma,
- Denetim,
- Rehberlik,
- Soruşturmadır.

Müfettiş bu görevleri yerine getirirken öncelikle mevcut durumu saptamaya çalışır, daha sonra elde ettiği sonuçları belli ölçütlere göre karşılaştırır, ulaştığı sonuçlara göre bir karar verir gördüğü aksaklıkları düzeltebilmek ve sistemin gelişmesini sağlayabilmek için önerilerde bulunur ve en son olarak da denetim sonucunu raporlaştırır. Buna göre teftişin süreç boyutunu oluşturan aşamalar: (Taymaz, 1994, s.750)

- Durum saptama,
- Önerilerde bulunma,
- Değerlendirme,
- Geliştirme.

Günümüzde denetim, modern akımlardan etkilenmiş çağdaş denetim, demokratik denetim, etkili denetim gibi isimlerle anılmaya başlanmıştır (Yalçınkaya, 1986, s. 32). Bu kavramların hepsi de temelinde verimliliğin artırılmasına ve insan kaynaklarının geliştirilmesine önem vermektedir (Aydın, 1993, s. 2) İnsan kaynaklarının geliştirilmesine önem veren etkili eğitim denetim süreci tanımlama, değerlendirme ve geliştirme işlevlerini içeren bir süreçtir. Buna göre, denetmenin öncelikle denetleyeceği kişi veya eylem hakkında bilgi toplaması, toplanan bilgiler ışığında bir değerlendirme

yapıp olumlu ve olumsuz yönleri belirlemesi, yapılan belirlemelere göre iş gören ile görüşüp öğrenme-öğretme sürecini geliştirmeye çalışır. Bu anlayışa göre etkili (geliştirmeyi amaçlayan) eğitim denetimi: (Köklü, 1996, s. 260-263)

- Esnek ve uyumlu,
- Kollektif ve müfettiş ve öğretmen arasında karşılıklı işbirliğini gerektiren,
- Bilimsel ve İlişkilerde objektif,
- Yetenekleri ortaya çıkarıcı,
- Güdüleyici,
- Çözümleyici ve birleştirici,
- Planlı,
- Denetlenen personele rehberlik etmeyi amaçlayan,
- Denetimi yapanların ve denetlenen personelin denetimi kabul edilir görmeleri ve onaylamalarını ilke edinmiş ,
- Denetimde yer alan denetmen, öğretmen ve diğer personelin etkileşimlerinin olumlu olmasına dayanan bir süreçtir.

Denetim, ülkelerin eğitim sistemleri içerisinde eğitim-öğretim çalışmalarının daha önceden belirlenmiş olan amaçlarına uygun olarak yürütülmesini sağlamak ve planlanan şekilde bu amaçları gerçekleştirmek için önemli bir faaliyettir. Eğitimin amaçlarının eğitim personeli tarafından net bir şekilde anlaşılmasını sağlamak, değişen çevre şartlarına göre bu amaçların geliştirilmesine katkıda bulunmak, eğitim personelinin tam bir uyum ve işbirliği içerisinde görevini yerine getirmesini temin etmek eğitim kurumlarının verimli bir şekilde çalışmasını garanti altına almak ve de personelin vazifesini tam olarak yapabilmesi için gerekli motivasyonu kazandırmak denetim sayesinde mümkün olabilir. Dolayısıyla, eğitim sistemlerinin varlığını devam ettirebilmesi için etkili denetimi gerçekleştirecek organizasyona sahip olmaları ve bu organizasyonun istikrarlı bir biçimde işlemesini sağlamaları gereklidir.

TÜRKİYE EĞİTİM DENETİMİ SİSTEMİNİN YAPISI VE İŞLEYİŞİ

Anayasanın 42. maddesine göre eğitim ve öğretim devletin gözetimi ve denetimi altında, Atatürk ilke ve inkılapları doğrultusunda, çağdaş esaslara göre gerçekleştirilir. Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 56. maddesine göre eğitim-öğretim hizmetinin devlet adına yürütülmesinden, gözetim ve denetiminden Milli Eğitim Bakanlığı sorumludur.

Cumhuriyet döneminde eğitim denetimi ile ilgili düzenlemeler ilk defa 1923 yılında yayımlanan Maarif Müfettişleri Talimatnamesi ile başlatılmıştır. Bu talimatname ile müfettişlik makamının kuruluş, müfettişlik görev ve yetkileri ile teftiş esasları açıklanmıştır. Teftiş kurulu da aynı yıl içerisinde kurulmuştur. 1926 yılında 789 sayılı Maarif Teşkilatı Kanunu'nun çıkartılması ve maarif eminliklerinin kurulması üzerine, bakanlık müfettişlerinin hak, yetki ve görevlerine ilişkin yönetmelik hazırlanmıştır. Bu yönetmeliğe göre müfettişler vekalet müfettişi (Bakanlık Müfettişi) ünvanı altında merkez müfettişleri ve mıntıka müfettişleri olmak üzere iki gruba ayrılmıştır (Taymaz, 1982, s. 13-14).

İlköğretimde teftiş hizmetleri ile bu hizmetleri yürütecek müfettişlerin yetiştirilmesi işi ise bakanlık tarafından sistemli olarak ilk defa 1927 yılında ele alınmıştır. 3 Ocak 1927 tarihinde İlk Tedrisat Müfettişleri Talimatnamesi yayımlanmış ve aynı yıl yürürlüğe konulmuştur. Yönetmeliğe göre her ilçede bir ilköğretim müfettişliği bulunması sağlanmıştır (Bilir, 1991, s. 47-48).

1983 yılında 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nda ve 222 sayılı kanunda yapılan değişikliklerle ilköğretim ve orta öğretimde yeni bir yapılanmaya gidilmiştir. Orta öğretimin birinci kademesindeki okullar, ilköğretim adı altında ilkokullar ile bütünleştirilmiştir. Yapılan bu değişiklik sonucunda Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı olarak görev yapmakta olan müfettişlerin görev alanları yeniden belirlenmiştir (Oktay, 1998, s. 85).

Bugün Türk eğitim sisteminde denetim hizmetleri, bakanlık ve ilköğretim müfettişliği olmak üzere ikili biçimde örgütlenmiştir. Bakanlık müfettişleri önceden belirtildiği üzere Milli Eğitim Bakanlığı Teftiş Kurulu'nda ve doğrudan bakana bağlı olarak, ilköğretim müfettişleri ise taşra teşkilatında ve valilik (il milli eğitim müdürlüğü) emrinde görev

yapmaktadırlar (Gümüş ve Karabıyık, 1997, s. 13). Bakanlık müfettişlerinin görev ve sorumlulukları Milli Eğitim Bakanlığı Teftiş Kurulu Yönetmeliği ile, ilköğretim müfettişlerinin görevleri ise 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu, İlköğretim Müfettişleri Başkanlıkları Yönetmeliği ve Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Müfettişleri Başkanlıkları Rehberlik ve Teftiş Yönergesi'ne göre düzenlenmiştir

Milli Eğitim Bakanlığı Teftiş Kurulu

Teftiş Kurulu Başkanlığı, Milli Eğitim Bakanı adına denetim faaliyetlerini bakandan alacağı emir ve onay üzerine yürütür. Buna göre Milli Eğitim Bakanlığı'nın merkez, taşra, yurtdışı teşkilatı ile bağlı ve ilgili kuruluşların her türlü faaliyet ve işlemleriyle ilgili teftiş, inceleme ve soruşturma işlemlerini yürütmek, bakanlığın gözetim ve denetimine tabi olan diğer kurumlarda teftiş ve incelemelerde bulunmak, bakanlığın amaçlarını daha iyi gerçekleştirmek ve mevzuata uygun çalışmasını temin etmek amacıyla gerekli teklifleri bakana sunmak, özel kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek Teftiş Kurulu Başkanlığı'nın görevlerindedir (3797 Sayılı Milli Eğitim Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun). Teftiş Kurulu Başkanlığı; başkan, başmüfettişler, müfettişler, müfettiş yardımcıları, şube müdürlüklerinden oluşup doğrudan bakana bağlıdır. Müfettişlere bakan ve başkan dışında hiçbir yerden emir verilemez (MEB Teftiş Kurulu Yönetmeliği).

Teftiş Kurulu'nun görev merkezi ve müfettişlerin görev ve çalışma merkezi Ankara'dır. İstanbul ve İzmir'de de çalışma merkezleri bulunmaktadır. Ayrıca iş yoğunluğuna göre Teftiş Kurulu Başkanı'nın önerisi ve bakanın onayı ile diğer illerde çalışma merkezleri ve bunlara bağlı bürolar kurulabilir veya kaldırılabilir (MEB Teftiş Kurulu Tüzüğü).

Milli Eğitim Bakanlığı müfettiş yardımcılığına atanabilmek için giriş sınavını kazanmış olmak şartı aranmaktadır. Bu sınavlarda müfettiş yardımcısı olabilmek için gerekli niteliklere sahip olan adayların bilgi, genel kültür, yetenek, tutum ve davranışlar bakımından yeterlilikleri belirlenir. Sınav yazılı ve sözlü olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır. Sözlü

sınavına girebilmek için yazılı sınavı kazanmış olmak gerekmektedir (MEB Teftiş Kurulu Yönetmeliği).

Müfettiş yardımcılığı sınavına katılabilmek için, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda belirtilen devlet memuru olabilme şartlarını taşımak gerekmektedir. Adayların, fakülte ya da en az 4 yıllık bir yüksek okul mezunu olmaları şartı aranmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı mensubu olan adayların bakanlığa bağlı olan okullarda öğretmen olarak görev yapmış, branşlarında en az 10 yıl çalışmış olmaları veya beş yıl öğretmenlik yaptıktan sonra üç yıl da yöneticilik yapmış olmaları; bakanlık mensubu olmayanlardan ise hukuk, siyasal bilgiler, iktisat, işletme, iktisadi ve idari bilimler fakültesi veya bunlara denkliği kabul edilen bir yüksek öğretim kurumundan mezun olmaları şartı aranmaktadır. Devlet memuru olan adayların sicilinde müfettiş yardımcısı olabilmesi için herhangi bir engel bulunmamalıdır. Müfettiş yardımcılığı sınavına bir defadan fazla katılmış olan adaylar bu sınava tekrar başvuramazlar. Ayrıca, müfettiş yardımcılığına başvurabilmek için sağlık ve yaş ile ilgili olan koşullar da bulunmaktadır. Adayların sınavın açıldığı yılın ocak ayının birinci gününde kırk yaşını doldurmamış olduklarını ve görev yapmalarına engel herhangi bir sağlık problemlerinin bulunmadığını belgelendirmeleri istenmektedir (MEB Teftiş Kurulu Yönetmeliği).

Bu sınavların sonucunda müfettiş yardımcısı olarak ataması yapılan adaylar, görevlerinin gerektirdiği nitelikleri edinmek, gerekli mevzuat, uygulama, teftiş, araştırma, inceleme gibi konularda tecrübe kazanmak, mesleki bilgi ve becerilerini geliştirmek amacıyla hizmet içi eğitim programlarına katılırlar. Müfettiş yardımcıları, yetişmelerini sağlamak amacıyla gerekli tedbirleri alan başmüfettişlerin refakatinde en az bir yıl çalışır. Bu süre zarfında bağımsız olarak teftiş, araştırma ve soruşturma yapmaya yetkili değildirler ama bu yetkilerini başmüfettişle birlikte kullanırlar. En az bir yıl boyunca baş müfettiş nezaretinde müfettiş yardımcısı olarak çalışan ve yeterlik sınavına uygun görülen müfettiş yardımcıları mevzuat, teftiş, araştırma inceleme ve soruşturma konularını kapsayan bir yeterlik sınavına alınırlar. Sınavda başarılı olan adayların müfettiş olarak ataması yapılır (Oktay, 1998, s. 106,107).

Müfettişlerin bakanın emri veya onayı ile, bakan adına yerine getirecekleri görevler ise: (MEB Teftiş Kurulu Yönetmeliği)

- Okullarımızda, millî ülkülerimizin yaşatılması, birlik ve beraberliğin devamı; gençlerin, ahlak disiplini içerisinde müspet, anlayışlı, çalışkan, hoşgörülü, karakter sahibi ve yararlı yurttaşlar olarak yetiştirilmeleri yönünde alınması gerekli önlemlere ilişkin inceleme ve araştırmaları yapmak,
- Bakanlık teşkilatının her türlü faaliyet ve işlemlerinin teftiş, inceleme ve gerektiğinde soruşturmasını yapmak,
- Denetimler sırasında tespit edilen yanlışlıkların, eksikliklerin ve metot aksaklıklarının giderilmesi için gerekli gördüğü tedbirleri yerinde aldirmek,
- Denetlenen kurum ve kuruluşların, Türk millî eğitiminin amaçlarını gerçekleştirmek için yaptıkları çalışmalar ile etkinliklerinin yeterlik durumlarını araştırmak, belirlenen noksanlıklarla ilgili olarak mevzuata dayalı açıklamalarla görevlilerin iş başında yetişmelerine katkıda bulunmak,
- Öğrencilerin, millî eğitimin amaç ve ilkeleri doğrultusunda yetiştirilme derecelerini belirlemek; ilgi, istek, bilgi ve becerileri yönünde yetiştirilmeleri ve geliştirilmeleri için gerekli çabanın gösterilmesini desteklemek; öğretim programlarının bütünlük içerisinde işlenmesi ve seviye farklılıklarına sebep olabilecek değişik uygulamalara yer verilmemesi için ilgili öğretmenler arasında gerekli koordinasyonun sağlanma düzeyini kontrol etmek ve rehberlikte bulunarak, alınacak önlemleri belirlemek ve bakanlığa bilgi sunmak,
- Öğrencilere, millî değerlerimizin kavratılması, örf, adet ve geleneklerimizin benimsetilmesi ve okulun, bulunduğu yörenin bir kültür merkezi konumuna getirilmesi için çalışmaların geliştirilmesi yönünde rehberlik yapmak, öğretmen ve yöneticilerce gerekli planlama ve uygulamaların yapılıp yapılmadığını araştırmak,

- Teftiş ve incelemeler sırasında, mevzuattan sapma ve yolsuzlukların belirlenmesi halinde, sorumluları hakkında tabi oldukları soruşturma usulüne uygun olarak gereğini yapmak ve durumu hemen Teftiş Kurulu Başkanlığı'na bildirmek,
- Bakanlığı ilgilendiren konularla ilgili olarak, yurt içinde ve yurt dışında inceleme ve araştırmalar yapmak; başkanlıkça gerek görülmesi halinde kurs, seminer, konferans gibi mesleki çalışmalara katılmak,
- Eğitim-ğretim konuları ile mevzuatın uygulanmasından doğan sonuçlar üzerinde incelemeler yapmak, görülecek yanlışlık ve eksikliklerin giderilmesi yollarını araştırmak ve işlerin düzen içerisinde yürütülmesini sağlamak için alınması gereken önlemleri belirlemek ve düşüncelerini bir raporla bakanlığa bildirmek,
- Okul ve kurumlardaki görevlilerin, yeterlik, çalışma ve davranışlarını değerlendirmek suretiyle başarılarını ve moral güçlerini arttırıcı yardımlarda bulunmak, st görevlere layık olanları belirlemek,
- Çalışma sonuçlarını, rapor veya fezleke ile için bitiminden itibaren 20 gün içinde ve usulüne uygun şekilde Teftiş Kurulu Başkanlığı'na sunmak,
- Görevli gidecekleri yerlere hareketlerini, bu yerlere varış ve buradan ayrılışlarını telgraf veya faksla başkanlığa bildirmek,
- Kendilerine gelen yazılarla, düzenledikleri raporlar ve yazıların birer örneklerini saklamak ve bunların kaydı için bir defter tutmak,
- Kanun, tüzük, yönetmelik ve mevzuatla verilen diğer görevleri yapmaktır.

Bakanlık müfettişleri, Milli Eğitim Bakanı'nın emri ve onayı zerine Teftiş Kurulu Başkanı'ndan aldıkları talimata göre görevlerini yerine getirirler ve görevlerinin sonucunu Teftiş Kurulu Başkanlığı'na bildirirler. Eğer verilen denetim görevinin gruplar halinde yerine getirilmesi gerekiyorsa, grup içerisinde bulunan müfettişlerin en kdemlisi grup başkanı olur ve grupta bulunan müfettişler arasında işbölümünü yapar. Işlerin zamanında ve sağlıklı bir şekilde yürütülmesini sağlar ve Teftiş Kurulu Başkanlığı ile olan iletişimi sağlar. Grup başkanı ayrıca müfettişlerin görev sırasındaki

davranışları ile ilgilenmek ve grup içinde bulunan müfettiş yardımcılarının yetişmelerine yardımcı olmakla sorumludur. Denetim bitiminde, denetimi gerçekleştirilen ilin eğitim-öğretim durumu hakkında genel bir durum raporu hazırlar (MEB Teftiş Kurulu Yönetmeliği).

Teftiş Kurulu Yönetmeliği uyarınca müfettişlerin yerine getirmesi gereken denetim hizmetleri şunlardır:

- Genel denetim ve raporu,
- Öğretmen-personel denetimi ve raporu,
- Sınav denetimi ve raporu,
- Kurs ve seminer denetimi ve değerlendirme raporu,
- İncelemeler ve inceleme raporları,
- Araştırmalar ve araştırma raporları,
- Soruşturmalar ve soruşturma raporları.

Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Müfettişliği

İlköğretim müfettişlerinin göreve atanma ve yetiştirilmeleri Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Müfettişleri Başkanlıkları Yönetmeliği'ne göre belirlenmiştir. Bu yönetmelik uyarınca müfettiş yardımcılığına başvurabilmek için gerekli olan şartlardan öğrenim seviyesi, yaş ve sicil ile ilgili olanlar yaklaşık olarak bakanlık müfettişliğine başvuru için gerekli olan şartlarla aynıdır; ilköğretim müfettişliğine başvurabilmek için de 4 yıllık bir yüksek okuldan mezun olmak ve sınavın açıldığı yılın ocak ayının birinci günü itibariyle 40 yaşını doldurmamış olmak ve yapılacak inceleme sonunda tutum ve davranışları ile ilgili olarak başvurduğu göreve alınmasına engel bir durumunun bulunmaması gerekir. Bu şartlara ek olarak, ilköğretim müfettişliğine başvuran adayların Milli Eğitim Bakanlığı teşkilatında görevli olması gerekmektedir. Adayların, bakanlığa bağlı resmi veya özel kurumlarda en az sekiz yıl öğretmenlik yapmış olmak; bakanlık merkez veya taşra teşkilatında en az dört yıl öğretmenlik, üç yıl da yöneticilik görevinde bulunmuş olmak; fakültelerin eğitim yönetimi, teftişi, planlaması ve ekonomisi veya eğitim yönetimi ve denetimi anabilim dalından mezun ya da

yüksek lisans veya doktora yapmış olanlardan bakanlığa bağlı resmi okul ve kurumlarda en az üç yıl öğretmenlik ve/veya yöneticilik yapmış olmak şartlarından herhangi birini taşımaları istenmektedir.

Adaylar milli eğitim mevzuatı, öğretmenlik meslek bilgisi, özel alan bilgisi ve genel kültür ile ilgili konulardan oluşan bir yazılı sınava girerler. Yazılı sınavda başarılı olanlar sözlü sınava çağırılırlar. Sözlü sınavda ise adayın yazılı sınav konularındaki bilgileri ile birlikte, temsil yeteneği, tutum ve davranışları, anlatım ve yorumlama yeteneği ölçülür. Yazılı ve sözlü sınavlarının aritmetik ortalaması alınarak sınavların değerlendirilmesi ve sıralama yapılır.

Sınavı kazanan adayların görevlerini yapmalarına engel olacak herhangi bir özürleri olmadığını ve sağlık durumlarının her türlü iklim ve yolculuk şartlarına uygun olduğunu bir sağlık raporu ile belgelemelerinden sonra ihtiyaç bulunan illere kura ile müfettiş yardımcısı olarak atanırlar. Müfettiş yardımcısı olarak ataması yapılanlar Türkiye Ortadoğu Amme İdaresi veya üniversitelerde yapılacak hizmetiçi eğitim ve bu eğitimde başarılı olanların katılacağı görev başında eğitimi içeren iki aşamalı bir yetiştirme programına alınırlar. Yetiştirme programının süresi üç yıldır. Müfettiş yardımcılarında eğitim yönetimi, planlaması, teftişi ve ekonomisi ya da bunlara denkliği onaylanmış yüksek öğretim kurumlarından mezun olanlar yada bu alanlarda lisansüstü eğitim görenler anayasa, temel hukuk bilgileri, eğitim ve idare hukuku ve iktisat konularında; yukarıda belirtilen bölümler dışındaki öğrenim programlarından mezun olanlar ise, anayasa, temel hukuk bilgileri, eğitim ve idare hukuku ve iktisat konularına ek olarak eğitim yönetimi, teftişi ve planlaması ve ekonomisi konularında hizmetiçi eğitime alınırlar.

Hizmetiçi eğitim sonrasında yapılan sınavda başarılı olanlar görev başında yetiştirme eğitime alınırlar. Bu programa rehberlik ve iş başında yetiştirme, teftiş ve değerlendirme, inceleme ve soruşturma konuları ile tutum ve davranışlar dahildir. Rehber müfettiş ve müfettişlerin buldukları gruptaki grup başkanları müfettiş yardımcıları hakkında altı ayda bir defa görev başında yetiştirme programı uyarınca bir değerlendirme formunu doldurarak ilköğretim müfettişleri başkanına sunarlar. Müfettiş yardımcısı

olarak üç yıllık yetiştirme eğitiminin sonunda başarılı olanlar bakanlıkça yeterlik sınavına çağırılırlar. Mevzuat, inceleme ve soruşturma, mesleki yardım, rehberlik, iş başında yetiştirme, teftiş ve genel kültür konularından oluşan sınavda başarılı olan adaylar Personel Genel Müdürlüğü'nün önerisi ve bakanlığın onayı ile buldukları ya da ihtiyaç duyulan ile müfettiş olarak atanırlar (MEB İlköğretim Müfettişliği Başkanlıkları Yönetmeliği).

Her ilde il milli eğitim müdürlüğü bünyesinde Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Müfettişleri Yönetmeliği'nde belirtilen görevlerin yerine getirilmesini sağlamak üzere ilköğretim müfettişleri başkanlığı oluşturulmuştur (Oktay, 1998, s. 103). İlköğretim müfettişleri başkanlıkları doğrudan il milli eğitim müdürüne bağlı olarak görev yaparlar. Amaçları rehberlik, iş başında yetiştirme, teftiş ve değerlendirme, inceleme, soruşturma hizmetlerinin yürütülmesidir. Başkanlık bünyesinde ilköğretim müfettişleri kurulu, inceleme ve değerlendirme komisyonu, teftiş grupları ve başkanlık bürosu bulunur (MEB İlköğretim Müfettişliği Başkanlıkları Yönetmeliği).

İlköğretim müfettişleri kurulu başkan, başkan yardımcıları ile müfettişler ve müfettiş yardımcılardan oluşur. İlköğretim müfettişlerinin başkanı aynı zamanda ilköğretim müfettişleri kurulunun da başkanıdır. Kurul, bir öğretim yılı içerisinde öğretim yılının başı, ortası ve sonunda olmak üzere en az 3 defa bir gündemle toplanır. Ayrıca il milli eğitim müdürünün yazılı isteği üzerine kurul olağanüstü toplantıya çağrılabilir. Bakanlıkça yapılan düzenlemeler çerçevesinde ilköğretim müfettişleri kurulunun yerine getirmesi gereken görevler: görev alanına giren okul ve kurumların denetlenmesi ve bunlar ile ilgili olarak alınması gereken önlemleri belirlemek; mesleki toplantı ve hizmetiçi kurslara ilişkin programları hazırlamak, valilikçe kurulda görüşülmesi istenen konuların ve belirtilen görüşlerin değerlendirmesini yapmak; okul ve kurumlarda denetim hizmetlerinin yerine getirilmesinde önceden belirlenen amaçlara ne dereceye kadar ulaşıldığını, sorunların neler olduğunu ve alınması gereken önlemleri saptamak; okul ve kurumlar ile bu kurumlardaki personel ile ilgili teftiş raporlarının değerlendirmesini yapmak, teftiş gruplarının düzenlediği öğretim yılı sonu raporlarını incelemek; eğitimin kalitesini artırmak, sorunları

belirleyip bunlara çözüm bulmak amacıyla araştırma konuları saptamak; görev alanına giren kurumların çalışma programını belirlemek ve buralardaki rehberlik çalışmalarını yürütmektir (MEB İlköğretim Müfettişleri Başkanlıkları Rehberlik ve Teftiş Yönergesi).

Başkanlık bünyesinde bulunan teftiş gruplarının oluşturulmasında gruplarda bulunması gereken müfettiş ve müfettiş yardımcısı sayısı sorumlu oldukları bölgede görevli yönetici, öğretmen ve diğer personelin sayısı dikkate alınarak belirlenir. Teftiş grubuna müfettişlerin kendi aralarından seçimle belirleyip ilköğretim müfettişleri kurul başkanına sundukları iki adaydan, başkanın önerisi ve il milli eğitim müdürünün uygun görmesi sonucunda valilik onayı ile görevlendirilen bir müfettiş başkanlık eder. Teftiş grubu kendi içinde alt gruplara ayrılabilir. Alt grup sorumlusu grup başkanı tarafından belirlenir (MEB İlköğretim Müfettişleri Başkanlıkları Rehberlik ve Teftiş Yönergesi). Teftiş grupları sorumlu oldukları bölgede bulunan,

- İlköğretim okullarının,
- Yetiştirici ve tamamlayıcı sınıflar ve kurslarının,
- Özel eğitime muhtaç çocuklar için açılmış okullar ve sınıflarının,
- Okul öncesi eğitim kurumları, uygulama sınıfları ile tamamlayıcı sınıflar ve kurslarının,
- Halk eğitim merkezi ve akşam sanat okulları ile bunlara bağlı kurslarının,
- Çıracılık eğitim merkezlerinin,
- Eğitim araçları ve donatım merkezi ve akşam sanat okulu müdürlüklerinin,
- Rehberlik ve araştırma merkezlerinde ve akşam sanat okulu müdürlüklerinin,
- Öğretmenevi ve akşam sanat okulları, öğretmenevi lokalleri ve sosyal tesislerinin,
- Millî eğitim yayınevlerinin,
- Sağlık eğitim merkezlerinin,
- Hizmetiçi eğitim enstitüleri ve akşam sanat okulları ile hizmetiçi eğitim merkezlerinin,

- Spor ve izcilik okullarının,
- Gençlik ve izcilik eğitim tesislerinin,
- Öğrencileri yetiştirme ve sınavlara hazırlama kurslarının,
- Özel öğretim kurumlarına bağlı dersane ve okullar ile her türlü yaygın eğitim kurslarının,
- Diyanet İşleri Başkanlığı'na bağlı Kur'an kurslarının,
- Dernek ve vakıflarca açılan ve Bakanlığın denetimi ve gözetimi altında bulunan gerçek, tüzel (şirket) kişilere ait öğrenci yurtlarının,
- Valilikçe denetimi uygun görülen diğer okul ve kurumların denetiminden sorumludurlar (MEB Tebliğler Dergisi, Ocak 2000, Sayı 2508, s. 5).

İlköğretim müfettişleri görevli oldukları bölgelerde kurum denetimi, kurs ve seminer denetimi gerçekleştirirler. Kurum denetimi sırasında denetimin yapıldığı kurumda görevli yönetici, öğretmen ve diğer personeli denetlerler. Denetim sırasında müfettişler görevli personele sistemdeki yenilikleri iletirler, kurumun çalışmalarını güçleştiren veya zayıflatan nedenleri belirlerler, eğitim-öğretim ve yönetim sürecini ilgili mevzuat uyarınca gözleyip, önceden belirlenmiş ölçütlere göre değerlendirirler ve daha etkili bir duruma gelmesi için geliştirilmesine rehberlik ederler. Teftiş süresince gözlenen ve belirlenen durumlar kurum teftiş raporunda yazılır (Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Müfettişleri Başkanlıkları Rehberlik ve Teftiş Yönergesi).

FRANSA EĞİTİM DENETİMİ SİSTEMİNİN YAPISI VE İŞLEYİŞİ

Geçmişte, okullarının kalite kontrolleri büyük oranda üst kademelerce yapılan ve oldukça merkeziyetçi bir eğitim sistemine sahip olan Fransa'da özellikle 1980'li yıllarda bir dizi reform çalışmaları yapılmıştır. Bu reformlara ihtiyaç duyulmasının nedeni, Fransa'nın oldukça tutucu ve hantal olan eğitim sistemini modernize etmek, bununla birlikte eğitimle ilgili yeni ve iddialı hedefler belirlemektir (St. John-Brooks, 1995, s. 69).

Fransa'da 1980'lerde gerçekleştirilen bu eğitim reformu ile yönetim, merkezden uzaklaştırılarak devletin sorumluluğu büyük ölçüde yerel yönetimlere aktarılmaya çalışılmıştır. Ancak, 1982-1983 yıllarında yapılan reformla merkez dışındaki bölgelere de yetki verilmesi için adım atılmasına rağmen, merkezi yönetim geleneğinin eğitim bakanlığı için hala geçerli olduğu söylenebilir. Tarım Bakanlığının idaresi altında bulunan ziraat liseleri dışında eğitim ile ilgili neredeyse bütün konuları eğitim bakanlığı kontrol etmektedir (Nicolas, 1988, s. 2381).

Fransız eğitim sistemi bölgesel düzeyde üç idari birime ayrılmıştır; bunlar büyüklüklerine göre sırasıyla "akademi", "department" ve "commune" dır. Akademi yerel düzeyde en büyük idari birimdir. Fransa 28 akademiye bölünmüştür ve her akademide 2 ile 8 arasında department bulunmaktadır. Akademinin başında bir rektör bulunur (bu rektör aynı zamanda o birimdeki üniversitenin de başıdır). Rektör, eğitim bakanlığının temsilcisidir, cumhurbaşkanı tarafından atanmakla birlikte ilköğretim ve ortaokulların yönetimi ve akademi içerisinde ulusal düzenlemelerin uygulanmasından sorumludur (Kurian, 1988, s. 421).

Akademi düzeyinde eğitimden sorumlu bir başka birim "Akademik Konsey" dir. Akademik Konsey, bakanın teklifi üzerine cumhurbaşkanı tarafından tayin edilen genellikle uzman kişilerden oluşan akademi müfettişlerinden, yüksek ve orta öğretim kurumlarının, özel okulların ve akademi bölgesindeki department ve commune meclislerinin seçimle gelen temsilcilerinden oluşur. Konsey genellikle orta öğretim konusunda rektöre önerilerde bulunur. Bakanlıktan sonraki birimi oluşturan akademinin kendisine ait ne yetkisi ne de otoritesi vardır. Sadece Milli Eğitim Bakanlığı tarafından verilen yetkiyi kullanır (Erdoğan, 1997, s. 133).

Department seviyesinde, rektörün temsilcisi olarak bir akademi müfettişi bulunmaktadır ve bu müfettiş yerel eğitim kurulunu yönlendirir ve ilköğretimi denetlemekle görevlidir. yüksek öğretime karışma yetkisi yoktur (Nicolas, 1988, s. 2382).

Okul Denetimi

Fransa'da eğitim denetimi iki önemli kısımdan oluşmaktadır: Inspection Generale de l'Education Nationale (IGEN / Milli Eğitim Genel Denetleme Kurulu) müfredat programları ve onların nasıl uygulandığı ile ilgilenmektedir; Inspection Generale de l'Administration de l'Education Nationale (IGAEN / Eğitim Yönetimi Genel Müfettişleri) ise bu sistemin yönetimi ile ilgilenmektedir (St. John-Brooks, 1995, s. 72).

Eğitim Yönetimi Genel Müfettişleri (IGAEN)

Eğitim yönetimi genel müfettişleri Milli Eğitim Bakanı'nın aday göstermesi ile cumhurbaşkanı tarafından kararname ile atanırlar. Doğrudan bakanın otoritesi altında bulunan merkezi ve bölgesel servis ve kurumları, bunlara mensup personeli kontrol etmek ve denetlemekle sorumludurlar (www.eurydice.org).

Milli Eğitim Bakanlığı'nın amaçlarını gerçekleştirmek ve gerekli bilgileri elde etmek, bu kurulun sorumlulukları arasındadır. Bu kurul, bakan tarafından dağıtılan fonların yönetimlerini, okulların fiziki kapasite düzenleme işlemlerini, personel işlerini, okulların eğitim toplantılarını, sorumlu oldukları okulların öğretiminin ve sınavlarının değerlendirilmesini gözetim altında tutar (Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı Avrupa Birliği Masası, 1996, s. 10).

Ayrıca, eğitim sisteminin yönetimini, yapısını, uygulanan metotların tutarlılık ve etkililiğini denetler. Eğitim yönetimi genel müfettişlerinin statüsü şu anda değişiklik yapılan 14 Nisan 1965 tarih 65-299 sayılı kararname ile belirlenmiştir. Eğitim Bakanı bir kararname ile bir genel müfettişi yenilenebilir 5 yıllık bir süre için baş müfettiş olarak atar. Bu baş müfettiş denetim departmanını yönetir, heyetlere liderlik eder, koordinasyonunu sağlar ve bütün raporları merkezileştirir (www.eurydice.org).

IGAEN kurullarının görevleri denetleme, değerlendirme ve rehberlikten oluşur. İdare, maliye, muhasebe ve ekonomi alanlarında; personeli, merkezi ve yerel kurumları, kamu kuruluşlarını ve bakanlığın

dolaylı veya dolaysız olarak yardımından faydalanan veya faydalanmış olan kurumları kontrol eder ve denetler (www.education.gouv.fr).

Her yıl bakan tarafından belirlenen yıllık plana göre ulusal önceliği olan konularda değerlendirmelerine devam eder. Yerel ve bölgesel denetimler hazırlar. 10/7/1989 tarihli yasanın 25. maddesine uygun olarak IGAEN tartışılmakta olan konuları içeren ve çözüm önerileri sunan bir rapor hazırlar. Bu rapor kamuya açıktır (www.eurydice.org).

Bugün IGAEN yapısında, 40 genel müfettiş, sivil yöneticiler, üniversite ve orta öğretim yönetimi genel sekreterleri, 35 müfettiş yardımcısı ve diğer işlerle ilgilenen 15 civarında görevli bulunmaktadır (Oktay, 1998, s. 136-137).

Milli Eğitim Genel Denetleme Kurulu (IGEN)

Doğrudan bakanlığa bağlı olan Milli Eğitim Genel Denetleme Kurulu (IGEN) bakanlığın bünyesinde danışmanlık, planlama ve değerlendirme işlemlerini yürütmektedir. 1802 yılında kurulmuş olup, yaklaşık iki yüz yıldan beri işlevleri çeşitlenmiş ve uygulama alanları giderek okullara, kolejlere, liselere ve personele yönelik meslek eğitimi veren kurumlara kadar uzanmıştır (www.education.gouv.fr).

1989 tarihli 89-833 sayılı yasa statü ve görevlerini tanımlar. Üyeleri devlet doktorası ya da agregationı olan çalışmakta olan öğretmenlerden seçilir. Bunların isimleri Eğitim Bakanlığı'na, 7 genel müfettiş, Eğitim Bakanlığı'nın merkezi idaresinden 7 yönetici ve 7 üniversite profesöründen oluşan bir komisyon tarafından önerilir. Bu grubun beşte biri Bakanlar Kurulu kararnamesi ile atanabilir. IGEN üyeleri direkt olarak bakanın otoritesi altındadır (www.eurydice.org).

Milli Eğitim Genel Denetleme Kurulu'na verilen değerlendirme görevi, eğitimin çeşidine, içeriğine, programlara, pedagojik metotlara, uygulanan yöntem ve kullanılan araç-gereçlere dayanmaktadır. Genel denetleme kurulu denetim, yönetim, eğitim, öğretim ve yönlendirmeyi gerçekleştiren personelin kontrolünü yapar. Bunların işe alınmasına, eğitimine ve çalışmalarının değerlendirilmesine katılır. Kurul, eğitim politikasını

uygulamak için bütün görüş ve önerileri bakanlığa bildirir (www.education.gouv.fr).

Heyetlerin aktiviteleri Eğitim Bakanı tarafından yenilenebilir 5 yıllık zaman için atanan dekan tarafından yönetilir (www.eurydice.org). Eğitim Bakanlığı kararname yoluyla milli eğitim genel müfettişleri içerisinde, genel denetleme kurulu başkanının önerisi üzerine, iki yıllık bir süre için (bu süre daha sonradan uzatılabilir) başkan yardımcısını ve diğer yardımcıları (matematik genel müfettişi, edebiyat grubu başkanı, tarih ve coğrafya genel müfettişi, kurum ve okul yaşamı genel müfettişini) tayin eder (www.education.gouv.fr).

Milli eğitim genel müfettişleri başarılarına bağlı olarak sürekli ve uzmanlaşmış gruplar içerisinde yer alabilir. Bu gruplarda yer alacak müfettişlerin listesi bakanlık kararnamesi ile saptanmaktadır. Müfettiş gruplarının çalışmaları iki yıl veya daha fazla bir süre için bakan tarafından grup içerisinde atanan başkan tarafından düzenlenmektedir. Bu grupların sayısı şu anda 14'tür. Bunların 12'sinin alanı; biyoloji-jeoloji, ekonomi-idari bilimler, beden eğitimi ve spor, sanat eğitimi, tarih ve coğrafya, modern diller, beşeri bilimler, matematik, felsefe, fizik ve kimya, sosyal bilimler, endüstriyel bilimler ve tekniklerdir. İlköğretim için ve eğitsel kuruluşlar ile okul yaşamı için oluşturulmuş iki grup daha vardır. IGEN'in görevleri, yüksek öğretim kurumları dışında bütün eğitim sistemi ile ilgili olarak, üç alanı kapsamaktadır: denetim, idari, eğitim-öğretim ve rehberlik ile ilgili hizmetlerden sorumlu personelin yetiştirilmesi ve bu personelin işe alınması sırasında yapılan sınavlarda söz sahibi olarak bu sınavlara nezaret etmek, bu sınavlar sonucunda istihdam edilen personelin çalışmalarını denetlemek ve bir bütün olarak eğitim sistemini değerlendirmektir. Bu değerlendirme okullar, eğitimin türü, öğretimin içeriği, müfredat, öğretim metotları, uygulama şekilleri ve okul sonuçlarını içermektedir (www.eurydice.org).

Bu kadar geniş ve sürekli görevler içerisinde her yıl bakan tarafından çalışma konuları saptanır. IGEN'ler değerlendirmeden sorumludur. Yıllık eğitim raporlarında kendi sorumluluk alanları içerisinde olan konularda bakana fikir ve önerilerde bulunarak, özellikle öğretimle ilgili çağdaş metotlar konusunda bilgi verirler (www.eurydice.org). Araştırılan konular genellikle

eğitim sistemindeki g¼ncel sorunlara ilişkindir. Yapılan araştırmalar belirli bir organizasyon dahilinde ve işbirliği içerisinde gerçekleştirilmekte, verilerin toplanması sırasında ¼đretmen, ¼đrenci, okuldaki diğer personel ve dışarıdan katılımcılar (anne, babalar, seçilmiş g¼revliler ve iş çevrelerinden y¼neticiler) ile g¼r¼ř¼lmektedir (Oktay, 1998, s. 150-151).

B¼lgesel Seviyedeki Denetim Toplulukları (IPR-IA ve IEN)

-B¼lgesel seviyedeki denetim topluluklarının bir kısmı Akademi seviyesinde bir kısmı da department seviyesinde g¼rev yapmaktadır. B¼lge Eğitim M¼fettiřleri – Akademi M¼fettiřleri (IPR-IA) ile akademi sınırları içerisinde etkinlik g¼sterirken milli eğitim m¼fettiřlerinin bir kısmı Akademi seviyesinde bir kısmı da department seviyesinde g¼rev yapmaktadır. B¼lge Eğitim M¼fettiřleri (IPR-IA) ile akademi sınırları içerisinde etkinlik g¼steren Milli Eğitim M¼fettiřleri (IEN) rekt¼r¼n otoritesi altındadır ve kendi uzmanlık alanlarında ders veren orta dereceli okul ¼đretmenlerinin değerlendirilmesinden sorumludurlar. Department seviyesinde g¼rev yapan milli eğitim m¼fettiřleri ise ilköğretim seviyesinde bulunan kurumların ve buralarda g¼revli bulunan ¼đretmenlerin denetiminden sorumludurlar ve bağlı buldukları b¼lgenin milli eğitim department m¼d¼r¼ne bağlı olarak g¼rev yapmaktadırlar (Oktay, 1998, s. 138-139).

B¼lge Eğitim M¼fettiřlerinin (IPR-IA) işe alınmasında iki yol vardır: 18 Temmuz 1990 tarih ve 90-675 sayılı kararnameye uygun olarak b¼lge eğitim m¼fettiřlerinin $\frac{3}{4}$ ¼ adaylar arasında yapılan rekabete dayalı bir sınavla, geriye kalan $\frac{1}{4}$ ¼ ise 10 yıl aktif olarak hizmet vermiş milli eğitim m¼fettiřlerinin arasından yetenekleri ve uzmanlık alanları esas alınarak yapılan bir listeye g¼re (Liyakat Listesi) seçilmektedirler. B¼lge eğitim m¼fettiři olacak adaylar: (www.eurydice.org)

- Orta ¼đretimde agregation sınavını geçen nitelikli ¼đretmenler,
- Y¼ksek ¼đretimdeki ¼đretmenler,
- İdari personel,

- Görevlerinde en az 5 yıllık tecrübesi bulunan milli eğitim müfettişleri içerisinde seçilirler.

Yeteneklerine göre liyakat listesinden işe alınan Bölge Eğitim Müfettişleri, denetim için zaten gerekli eğitimi almış olduklarından dolayı yeni görevlerine uyumları, seminerler düzenlenerek sağlanmaktadır. Sınavla işe alınanlar da atamaları yapılmadan önce bir yıllık yetiştirme programına alınmakta daha sonra görevde geçirdikleri bir yıldan sonra tenure hakkını elde etmektedirler (Oktay, 1998, s. 142-143).

Bölgesel seviyede denetim yapan diğer bir grup olan milli eğitim müfettişleri (IEN) adaylarında ise: (Oktay, 1998, s. 144)

- Milli Eğitim Bakanlığı'nda görev yapmış olmak ve bilimsel bir derece ya da bu dereceye denk bir üniversite diplomasına sahip olmak,
- Birinci veya ikinci kademe öğretmeni ya da eğitim personelinden olmak,
- Görevinde en az beş yıl kıdemli olmak, şartları aranmaktadır.

Bölge eğitim müfettişlerinde olduğu gibi milli eğitim müfettişlerinin atanmasında da rekabete dayalı bir sınav veya uzmanlık alanlarına dayanan liyakat listesine göre yapılan bir seçim yöntemi uygulanmaktadır. Milli eğitim müfettişlerinin yetiştirilmesinde izlenen yol da yine bölge eğitim müfettişlerindeki mevcut uygulamaya benzemektedir (Oktay, 1998, s. 145).

Bölgesel seviyedeki müfettiş gruplarına üç esas görev verilir; teşvik, değerlendirme ve personelin denetimi. Teşvik rolünü Eğitim Bakanı tarafından belirlenen eğitim politikasının uygulanması oluşturmaktadır. Bu amaçla personelin işe alınması ve yetiştirilmesi ve sınavların organizasyonuna iştirak ederler. Aynı zamanda öğretmenlerin ilk ve sonraki eğitimlerine yardımcı olurlar. Değerlendirme aktiviteleri kurumların yönetilmesi ve eğitim politikasının belirli yönleri ile ilgilidir. Geleneksel olarak her seviyeden öğretmen müfettiş tarafından düzenli olarak denetlenir. Bu sırada onlara verilen not kariyer ilerlemeleri için önemli bir faktördür. Personelin bireysel olarak teftişinde (kamu ya da kontrata göre özel

kurumlarda) görevlendirilecek müfettiş, hem teftişi yapacak kişinin hem de teftiş edilen kişinin özellik ve niteliklerine göre seçilir (www.eurydice.org).

Akademi sınırları içerisinde görev yapan Bölge Eğitim Müfettişleri (IPR-IA) ve Milli Eğitim Müfettişleri (IEN), Genel Denetleme Kurulu (IGEN) ile yakın işbirliği içerisinde görevlerini yerine getirmektedirler. Ayrıca, 1989 Eğitimde Yönlendirme Yasası'na göre, müfettişler bakana teknolojideki gelişmelerin gerektirdiği program değişikliklerine ilişkin önerilerde bulunmaktadır ve öğretmenleri bilgilendirmek amacı ile programda yapılan değişiklikleri sunmak için toplantılar düzenlemektedirler. Ders denetimi konusunda öğretmenler önceden bilgilendirilmektedir. Denetim sırasında öğretmenin sınıfını nasıl yönettiğinin yanı sıra ne kadar iyi hazırlandığı, ne kadar sıklıkta alıştırmaya verdiği, bunları nasıl kontrol ettiği gibi konulara da dikkat edilmektedir. Müfettişler denetim sırasında sınıfın genel koşullarına, öğretmen öğrenci arasındaki ilişkiyi, fikir alışverişinde sınıfın katılımını incelemek zorundadır. Yapılan teftişlerde öğretmenin veliler ve diğer personelle olan ilişkisi ve okulun çevre ile olan bağları da göz önüne alınmaktadır.

Müfettişin sınıf ziyaretini denetim sonrası öğretmenle yapılan bir toplantı izlemektedir. Müfettişin görevleri içerisinde sistemin çalışmasının ve öğretim kalitesinin değerlendirilmesi, kaliteli öğretimin yaygınlaştırılmasını sağlamak amacıyla okula yardımcı olma, bölgesel düzeyde alınan kararların açıklanmasını ve duyurulmasını sağlamak ve öğretmenlerin gereksinimlerini belirleyerek müfredat programlarının oluşturulması esnasında bu gereksinimleri göz önüne almak da vardır (Oktay, 1998, s. 151-156).

İNGİLTERE EĞİTİM DENETİMİ SİSTEMİNİN YAPISI VE İŞLEYİŞİ

İngiltere'de eğitim, genel politika uygulamalarında merkezi idarenin ve bütün ayrıntıların çözümünde mahalli özerkliğin rol oynadığı bir bileşim içerisinde yönetilir. (Cramer, 1974, s. 68) Merkezi hükümette eğitimin başında görevli olarak DfEE'nin (Eğitim ve Çalışma Dairesi) başında Eğitim Bakanı bulunmaktadır.

Merkezi idare genel olarak ulusal hedefleri belirlemede, ulusal eğitim politikasını formüle etmekte, araştırma yaptırmakta, okul eğitim programının geliştirilmesi çalışmalarını desteklemekte, eğitim hizmetinde minimum standartları saptamakta, eğitimin kalitesini ve maliyetini izlemektedir (Oktay, 1998, s. 162).

Okulların günlük yönetimi genellikle Yerel Eğitim Otoriteleri'nin (Local Education Authority) denetimindedir. Yerel Eğitim Otoriteleri yerel hükümetin eğitim harcamalarındaki payını ödemek için kullanılan yerel vergi oranını saptamak gibi önemli kararlar dışında, eğitim ile ilgili kararların bir çoğu ile ilgilenen Eğitim Komitesi'ni atar. Bu Eğitim Komitesi çoğunlukla şehir ya da bölge konseyi üyelerinden oluşur. (Male, 1988, s. 1338) Başka bir deyişle Eğitim Komitesi demokratik olarak seçilmiş olan şehir meclisi üyelerinin en az %50 sini kapsar ve diğer üyeler genellikle dışarıdan, eğitim alanında uzman, deneyim ve tecrübelere sahip kişilerden seçilir (Milli Eğitim Bakanlığı Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü Komisyonu, 1996, s. 197). 1993 yılından bu yana, "bu şekilde davranmaya zorunlu olmasalar da" pek çok LEA uygulamalarını bu şekilde devam ettirmektedir. 1998 Okul Standartları Yasası, eğitim komitelerine ailelerin temsilcilerinin de atanmasını gerektirmektedir. LEA eğitimle ilgili komiteye okul yönetim kurulundan temsilci olarak en az 2, en fazla 5 tane veliyi atamakla sorumludur (www.eurydice.org).

Her Yerel Eğitim Otoritesi, eğitim konusunda kapsamlı idari sorumluluklara sahip bir Baş Eğitim Memuru görevlendirir. Ayrıca, bu Otoritelere bağlı olarak eğitim dairelerinde görev yapan yeterli sayıda başkan yardımcısı, eğitim psikoloğu, memur ve müfettişler gibi görevliler bulunmaktadır. Bu müfettişler (danışman olarak da bilinir) Yerel Eğitim Otoriteleri tarafından derslerin içeriği ve niteliği hakkında tavsiyelerde bulunmak ve öğretmenler için hizmetiçi eğitimini organize etmek için istihdam edilirler. Giderlerin hesaplanması, okul açılmadan önce gerekli hazırlıkların yapılması, eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması gibi belirli alanlardan sorumludurlar. Bu müfettişler için önceden belirlenmiş bir sayı yoktur. Bazı Yerel Eğitim Otoriteleri'nin görevlendirdiği 50 kadar müfettişi

varken kimi otoritelerin hiç müfettişi yoktur (Statham & Mackinnon, 1991, s. 96-98).

1996 Eğitim Yasası Yerel Eğitim Otoriteleri'nin sorumluluklarına ve yetkilerine bazı eklemelerde bulunmuştur. Ayrıca 1998 Okul Standartları Yasası, eğitim standartlarının geliştirilmesine yardımcı olma görevini bu otoritelere vermiştir. 1999 yılında yayımlanan kanun ise Yerel Eğitim Otoriteleri'ne eğitim standartlarının yükseltilmesi için okullarla nasıl etkili bir biçimde işbirliği yapabileceklerine dair rehberlik etmekte ve Yerel Eğitim Otoriteleri'nin yetkilerini uygun bir biçimde nasıl kullanacaklarını açıklamaktadır. Bununla birlikte 1997 yılında çıkarılan Eğitim Kanunu'na göre Yerel Eğitim Otoriteleri de denetime tabidir (www.eurydice.org).

1980'li yılların başlangıcındaki kamu fabrikalarının özelleştirilmesi ve kamu sektöründe verimliliği arttırmak için yapılan çalışmalar eğitim sektöründe de kendisini göstermiştir. Kamu sektöründeki özelleştirme yanlısı politikalar 1988 Eğitim Reformu'nu da etkilemiştir. Bu reforma göre okullar yarı özerk hale getirilirken, bütün okullarda aynı eğitim kalitesini yakalayabilmek için eğitim standartları da merkezileştirilmiştir (St. John-Brooks, 1995, s. 56).

İngiltere, günümüzde eğitim alanında meydana gelen değişikliklere uyum sağlamak amacıyla, eğitime yön veren kapsamlı reformlar gerçekleştirmiştir. 1988 Eğitim Reformu amacı ve kapsamı itibariyle eğitim sistemi içerisinde önemli bir yere sahiptir, 1992,1993 ve 1996 yıllarında yürürlüğe sokulan eğitim kanunları, İngiliz eğitim sisteminin yasal dayanağını oluşturmaktadır. Bu kısımda, İngiliz eğitim sisteminde denetim örgütünde öncelikle 1992 yılına kadar var olan yapı ve 1992 Eğitim Yasası ile denetim sisteminde yapılan değişiklikler ve mevcut durum değerlendirilecektir.

Majestelerinin Müfettişleri (Her Majesty's Inspectors)

Majestelerinin Müfettişleri ilk kez 1839 yılında okullardaki eğitimin kalitesi hakkında rapor verilmesi için atandı. 1839'daki başlangıcında Majestelerinin müfettişlerinin görevi, hükümetin eğitimle alakalı görevlerinin

yerine getirilmesine yardımcı olabilmek ve eğitimin gelişmesine katkıda bulunabilmek için eğitimin denetlenmesi ve bu konuda rapor vermektir. 1994 eğitim yasasının 77. fıkrası Eğitim Bakanlığı'nı ilk, orta ve özel nitelikteki okulların, ileri ve yüksek öğretim kurumlarının denetlenmesi ve öğretmen yetiştirilmesinin kontrolünün yapılması ve yetişkin eğitiminin denetiminin yaptırılması ile sorumlu kılıyordu (başbakan tarafından atanan ve kabinenin bir üyesi olan ve The Secretary of State for Education and Employment İngiltere'deki eğitimin kontrolü ve idaresinde parlamentoya karşı sorumludur). Yasa ayrıca majesteleri tarafından bu amaçla atanan müfettişler tarafından denetimlerin yapılmasını da öngörüyordu (www.eurydice.org).

Majestelerinin Müfettişleri'nin, bakanlığa verdiği resmi raporlar 1980'lerin başından itibaren kamuya açık hale getirildi. 1983'ten bu yana verilen bütün resmi HMI raporları yayımlanmıştır. Majestelerinin Müfettişleri'nin görevleri arasında öğretmenlerin hizmetiçi eğitimi ve merkezi yönetimin müfredat hakkındaki düşünce ve uygulamalarını duyurmak da vardır (Statham & Mackinnon, 1999, s. 94).

Majestelerinin Müfettişleri'nin başında baş müfettiş ve ona bağlı yedi baş müfettiş vardır ve bunların her biri eğitimin pek çok alanında görev yapan personelin (kısmi müfettişlerinin) koordinasyonunu sağlamakla görevlidirler (mesela müfettişin birisi, okul öncesi, ilköğretim, eğitimsel kayıplar ve multikültürel eğitimden sorumlu iken bir başkası 5-16 yaş öğrencilerinin müfredatı, yerel rehberlik hizmetleri, LEA denetimleri ve bağımsız okullardan sorumludur) (Statham & Mackinnon, 1991, s. 96).

1990'lı yıllara değin İngiliz eğitim sisteminde esas teftiş ağırlığı Majestelerinin Müfettişleri'nde toplanmaktaydı. Bunların yetki ve statüleri oldukça yüksekti. Majestelerinin müfettişlerinin yüksek meslek vasıfları taşıyan, yönetim ve rehberlik alanlarında yetişmiş, okullarda uygulama bakımından başarılı tecrübeler kazanmış kimseler olmasına dikkat edilir (Bilir, 1991, s. 127). Açık bulunan müfettişliklere başvuruda bulunanların akademik ve mesleki tecrübeleri dikkate alınır, en iyi niteliğe ve tecrübeye sahip olan aday Londra Cardiff'teki Seçme Kurulu tarafından mülakata tabi tutulur, başarılı olan adaylar, müfettişlik için Sivil Memur Komisyonu'na (Civil

Service Commissioners) tavsiye edilirler. Bunlar bir yıl adaylıktan sonra kraliyet müfettişi olarak görev yaparlar (Demirtaş, 1983, s. 8). Görevleri şöyle özetlenebilir: (Bilir, 1991, s. 127-128)

1. Bölgelerindeki eğitim kurumlarının verimi hakkında bakanlığa bilgi vermek.
2. Eğitim usullerine ve öğretim metotlarına ilişkin konularda bakanlığı haberli kılmak.
3. Organizasyon ve politikayı ilgilendiren problemler üzerinde bakanlığa tavsiyelerde bulunmak.
4. Yöneticilere ve öğretmenlere yardımcı olmak amacıyla yayımlanması tasarlanan broşürlerin ve el kitaplarının hazırlanmasında bakanlığa yardımcı olmak.
5. Eğitim Bakanlığı'nın temsilcileri sıfatıyla hareket ederek genel eğitim politikasıyla ilgili hususlarda mahalli eğitim idarelerine tavsiyelerde bulunmak.
6. Bölgelerindeki okullara ve öğretmenlere yardımcı olmak ve rehberlik etmek.
7. Öğretim konusunda öğretmenler için konferanslar ve kurslar düzenlemek.
8. Mesleki dernekler, özel sınavlar yapan daireler, eğitimle ilgilenen sanayi ve ticaret kuruluşlarıyla ilişkileri devam ettirmek.
9. Bazı hallerde, bir süre için yeterli oldukları konularla ilgili (radyo ve TV. ile eğitim yayınları gibi) eğitim çalışmalarının özel yönleri üzerinde inceleme yapmak.

Ancak hem bu müfettişleri istihdam eden hükümet açısından hem de daha genel anlamda sorumluluklar açısından çoğunlukla Majestelerinin Müfettişleri'ne dayanan bu sistemde sorunlar olduğu düşünülüyordu. Majestelerinin Müfettişleri için en büyük problem onların seçkin yapısından ve bunun sonucu olarak da personelinin az olmasından kaynaklanıyordu. İngiltere ve Galler'deki eğitim kurumlarının denetimlerini düzenli bir şekilde

gerçekleştirecek sistemi işletmek bu organizasyon için mümkün değildi (Winch, 1996, s. 134).

Dolayısıyla, bu sistem 1990'da köklü bir değişikliğe uğramıştır. Önerilerden birisi Majestelerinin Müfettişleri'nin sayılarını önemli ölçüde azaltmak ve müfettiş gruplarını sadece meslek içerisinde değil de bu konuda eğitim almamış halktan kişilerden de seçmek idi. Majestelerinin Müfettişleri'nden birinin yönetimi altında bu gruplar okul denetimlerini gerçekleştirmek için Yerel Eğitim Otoriteleri (LEA) ile kontrat yapacaklardı (Halls, 1988, s. 6520).

1992 Eğitim Yasası okulların denetim sistemini köklü bir biçimde değiştirmiştir. Bu sistem altında İngiltere'deki okullar düzenli aralıklarla denetime tabidir. Sistem, Majestelerinin Müfettişleri'nin (HMI) rollerini okulların direk olarak denetiminden alıp bağımsız denetim sisteminin danışmanlığına dönüştürmüştür. Kıdemli bir baş müfettiş tarafından yönetilen yeni bir hükümet departmanı, OFSTED (Eğitimde Standartlar Ofisi) bu amaçla oluşturulmuştur (St. John-Brooks, 1995, s. 60). Yeni sistem uyarınca yapılmakta olan okul denetimleri OFSTED ile yapılan kontrata göre Bağımsız Müfettişler ve Majestelerinin Müfettişleri (HMI) tarafından gerçekleştirilir (www.eurydice.org).

Yeni denetim sisteminin temelini hem okul hem de aile ile ilgili olacak bir şekilde okul performansının değerlendirilmesi oluşturmaktadır. Yani denetim sırasında öğrencilerin akademik, sosyal ve kültürel gelişiminin yanında okulun toplum ile olan bağlarının da öğrencilerin kişisel gelişimine olan katkısı incelenmekte; ayrıca öğrenci velileri ile denetim öncesinde yukarıda bahsedilen hususlarda ön görüşmeler yapılmaktadır. Bu sistemin 5 önemli özelliği vardır: (St. John-Brooks, 1995, s. 55-56)

- Bütün okullar her 4 yılda bir kez tamamen denetlenmelidir.
- Denetimler, hükümetin yeni bir departmanı olan Eğitimde Standartlar Dairesi (OFSTED) tarafından yetki verilip fiyat teklifini yapan özel ekiplerce yapılır.
- Okullar denetim raporlarına karşılık faaliyet planlarını yapmak zorundadırlar.

- Her bir raporun ve faaliyet planının bir özeti bütün ailelere gönderilir.
- Yeni sistem denetim ekipleri ve rehberleri istihdam eden yerel otoriteler tarafından finanse edildiği için bu sistem okulların desteklenmesinden ziyade performansının gözlenmesine önem vermektedir.

Yukarıda da belirtildiği üzere 1992 yılında başlatılan yeni denetim sistemi sürekli bir müfettiş heyetine değil her 4 yılda bir denetlenmesi gereken okulları denetlemek için kontrat teklifinde bulunacak grupları oluşturan yetkili bireylere dayanmaktadır. Kontratları yaptıran ve bunları kontrol eden makam OFSTED' tir. Denetimlere, Denetim İçin Yasal Çerçeve adında çoğunlukla Majestelerinin Müfettişleri tarafından yazılan bir doküman kılavuzluk etmektedir. Bu durum daha önceden pek de şeffaf olmayan denetim kurallarını ve raporunu şeffaf hale getirmiştir ve denetimde amaç Yasal Çerçeve' de belirtilen noktalara her zaman sadık kalmaktır (Winch, 1996, s. 135).

OFSTED Majestelerinin Baş Müfettişi (HMCI) Mike Thompson tarafından yönetilmektedir. Majestelerinin Müfettişleri (HMI) de baş müfettişe bu konuda destek sağlamaktadırlar. OFSTED' in amacı okullardaki, öğretmen eğitimindeki, gençlik hizmetleri ve yetişkin eğitimindeki kalite ve başarı standartlarını düzenli denetleyerek, kamuya bu konuda rapor ve rehberlik hizmeti sunmak yoluyla öğrencilere sağlanan eğitimin, öğretmen eğitiminin, gençlik hizmetleri ve yetişkin eğitiminin niteliklerini geliştirmektir. OFSTED' in en fazla bilinen görevi okulların denetimidir, yerine getirmesi gereken sorumlulukları ise: (www.ofsted.gov.uk)

- İngiltere'de okullarda sağlanan eğitimin kalitesini,
- Okullarda öğrencilerin ulaştığı eğitim standartlarını,
- Okullara sağlanan finansal kaynakların etkili bir biçimde idare edilip edilmediğini,
- Okullardaki öğrencilerin ruhsal, sosyal, ahlaki ve kültürel gelişimlerini izlemektir.

OFSTED'in bir de profesyonel kolu vardır. Profesyonel kol (Majestelerinin Müfettişleri) HMI dir. Sayıları 220 civarındadır. Bu müfettişler, yeni sistemde kalite gelişimi için denetim bulguları üzerine ön hazırlıklardan sorumludurlar. 1992 eğitim kanunu ile okul denetim grupları aşağıdaki üç kategoriyi içermektedir: (Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı Avrupa Birliği Masası, 1996, s. 30)

1. Eğitim Müfettişleri (Registered Inspectors/Rgl),
2. Branş / Alan / Uzman Müfettişleri (Professional Team Members / PTM),
3. Meslekten olmayan müfettişler (Lay Inspectors).

Eğitim Müfettişleri (Rgl): Denetim için gerekli çerçeveyi uygulamak için yetiştirilmiş ve Majestelerinin baş müfettişleri (HMCI) adına okul denetimlerini yönetmeleri için sözleşme yapılmış olan grup liderleridir. Çoğunlukla Yerel Eğitim Otoriteleri'ne bağlı olarak çalışmış olan eski müfettişler arasından seçilirler. (Winch, 1996, s. 135) Eğitim müfettişlerinin çalışmaları Majestelerinin Müfettişleri (HMI) tarafından izlenir. Denetim esnasında en yetkili kişilerdir, dolayısıyla da denetimin her aşamasına katılmakla yükümlüdürler. (www.eurydice.org) Görevleri denetim grubunun seçimi, yönetimi, görev dağılımı ve denetim raporunun yazılmasıdır. (www.ofsted.gov.uk). Her denetim öncesinde eğitim müfettişi okulda kayıtlı olan öğrencilerin aileleri ile denetim konusunda gerekli bilgileri vermek ve onların okul hakkındaki görüşlerini almak için görüşme yapmakla sorumludur (www.eurydice.org).

Branş / Alan / Uzman Müfettişleri (PTM): Eğitim Müfettişleri'nin sorumluluklarını üstlenmeksizin denetim sistemi içerisinde yer almak isteyen eğitim almış müfettişlerdir. Normal olarak bunların öğretmenlik ya da denetim tecrübesi vardır (www.eurydice.org). Okul sektörünün finansmanı, yönetimi ve özel eğitim programları gibi belirli alanlarda uzmanlaşmışlardır. (Türkoğlu, 1999, s. 360) Uzman oldukları alanlardaki inceleme ve bulgularıyla rapora katkıda bulunurlar (www.ofsted.gov.uk).

Meslekten Olmayan Mufettişler (Lay inspectors): Her denetim grubunda, herhangi bir okulun yönetimi ve benzeri görevlerde kişisel tecrübesi olmayan en az bir mufettiş bulundurması gerekir. Endüstri, ticaret veya halkın herhangi bir tabakasından seçilebilir (www.eurydice.org).

Majestelerinin Mufettişleri (HMI) ve okul denetim gruplarında bulunan mufettişlerin statüsü arasında önemli farklılıklar bulunmaktadır. Majestelerinin Mufettişleri OFSTED personelindedir. Ancak okul denetim gruplarında bulunan mufettişler OFSTED personeli değildirler. Okul denetim gruplarındaki mufettişler denetimlerini ya da diğer organizasyonlar için yaptıkları işleri OFSTED ile yaptıkları kontrata göre gerçekleştirirler (www.ofsted.gov.uk). Sistem, Majestelerinin Mufettişlerini direk olarak okulların denetiminden alıp bağımsız denetim sisteminin danışmanlığına getirmiştir (St. John-Brooks, 1995, s. 60). Majestelerinin Mufettişleri'nden (HMI) başka okul denetim grubundaki mufettişleri yetiştirmek, denetimlerin kalitesini güvence altına almak ve bazı özel durumlarda okul denetlemekle görevli olup OFSTED'in sürekli personeli olarak görev yapan mufettiş yoktur. İngiltere'de Yerel Eğitim Otoriteleri'ne bağlı olarak görev yapan mufettişler hala mevcuttur ancak bunlar da çoğunlukla kendi Yerel Eğitim Otoriteleri tarafından finanse edilmekte, bağımsız hale getirilmekte ve OFSTED içerisinde sürekli olmayan bir şekilde istihdam edilen mufettiş grupları haline dönüştürülmektedir (Winch, 1996, s. 136).

1996 okul denetim yasasına göre, Majestelerinin Mufettişleri'nin başlıca görevi İngiltere'de devlet tarafından finanse edilen bütün okulların bağımsız mufettişler tarafından düzenli bir şekilde denetimi için sistemi tesis etmek ve devamını sağlamaktır. OFSTED ise: (www.ofsted.gov.uk)

- Okul denetim grubunda bulunan mufettişleri eğitmek,
- Denetim topluluklarının bir üyesi olarak çalışması onaylanmış olanların sicilini tutmak,
- Denetim yönetimi için gerekli şartları belirlemek,
- Denetim ve rapor yazımı konusunda yol göstermek,
- Yüksek standartlara ulaşılmasını garanti altına almak için teftişin yapıma şeklini izlemek,

- Denetim sistemini gözlem altında tutmakla yükümlüdür.

İngiltere'de uygulanmakta olan bu denetim sistemine ilişkin araştırmalar da göstermektedir ki denetim sadece bir haftalık işlem olarak değil de en az iki veya üç yıllık bir işlem olarak görülmelidir. Denetim, okul yöneticileri ve müfettişlerin tavır ve davranışlarının bir sonraki aşamayı etkileyebildiği altı aşamadan oluşmaktadır. Bu aşamalar: (Earley, 1998, s.14)

- Denetim tarihinin ilan edilmesinden önceki süre,
- Denetim zamanının okula bildirilmesi,
- Denetim ve faaliyet planının yazılması,
- Faaliyet planının uygulanması,
- İlk denetimdeki olumsuzlukların giderilmesi,
- Tekrar Denetleme.

Okullar ziyaret edilmeden önce müfettişler okulun genel durumu, amaçları, personel ve bütçesi gibi konularda bilgi sahibi olmak için belgeleri gözden geçirirler. Fakat denetimin en önemli noktası bir hafta sürecek ve bunun çoğunluğunun sınıf ziyaretleri ile geçeceği okul denetimidir. Böyle bir denetim için ayrılacak süre okulun büyüklüğüne göre değişir. Ancak, denetim programı müfredat çalışmalarının sistematik olarak incelenebileceği şekilde düzenlenir. Haftanın sonunda ilk sözlü rapor kıdemli personel ve yöneticilere verilir (St. John-Brooks, 1995, s. 60).

Denetimi yapan grubun başında bulunan Eğitim Müfettişi denetimin tamamlanmasından sonra 6 hafta içerisinde denetim raporunu ve raporun bir özetini hazırlar. Müfettiş raporun kopyalarını ve özetini; okulun yönetim kuruluna, OFSTED' e ve ilgili Yerel Eğitim Otoritesi'ne gönderir. Denetim raporları kamuya açık belgelerdir ve yönetim kurulu raporun tamamının ve özetinin belirtilen şahıslara ve kurullara duyurulması için gerekli hazırlıkları yapmalıdır. Talep edilmesi halinde raporun tamamına ait kopyalar

sağlanmalıdır. İngiltere’de denetim raporları internet yoluyla topluma sunulmaktadır (www.eurydice.org).

Yöneticiler için diğer bir yeni zorunluluk ise denetim işleminin tamamlanmasından sonra 40 gün içerisinde bir çalışma planının yapılması ve bu planı (denetim raporunun özeti ile birlikte) ailelere göndermektir. Bu plana göre zamanları belirlenerek hedeflerin konulması ve okuldaki mevcut eksiklerinin de tamamlanması beklenir (St. John-Brooks, 1995, s. 60-61).

Eğitim müfettişi bir okulun başarısız olduğunu ya da öğrencilerine makul eğitim standartlarını sağlamada başarılı olamama ihtimalinin var olduğunu düşünüyorsa özel tedbirler alınır. Yerel Eğitim Otoritesi ile birlikte çalışan okul bir faaliyet planı hazırlamalı ve Yerel Eğitim Otoritesi faaliyet hakkında yorum ve açıklamalarda bulunmalıdır. Majestelerinin Müfettişleri okulun faaliyet planının kalitesi ve Yerel Eğitim Otoritesi’nin ifadeleri, okul için alınan özel önlemlerin kaldırılması için hedeflenen tarih, Yerel Eğitim Otoritesi’nin gelecekteki desteğinin sürekliliği ve ilk denetimden sonra kaydedilen ilerlemeler gibi konularda bir yargıya varmak için okulun ilk kez denetlenmesinden yaklaşık 6 ay sonra bir kontrol ziyareti yapar. Bundan sonra Majestelerinin Müfettişleri okulu her öğretim döneminde bir kez ziyaret ederler. Bu ziyaretler sırasında okul için özel önlemlerin artık gerekmediğine karar verilirse son bir denetimden sonra bu yargıya varan bir rapor yazılır. Sürekli olarak başarısız olan bir okul sonuçta kapatılabilir. “Yeni Başlangıç” adı verilen bir politika ile başarısız olan bazı okullara yeni bir isim ve yeni bir yönetim ile okulları tekrar açma fırsatı tanınabilmektedir.

Eylül 1997’den itibaren, müfettişlerden genel olarak okul tarafından uygun eğitim standartlarının sağlanmasına rağmen okulun önemli eksikliklerinin olduğu düşünülüyorsa denetim raporlarında bu durumun belirtilmesi istenilmiştir. Yerel Eğitim Otoriteleri’nin böyle okulların gelişmelerini izlemeleri gerekir ve 1998 Okul standartları Yasası’na göre müdahale etme yetkisi vardır. Yerel Eğitim Otoritesi altı ay içerisinde beklenen gelişmeyi göstermeyen okul için OFSTED’e başvuruda bulunabilir. Önemli eksiklikleri olan bütün okullar Eğitim Müfettişleri tarafından iki yıl aradan sonra tekrar teftiş edilir. Yeterli gelişmeyi gösteremediği düşünülen okullar için yukarıda belirtilen özel önlemler alınır (www.eurydice.org).

ALMANYA EĞİTİM DENETİMİ SİSTEMİNİN YAPISI VE İŞLEYİŞİ

Almanya'nın 16 eyaletinin (Almanya Federal Cumhuriyetini oluşturan 16 eyalet. 16 eyaletten eski Doğu Almanya kısmında bulunan 5 eyalet Doğu Alman Eyaletleri, Almanya Federal Cumhuriyetinde bulunan 11 eyalet Batı Almanya eyaletleri olarak bilinir) her birinin kendi "kültürel bağımsızlığı" vardır ve okul sisteminin nasıl organize edileceğine ve yasal düzenlemelerin nasıl yapılacağına karar verebilirler. Okulların yönetimi ve kontrolü direk ya da dolaylı olarak eyaletteki bakanlığa bağlıdır (Nauman & Köhler, 1990, s. 2038-2039).

Okul teşkilatının yönetimi, eyaletlere ve okul çeşitlerine göre farklılıklar göstermekle birlikte, ekseriye şu üç kademeli sistem içinde yürütülmektedir: (Aytaç, 1999, s. 37)

- Yüksek makam olarak eğitim ve kültür bakanlıkları,
- Orta Makam olarak yerel yönetimlere bağlı okul büroları (schulabteilung) veya müstakil olan okul daireleri (schulamt),
- Alt makam olarak ilçe ve köylerdeki okul daireleri yoluyla.

Farklı Alman eyaletlerindeki eğitim politikaları bir kısım politik sebeplerden dolayı birbirinden farklı olmakla beraber eyaletlerin eğitim bakanları arasında yapılan anlaşmalara dayalı olarak bazı temel benzerlikler de içermektedir. Bunlar: (St. John-Brooks, 1995, s. 88)

- Okulla alakalı kanuni provizyonlar vardır. Örneğin, bütün okul türlerine göre hangi konuların ne kadar zamanda öğretileceğine dair ortak bir anlaşma vardır.
- Öğretmen olmak için gerekli eğitimsel nitelikler: öğrencilerin hepsi üniversiteye gitmeli, eyaletin yaptığı sınavı geçmeli ve stajyer öğretmen olarak diğer sınavları geçmeden önce iki yıl süre geçirmelidir.
- Müfredatın oluşturulması ve geliştirilmesi için yöntemler: bütün eyaletlerin öğretmenlerle işbirliği yapan bir komisyon tarafından hazırlanıp, yayımlanmış müfredatı vardır.

- Okulların denetim sistemi: bir müfettişin görevleri, sınıf içi öğretimi denetlemek ve hem ilköğretim ve orta öğretimdeki öğretmenlerin performanslarını değerlendirmek hem de bu öğretmenlere rehberlik etmektir.

Okulların eyalet tarafından denetimleri yasal denetim, (Rechtsaufsicht) (eyalette yapılan uygulamaların kanuna uygunluğunu hukuk kurulları tarafından denetlenir- okullar ve yüksek öğretim kurumlarını içerir), akademik denetim (eğitsel çalışmaların denetlenmesi ve öğretmenlere tavsiyelerde bulunulmasını içerir) ve devlet sektöründeki personelin denetlenmesini içerir. Okullar, Eğitim ve Kültür Bakanlıkları (Ministries of Education and Cultural Affairs) tarafından denetlenir. Yasal denetim genellikle yerel otoriteler tarafından (koruma dernekleri) gerçekleştirilen okul dışı konuların idaresinin kontrol edilmesini içerir. Okul dışı konular okul binasının yapılması ve ihtiyaçlarının karşılanması, ders kitaplarının ve diğer öğretim materyallerinin sağlanmasını içerir. (www.eurydice.org)

Akademik denetim, okullarda yapılan çalışmalar ve öğretimle ilgilidir. Okul müfettişlerinin görevleri, eğitim/öğretim çalışmalarını gerçekleştirirken müfredatın ve önceden belirlenmiş olan kuralların uygulanmasını; eğitim/öğretimin profesyonel bir şekilde uygun teknikler kullanılarak yapılmasını; aksaklık görülen noktalarda gerekli iyileştirmeler yapılmasını sağlamak ve eğitim/öğretim ile ilgili işlerin yapılmasına destek verip, ilgili kişileri bu işleri yapmaya teşvik etmektir. Akademik teftiş okullara ziyaretlerde bulunularak, dersleri izleyerek ve okul seviyesinde tavsiyelerde bulunarak gerçekleştirilir. İlkokullarda, Hauptschulen (temel eğitim veren ortaokul, şayet çocuk başka bir tür okula gitmiyorsa zorunludur, 5-9. alt seviye sınıflardan oluşur), Sonderschulen (engelli öğrenciler için) ve Real Schulen (5-10 sınıflardan oluşan ortaokul, daha yoğunlaştırılmış bir eğitim verir ve mesleki ya da yüksek eğitime devam etme imkanı tanır.) okullarının denetimleri daha alt seviyedeki okul denetim otoriteleri tarafından gerçekleştirilir (Schulamter). Eğitim ve Kültür İşleri Bakanlığı'nın orta dereceli okul (Middle-Tier School) müfettişleri (Oberschulämter/

Bezirksregierungen), diğer bütün seviyedeki okulların denetimini yaparlar. Akademik denetimi yapacak yetkili, yetkisini Temel kanundan almıştır. Bu kanuna göre bütün okul sistemi eyaletin denetimi altındadır. Müfettişler okulun belirlenmiş olan müfredat ve sınav kurallarına uyduğunu sınıfları ziyaret ederek ve dersleri dinleyerek kontrol etmek ve gerekli tedbirleri almak yetkisine sahiptir. Ama, müfettişler bireysel kararları kendi başlarına alamazlar ve bu yüzden öğretmenin pedagojik sorumluluklarına müdahale edemezler. Pedagojik sorumluluk (aynı zamanda pedagojik serbestlik diye de bilinir) öğretmenin dersleri uygun kanuni hükümler çerçevesinde kendi yetkisi dahilinde dersini verme hakkını içerir. Bu serbestlik sayesinde öğretmen öğrencisinin ilgi ve ihtiyaçlarına göre öğrenci merkezli öğretimi garanti altına almak için dersin içeriğini, öğretim metodunu ve değerlendirmesini yapmak için bir miktar özgürlüğe sahiptir (www.eurydice.org).

Yasal denetim okul denetiminin diğer bir kısmıdır. Schultager tarafından okulda eğitim dışı faaliyetler denen işler ve idarenin kanunlara uygunluğu (mesela, okul binalarının yapımı ve ihtiyaçlarının karşılanması vs.) kontrol edilir. En son olarak yetkili müfettişler, devlet okullarının öğretmenleri ve baş öğretmenlerin denetimlerini yaparlar. Böylelikle personelin görevlerini yapmalarını sağlarlar. Devlet hizmeti esasları çeşitli durumlarda (stajyerliğin sona ermesi, terfi, transfer vb.) periyodik olarak öğretmenlerin değerlendirmesinin yapılmasına olan ihtiyacı öngörür. Bu hem öğretmenin kariyer ilerlemesine hem de okul sisteminin verimli bir şekilde işlemesine yardımcı olur. Öğretme yeteneği ve becerisi öğretmenin mesleki nitelikleri olarak değerlendirilir. Yapılan değerlendirme baş öğretmen ve müfettişler tarafından yapılan sınıf ziyaretlerine, baş öğretmenin ilgili öğretmen hakkındaki performans raporuna ve öğretmenle yapılan konuşma ile öğrencilerin çalışmalarının denetlenip değerlendirilmesine bağlıdır (www.eurydice.org).

Eyaletler arasında önemli farklılıklar olmasına rağmen müfettişlerin rolleri aşağıdaki şekilde sınıflanabilir: (St. John-Brooks, 1995, s. 90)

- Yıl boyunca her okulu defalarca ziyaret etmek,

- Personelle mevcut problemler hakkında görüş alışverişinde bulunmak,
- Okul gelişimini teşvik etmek,
- Okulun yıllık istatistiklerini analiz etmek,
- Çeşitli amaçlarla öğretmenleri değerlendirmek,
- Gerektiğinde yöneticilere tavsiyelerde bulunmak,
- Yerel okullar için politika geliştirilmesine iştirak etmek,
- Bölgesel okul projelerini şekillendirmek ve değişiklikleri yapmak,
- Hizmet içi eğitim sağlamak.

Ayrıca, denetim haberli olarak yapılmakta, ders denetimi esnasında daha çok öğretmenin pedagojik yeterliliğine, öğretmenin demokratik ortam sağlamasına, öğretmenin derse girmeden önceki yaptığı hazırlığa, ders esnasında öğrencileri motive etmesine, yöntem ve metot bilgisine, uygun araç-gereç kullanımına, ders sonunda öğrencilerle birlikte yapılan değerlendirmeye ve belirlenen amaçların gerçekleştirilme derecesine dikkat etmektedir.

Alman Anayasası'nın eğitim haklarının kullanılmasıyla ilgili maddesi, Almanya'da yaşayan yabancı ailelerin çocukları için de geçerlidir. Yabancı işçi çocuklarının Alman okullarında uygulanan programı takip edebilecek düzeyde Almanca bilmemeleri ya da yabancı ailelerin çocuklarının ülkelerine döndükleri zaman uyum sorunları yaşamalarını önlemek amacıyla ikili anlaşmalar uyarınca bu konuda düzenlemeler yapılmaktadır (Bilir, 1991, s. 119). Yapılan düzenlemelerde en fazla bilinen iki model vardır: (Aytaç, 1999, s. 39-40)

- Berlin Modeli: Bu modelde yabancı öğrenciler normal sınıflarda Alman öğrenciler ile birlikte öğrenim görmekte, öğrencilerin Almanca'daki eksiklikleri iki yıla yakın süreli hazırlık sınıfları veya destekleme dersleri ile dengelenmeye çalışılmaktadır.
- Bavyera Modeli: Dersleri Almanca olarak izleyemeyecek durumda olan öğrenciler, ebeveynlerinin istemeleri durumunda iki dilli öğretim yapılan sınıflara alınmaktadırlar. Bu sınıflarda öğrencilerin anadilleri esas dil

olarak Almanca ise ikinci dil olarak öğretilmektedir. Sınıflar ilerledikçe, öğretim programı içinde anadilin ders saatleri oranı azalmakta, buna karşılık Almanca ders saatleri oranı artmaktadır.

Denetim sistemi eyaletlere göre çeşitli değişiklikler göstermekle birlikte kimi eyaletlerde bu tür yabancı öğrencilerin öğrenim gördüğü sınıfların denetimi koordinatör öğretmenler vasıtasıyla gerçekleştirilmektedir. Mesela Bayern eyaletinde, yabancı ve Alman sınıf ve branş öğretmenleri için ayrı koordinatör öğretmenler görev yapmaktadır. Koordinatör öğretmen bölgesindeki öğretmenlerin sisteme uyumlarını sağlamak için gerekli çalışmaları yapar, öğretmenlere mesleki yönden rehberlik eder, mesleki toplantılar planlar, ders denetimleri sonrasında, değerlendirme yapar, öğretmenin geliştirmesi gerekli yönleri üzerinde durur, gerekli gördüğü takdirde rapor yazarak yetiştirilmek üzere hizmet içi eğitime katılacak öğretmenleri belirler (Bilir, 1991, s. 121-122).

TÜRKİYE, FRANSA, İNGİLTERE VE ALMANYA EĞİTİM DENETİMİ SİSTEMLERİNİN YAPI VE İŞLEYİŞ AÇISINDAN BENZERLİK VE FARKLILIKLARI

TÜRKİYE	FRANSA	İNGİLTERE	ALMANYA
<p>Denetimi gerçekleştiren kurullar Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlıdır. Denetimi gerçekleştiren kurullar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı ve ilgili kuruluşların her türlü faaliyet ve işlemleri ile alakalı denetim, inceleme ve soruşturma işlemlerini yürütmek, • Bakanlığın amaçlarını daha iyi gerçekleştirmek ve mevzuata uygun çalışmasını temin etmek amacıyla bakana gerekli teklifleri sunmak, • Okullardaki öğrencilerin bakanlık tarafından önceden belirlenmiş olan amaçlara uygun bir biçimde yetiştirmelerini sağlamak için gerekli önlemlere ilişkin inceleme ve araştırmaları yapmak, • Denetlenen kurum ve kuruluşların yaptıkları çalışmaların yeterlik durumunu belirlemek, belirlenen noksanlıkları ilgili olarak hizmetçi eğitimine katkıda bulunmak, • Mevzuattan sapma ve yolsuzlukların belirlenmesi halinde sorumluları hakkında soruşturma yapmak, • Bakanlığı ilgilendiren konularla ilgili olarak yurt içi ve yurt dışında araştırmalar yapmak, • Eğitim-öğretim ile ilgili konularda mevzuatın uygulanmasında doğan sorunlar üzerinde incelemeler yapmak görülen aksaklıkların giderilmesi için gereken önlemleri belirlemek, • Eğitim ve öğretim sürecinin geliştirilmesi için rehberlik etmek, • Görevli personele sistemdeki yenilikleri iletmele sorumluudurlar. 	<p>Denetimi gerçekleştiren kurullar Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlıdır. Bu kurullar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Milli Eğitim Bakanlığının amaçlarını gerçekleştirmek ve bu konuyla ilgili gerekli bilgileri temin etmek, • Eğitim sisteminin yönetimini kontrol etmek, • Bakanlığa bağlı personeli ve kurumları denetlemek, • Eğitimle ilgili tartışılmalta olan konularla ilgili çözüm önerileri sunmak, • Eğitim politikasını uygulamak için görüş ve önerileri bakanlığa bildirmek, • Eğitim politikasının verimini değerlendirmek, • Denetim, yönetim, eğitim-öğretim ve yönlendirmeyi yapan personelin seçimini, kontrolünü, eğitimini ve değerlendirmesini yapmak, • Bir bütün olarak eğitim sistemini değerlendirmek amacıyla okul ziyaretleri yapmak, • Bakana teknolojiye gelişmeler dolayısıyla gereken program değişiklikleri ile ilgili bilgi vermek, • Sistemin çalışması ve öğretimin kalitesi ile ilgili değerlendirmeler yapmak, • Kaliteli öğretimin yaygınlaşmasını sağlamak, • Bölgesel düzeyde alınan kararların duyurulmasını sağlamak, • Öğretmenlerin gereksinimlerini belirleyip, müfredat programlarının oluşturulması esnasında bunları göz önüne almak, • Öğretmen eğitimine katkıda bulunmakla görevlidirler. 	<p>Denetim sisteminde merkezden bağımsız bir yapılanma söz konusudur. Denetimi gerçekleştiren kurul eğitimden sorumlu bakanlıktan bağımsız olarak görev yapmaktadır. Denetimler, hükümet görevlileri yerine hükümetin bir departmanı olan OFSTED (Eğitimde Standartlar Dairesi) tarafından yetki verilip fiyat teklifini yapan bağımsız kurullar tarafından yapılır. Denetimi gerçekleştiren kurullara yerel toplumdaki profesyonel anlamda eğitimle ilgili olmayan kişiler de dahil edilmektedir. Denetim yapan kurullar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Öğretmen eğitiminin kontrolünü yapmak, • Öğretmenlerin hizmetçi eğitimini sağlamak, • Eğitim kurumlarının verimi ve eğitim standartları konusunda bakanlığı ve diğer ulusal kurulları bilgilendirip onlara bu konuda tavsiyelerde bulunmak • Okullar, öğretmen eğitimi, gençlik hizmetleri ve yetişkin eğitimindeki standart ve kaliteyi denetlemek ve bu konuda halkı bilgilendirmek ve bu yolla eğitimin kalitesini geliştirmek, • Okullarda öğrencilerin ulaştığı eğitim standartlarını belirlemek, • Finansal kaynakların etkili biçimde kullanılmasını sağlamak, • Öğrencilerin ruhsal, sosyal, ahlaki, kültürel ve akademik gelişimlerini izlemek, • Denetim raporunu hazırlamak ve raporun tamamının veya özütünün belirlenen şahıs ve kurumlara duyurulmasını temin etmekle görevlidirler. 	<p>Almanya'da bütün okul sistemi eyaletlerin denetimi altındadır, okul sisteminin nasıl organize edileceğine ve yasal düzenlemelerin nasıl yapılacağına eyaletler kendileri karar verebilirler. Almanya'da federal düzeyde ve eyaletlerde tefiş kurulu yapısına ilişkin bir kuruluşma yoktur. Eğitim politikaları farklı olmasına rağmen, eyaletler arasında yapılan anlaşmalara göre denetim sistemlerinde bazı ortak özellikler bulunmaktadır. Denetim yapan kurullar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Okulda yapılmakta olan eğitimle ilgili olmayan faaliyetlerin kanuna uygunluğunu denetlemek, • Eğitimsel çalışmaları denetlemek ve yöneticiler ile öğretmenlere gerekli konularda tavsiyelerde bulunmak, • Görevli personeli denetlemek, • Müfredatın ve önceden belirlenmiş olan kurulların uygulanmasını, eğitim ve öğretimin uygun teknikler kullanılarak yapılmasını, aksaklık görülen noktalarda iyileştirmeler yapılmasını sağlamak, • Eğitim/öğretim ile ilgili işlerin yapılmasına destek verip ilgili kişileri bu işleri yapmaya teşvik etmek, • Personelle mevcut problemleri ilgili görüş alışverişinde bulunmak, • Okulun yıllık istatistiklerini analiz etmek, • Yerel okullar için politika geliştirilmesine iştirak etmek, • Bölgesel seviyedeki okul projelerini şekillendirmek, • Bölgelerinde görev yapmakta olan öğretmenlerin sisteme uyumuna yardımcı olmak ve hizmetçi eğitim görmesi gerekenleri belirlemekle görevlidirler.

TÜRKİYE, FRANSA, İNGİLTERE VE ALMANYA EĞİTİM DENETİMİ SİSTEMLERİNİN YAPISI VE İŞLEYİŞ AÇISINDAN BENZERLİK VE FARKLILIKLARI

TÜRKİYE

Denetimi gerçekleştiren müfettişler:

- Öğretmen-personel denetimi, sınav denetimi, kurs ve seminer denetimini yapmaktadır,
- Teftiş yeteneğine göre yapmaları gereken inceleme, araştırma ve soruşturmaları yaparak bunların raporlarını tutmakta,
- Denetimler sırasında ilgili mevzuata uyulup uyulmadığını kontrol etmekte,
- Dersle ilgili müfredatın ne derece uygulanmakta olduğunu gözlemekte,
- Öğrencilerin yetiştirme düzeyine ve öğrenmelerin önceden belirlenmiş olan yetenek, bilgi ve becerileri kazanıp kazanmadığını incelemekte,
- Öğretmenin, ders için hazırladığı planlara, sınıf hakimiyetine ve sınıfın terip ve düzenine bakmakta,
- Denetim öncesi ve sonrasında öğretmenlerle toplantılar yapılmaktadır. (Ancak, ülkemizde kimi zaman denetimler önceden ders öğretmenlerine haber verilmeyen müfettişlerin işlenen dersleri durdurup öğrencilere soru sormakta veya ders anlatan öğretmene müdahale etmektedirler).

FRANSA

Denetimi gerçekleştiren müfettişler:

- Eğitim sisteminin; yapısını, yönetimini, uygulanan metotların tutarlılık ve etkililiğini denetlemekte,
- Ders ve uzmanlık alanlarına göre müfredat, öğretim metotları, bu metotların ne şekilde uygulanmakta olduğu ve okulla ilgili istatistikleri değerlendirmekte,
- Bakan tarafından (genellikle eğitim sistemindeki güncel sorunlara ilişkin) belirlenen konuları okuldaki görevli personel, veiller ve diğer katılımcılar ile görüşerek araştırmakta,
- Personelin bireysel olarak teftişinde hem müfettiş hem de teftiş edilecek kişinin özellikleri göz önüne alınmakta,
- Denetimi gerçekleştiren kurullar birbirleriyle yakın işbirliği içerisinde görevlerini gerçekleştirmekte,
- Denetim konusunda öğretmenler önceden bilgilendirilmekte,
- Denetim sırasında öğretmenin ders için yaptığı hazırlığa, öğrencilere ne kadar sıklıkla ödev verdiği ve bunları nasıl kontrol ettiğine, genel olarak sınıf koşullarına, öğretmen öğrenci arasındaki ilişkiye,
- Öğretmenin diğer personel ve veiller ile olan ilişkisine,
- Okulun çevre ile olan bağlarına dikkat etmektedirler.

İNGİLTERE

Denetimi gerçekleştiren müfettişler:

- Okulların performansını gözlemekte, okullarda verilen eğitimin kalitesini, okulların yönetimi, okullara sağlanan kaynakların etkili bir şekilde kullanılıp kullanılmadığını kontrol etmekte,
- Denetim sırasında öğrencilerin akademik gelişimlerinin yanı sıra ruhsal, sosyal, kültürel ve ahlaki gelişimleri de incelenmektedir,
- Veillerin de denetim sistemine aktif bir katkısı bulunmakta, denetim öncesinde öğrenci veilleri ile öğrencilerle ilgili ön görüşmeler yapılmakta,
- Denetimin sonucu konusunda veillere yeterli bilgi sağlanmakta, Okullara denetim zamanı önceden bildirilmekte, okullar ziyaret edilmeden önce müfettişler bilgi sahibi olmak için okul ve personelle ilgili belgeleri gözden geçirmekte, denetim etkililiğinin planlaması okul yönetimi ile birlikte yapılmakta, denetim sonucu olumsuz olan okullara ilk denetimde karşılaşılan olumsuzlukları gidermeleri için süre tanınmakta bu okullar daha sonra tekrar denetlenmektedir, yetkili kişilerce okulların denetim sonrasında kaydedtiği gelişmeler sürekli olarak izlenmektedir.

ALMANYA

Denetimi gerçekleştiren müfettişler:

- Müfettişler sınıf ziyaretlerini haberi olarak gerçekleştirmekte,
- Öğretmenlerin öğretme yeteneği, mesleki becerileri ve pedagojik yeterliliğini değerlendirmekte,
- Öğretmenin sınıfta demokratik bir ortam sağlayıp sağlamadığını incelemekte,
- Ders girmeden önce dersle ilgili yaptığı hazırlıkları gözlemlemekte,
- Ders esnasında öğrencileri derse nasıl motive ettiğine izlemekte,
- Ders için uygun araç ve gereçleri kullanıp kullanmadığını kontrol etmekte,
- Ders sonunda işlenen dersle ilgili olarak yapılan değerlendirmelere ve belirlenen amaçların gerçekleştirilme derecesini değerlendirmekte,
- Ders denetimi sonrasında toplantılar yapılmakta, öğretmenlere belirli konularda rehberlik yaparak öğretmenlerin gelişmesi gereken noktalar üzerinde durulmaktadır.
- Müfettişler ders denetimi sırasında müfredat ve sınav kurallarına uyulup uyulmadığını kontrol edip, görülen eksikliklerle alakalı gerekli tedbirleri almakla yükümlüdürler ancak ders denetimi sırasında öğretmenin pedagojik sorumluluklarına müdahale edemezler.

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde yurt içi ve yurt dışında eğitim denetimi denetim ile ilgili yapılmış bazı çalışmalara yer verilmiştir.

Yurt İçinde Yapılmış Olan Araştırmalar

Türkiye’de eğitim denetimi konusuyla ilgili yapılan literatür taramasında, Türk eğitim sistemi içerisinde denetim alt sisteminin yapısı, işleyişi ve denetimde karşılaşılan sorunlar ile ilgili bazı çalışmalar yapılmış olsa da yabancı ülkelerin eğitim denetimi sistemleri ile ilgili olarak çok az sayıda çalışma yapılmış olduğu göze çarpmaktadır. Türk eğitim sisteminde denetimle ilgili araştırmalara ilk olarak 1970’li yıllarda başlanmıştır. Bu konuda ilk araştırma Galip Karagözoğlu tarafından yapılmıştır.

Karagözoğlu (1972), “Türk Eğitim Düzeninde Bakanlık Müfettişlerinin Rolü” isimli araştırmasında bakanlık müfettişlerinin eğitim sistemi içerisindeki rollerini belirlemeyi amaçlamış; konu ile ilgili olarak 104 bakanlık müfettişi ve orta dereceli kurumlarda görev yapmakta olan 1196 öğretmenin görüşlerine başvurmuştur. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

1. Öğretmenler teftiş sisteminin eğitim-öğretim faaliyetlerinin geliştirilmesine yardımcı olduğuna inanmamaktadırlar. Bakanlık müfettişleri ise öğretmenlerin aksine teftiş sisteminin eğitim-öğretimin geliştirilmesine katkıda bulunduğunu düşünmektedirler.
2. Öğretmenler müfettişlerce verilen teftiş raporlarının objektif ölçülere dayanmadığı görüşündedirler.
3. Öğretmenler müfettişleri eğitim-öğretim alanında bir otorite ve kendilerine rehberlik yapabilecek kişiler olarak kabul etmemektedirler. Ancak müfettişler teftiş sırasında öğretmenlere rehberlik ettiklerini söylemekte ve kendilerini bu konuda yeterli bulmaktadırlar.
4. Öğretmenler müfettişlerin daha çok insan ilişkilerine önem vermesini; müfettişler ise teknik yardımlara önem verilmesini istemektedirler.

5. Öğretmen ve müfettişler, müfettişlerin asıl görevinin öğretmene rehberlik yapılması olduğu ve soruşturma görevinin müfettişlerden alınması konusunda aynı fikirdedirler.

Kaya'nın (1976), "Eğitim Yönetimi ve Türkiye'de Eğitim Yöneticisinin Yetiştirilmesi" adlı araştırmasında anketi yanıtlayan okul yöneticileri, denetim sistemimizin yeterli olmadığını belirtmişlerdir.

Öz (1977), yapmış olduğu "Türk Eğitim Sisteminde İlköğretim Müfettişlerinin Rolü" ile ilgili çalışmada, modern teftiş anlayışına göre ilköğretim müfettişlerinin yapması gerekenler ile uygulamaları arasında fark olup olmadığını belirlemek amacıyla 1065 ilkokul öğretmeni ve 912 ilköğretim müfettişinin görüşlerine başvurmuştur. Araştırmada elde edilen sonuçlar aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

1. İlköğretim müfettişlerinin mevzuata ve modern teftiş anlayışına göre yapması gerekenler ile mevcut uygulamaları arasında önemli farklılıklar bulunmaktadır.
2. Mevzuat gereği yapılması gerekenler, modern teftiş anlayışına uymamaktadır.
3. Mesleki kıdemi fazla olan müfettişler kıdemi az olanlara göre mevzuata daha çok hakim ve uygulamada daha yardımcıdırlar.
4. Yüksek öğrenim görmüş olan müfettişler yüksek öğrenim görmeyenlere göre daha iyi mesleki yardım ve rehberlikte bulunmaktadırlar.
5. Müfettişlerin tamamı, öğretmenlerin ise % 80'i müfettişlerin etkili rehberlikte bulduklarını ifade etmektedirler.

Karagözoğlu (1977), "İlköğretimde Teftiş Uygulamaları" adlı çalışmada milli eğitim müdürleri, ilköğretim müfettişleri, ilköğretim okulu yöneticileri ve ilköğretimde görev yapan öğretmenlerin görüşlerini almıştır. Araştırma sonuçlarına göre, müfettişlerin kendilerini yeterli görmelerine karşılık milli eğitim müdürleri, okul müdürleri ve öğretmenler bu görüşe katılmamaktadırlar.

Altıntaş (1980), yapmış olduğu “Liselerde Kurum Teftişı” isimli araştırmada liselerde yapılan kurum teftişini personel işleri, öğrenci işleri, öğretim işleri, eğitim işleri, okul yönetimi olmak üzere beş kısımda ele almıştır. Araştırmada kurum denetimi sırasında karşılaşılan güçlükler ve aksayan yönlerin belirlenip, bunların ortadan kaldırılması sağlanarak müfettişlerin görevlerini en iyi biçimde yapmalarına yardımcı olmak amaçlanmıştır.

Başar (1985), “Eğitim Müfettişlerinin Seçimi ve Yetiştirilmesi” adlı araştırmasında ilköğretim müfettişlerinin seçimi ile ilgili olarak alan bilgisi, genel kültür ve pedagojik yeterliliğin önemi ve müfettişlerin hizmetiçi eğitim ile yetiştirilmelerinin gerekliliğini vurgulamıştır.

Dinçer (1986), “Türk Milli Eğitim Sisteminde Denetim ve Değerlendirme” isimli araştırmasında kavram ve kapsam olarak denetim konusuna değinmiş, milli eğitim sistemimiz içerisinde denetimin yapısı ve denetim esnasında karşılaşılan sorunlara değinmiştir.

Karakaya (1988), “İlköğretimde Teftiş ve Güçlükler” adlı araştırmada teftiş sisteminden kaynaklanan güçlükleri belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırma kapsamında Adana, Ankara, Erzurum, Gaziantep, ve İzmit'te ilköğretim okullarında görev yapan öğretmen ve okul yöneticileri ile ilköğretim müfettişlerinin görüşleri alınmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre:

1. Okul yöneticileri, müfettişler ve öğretmenler arasında bütünleşmeyi sağlayamamaktadırlar.
2. Okul yöneticileri müfettişlere okul çalışmaları hakkında bilgi vermemektedirler.
3. Teftişte kullanılan ölçme ve değerlendirme ölçekleri yetersiz, teknik ve yöntemler çağa uygun değildir.
4. Teftişte kullanılan teknik ve yöntemlerin geliştirilmesi için gerekli çalışmalar yeterince yapılmamaktadır.
5. İlköğretim teftiş sisteminin geliştirilmesi için öğretmen, müfettiş ve okul yöneticilerinin görüşlerine yeterince yer verilmemektedir.

Kapusuzoğlu (1988), "Son On Yılda İlköğretim Müfettişlerinin Rolünde ve Teftiş Uygulamalarında Değişmeler" adlı araştırmasında, Karagözoğlu (1977) tarafından yapılan "İlköğretimde Teftiş Uygulamaları" ve Öz (1977) tarafından yapılan "Türk Eğitim Sisteminde İlköğretim Müfettişlerinin Rolü" konulu araştırmaların bulgularını karşılaştırmış, on yıl öncesine kıyasla öğretmenler, okul yöneticileri, milli eğitim müdürleri ve ilköğretim müfettişlerinin konuya ilişkin görüşlerinde değişiklik olup olmadığı sorusuna cevap aranmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular şu şekilde ifade edilebilir:

1. On yıl öncesi ile kıyaslandığında müfettişlerin iş hacminde bir değişiklik olmamış yalnızca teftiş edilecek öğretmenlerin sayısı artmıştır.
2. On yıl önce olduğu gibi öğretmenler yine eğitim ve öğretimle ilgili problemlerini müfettişlere açılmaktan kaçınmaktadırlar.
3. Öğretmenler, müfettişlerin öğretmenlerin başarısını değerlendirirken aralarındaki uygulama birliğinin az olduğuna inanmaktadırlar.
4. Araştırmaya katılan il ve ilçe milli eğitim müdürleri ve ilkokul öğretmenleri, müfettişlerin teftişler sırasında az sayıda öğretmenin başarısını gerçeğe uygun olarak ölçebildiklerini düşünmektedirler.

Özdemir (1990), "Orta Öğretim Kurumlarında Denetim" konulu araştırmasında orta öğretim kurumlarında yapılan teftişlerde karşılaşılan aksaklıkları ve teftiş ile ilgili konulardaki beklentileri belirleyerek denetim sisteminin gelişmesine katkıda bulunmayı amaçlamıştır. Araştırma kapsamında Almanya, Fransa, İtalya, İngiltere ve Sovyetler Birliği'nin eğitim denetimi sistemleri ile ilgili bilgilere yer verilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre:

1. Öğretmen sayısına göre müfettiş sayısındaki yetersizlik ve branş müfettişi yetersizliği müfettişlerce öğretmene yapılacak rehberliği etkilemektedir.
2. Müfettişler teftiş raporlarındaki önerilerin yeterince dikkate alınmadığı görüşündedirler.

Bilir (1991), "Türk Eğitim Sisteminde Teftiş Alt Sisteminin Yapı ve İşleyişi" adlı araştırmasında teftiş sistemimizin yapı ve işleyişinin genel bir değerlendirmesini yapmış, yapılan değerlendirmeye göre mevcut durum ve beklenen ideal durum arasındaki farkı belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmada ayrıca Almanya, İngiltere ve Danimarka'nın eğitim denetimi sistemlerine dair bilgiler verilmiştir. Araştırma kapsamında bakanlık müfettişleri, Ankara, Bolu, Çankırı, Diyarbakır, Kayseri, Kars, Mersin, Niğde, Samsun ve Şanlıurfa illerinde görev yapmakta olan ilköğretim müfettişleri, çeşitli üniversitelerin eğitim bilimleri bölümlerindeki öğretim elemanlarının ve ilk ve orta öğretim okulları yöneticilerinin görüşleri alınmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

1. Teftiş sisteminin yapı ve işleyiş boyutlarına ilişkin görüş ve değerlendirmelerin karşılaştırmalı sonuçları, varolan teftiş yapısı ile bu yapı içindeki işleyişin benimsenen teftiş amaçlarını gerçekleştirici nitelikte olmadığını ortaya koymuştur.
2. Teftiş uygulamalarına yön veren yasal metinlerle, alana ilişkin kaynaklarda yer alan görüşler, müfettiş, yönetici ve öğretim elemanı gruplarınca farklı şekillerde algılanmaktadır.
3. Benimsenen teftiş amaçlarının, bugünkü yapı ve işleyiş düzeni içerisinde gerçekleşme düzeyini algılamada mesleki ve kişisel değişkenler bakımından önemli farklılıklar vardır.

Yalçınkaya (1992), "Orta Öğretimde Ders Denetimi" adlı araştırmasında, orta öğretim kurumlarında yapılan ders denetimlerinde karşılaşılan aksaklıklar ve okul yöneticileri, öğretmenler ve müfettişlerin önemli konulardaki beklentilerini tespit ederek sistemin gelişmesine katkıda bulunmayı amaçlamıştır. Araştırma kapsamında Diyarbakır, Erzincan, Kırşehir, Rize, Uşak ve Erzincan illerinde orta öğretim kurumlarında görev yapmakta olan okul yöneticileri, öğretmenler ve bunların teftişini yapan müfettişlerin görüşleri alınmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, teftiş görevinin yerine getirilmesinde görülen en önemli problem "her branşta yeterli müfettiş

bulunmamasından dolayı, müfettişlerin branşlarının dışındaki dersleri de teftiş etmek zorunda kalması”, önem sırasına göre en az problem görülen husus ise “müfettişlerin sicil amiri olmayışlarından dolayı denetimlerde beklenen etkinin sağlanamaması” olmuştur.

Çelik (1995), “Küreselleşme Süresinde Avrupa’da Eğitim Yönetimi” adlı makalesinde küreselleşme eğiliminin Avrupa ülkelerinin eğitim sistemlerini ne derecede etkilediğinden bahsetmiş, Avrupa ülkelerinin okul yönetimi sistemleri ile okul yöneticilerinin atanması ve yetiştirilmesine değinmiş, ayrıca İngiltere, Fransa, İskoçya, Belçika ve Lüksemburg gibi ülkelerin denetim sistemleri hakkında kısa bilgiler vermiştir.

Oktay (1998), “Denetim Alt Sistemleri Üzerine Karşılaştırmalı Bir Araştırma: Fransa, İngiltere, Türkiye” adlı araştırmasında tarihsel gelişim, yapı ve işleyiş açısından Fransa, İngiltere ve Türkiye eğitim denetimi sistemleri arasındaki benzerlik ve farklılıkları saptamaya çalışmıştır.

Başaran, Karabıyık ve Bozkurt (2001), “Türk Milli Eğitim Teftiş Örgütünün Avrupa Birliğine Uyum Açısından Değerlendirilmesi” konulu araştırmalarında Türkiye’de milli eğitim teftiş örgütünün bugünkü yapılanmasını ve mevcut yapılanmadan dolayı ortaya çıkan sorunları incelemişler, bununla birlikte Avrupa Birliği üyesi olan Fransa, İngiltere, Lüksemburg, İrlanda, Hollanda, İtalya, Danimarka, Yunanistan, İspanya, Avusturya, İsveç, Finlandiya, Portekiz, Belçika ve Almanya’nın eğitim denetimi sistemlerinin yapısı hakkında bilgi vermişlerdir.

Yurt Dışında Yapılmış Olan Araştırmalar

Dunford (1992), tarafından hazırlanan “The Modern Inspectorate: A Study of Her Majesty’s Inspectorate of Schools in England and Wales, 1944-1991” adlı doktora tezinde, 1944 eğitim yasasından parlamentoda eğitim denetimi sisteminde köklü değişiklikler yapılmasının görüşüldüğü 1991 yılının sonlarına kadar geçen dönemde majestelerinin müfettişlerinin yaptığı okul denetimlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın başlangıcında majestelerinin müfettişliğinin 1839 yılındaki kuruluşuna da değinilmekte, kurulduğu dönemden 2. Dünya Savaşı’na kadar geçen sürede

yerine getirdikleri görevler anlatılmaktadır. Sonraki kısımlarda ise majestelerinin müfettişlerinin statülerinde zaman içerisinde meydana gelen değişimler ve 1991 yılında sistemde değişiklik yapılmasına yönelik verilen önerge ile ilgili görüşlere yer verilmektedir.

Braaksma (1994), tarafından yapılan "The Inspectorate and the Quality of the Curriculum: Developments in the Eastern Europe" adlı araştırmada Almanya ve Rusya'da eğitim denetiminin müfredatın gelişmesine olan katkısı incelenmiş, her iki ülkede müfredat ile ilgili konular ve eğitim sisteminde yapılan değişikliklerde denetimin fonksiyonu açıklanmıştır.

Sexton (1994), tarafından "Radical Education Reform" adlı araştırmada devlet okullarını daha cazip hale getirmek için İngiltere'de yapılan reform çalışmalarını anlatmıştır. Araştırmada bahsedilen reform çalışmaları içerisinde 1990'lı yıllarda okullarda kaliteyi arttırabilmek için uygulamaya konulan denetim sistemi de dahil edilmiştir.

Avrupa Birliği tarafından 1995 yılında yayımlanan "Structures of Education and Initial Training Systems in the European Union" adlı raporda Avrupa Birliği'ne üye olan 15 ülke ile birlikte İzlanda ve Norveç'in mesleki teknik eğitim de dahil olmak üzere eğitimin bütün kademelerindeki yapısı ve yönetimi konusunda bilgi verilmektedir. Raporun başlangıç kısmında bu ülkelerin her birisinin eğitim-öğretim sistemleri, sistem içindeki görev dağılımı, yönetim, denetim, finansman ilgili detaylar yer almaktadır (www.askeric.org).

Ouston (1995), tarafından yapılan "School Improvement Through Inspection" adlı araştırmada İngiltere'de 1992 eğitim yasası ile kurulan OFSTED'e değinilmekte, okul gelişim planları ile denetim işleminin okulların gelişmesine ne ölçüde katkıda bulunduğu ortaya konulmaktadır. Araştırma kapsamında 1993 güz döneminde denetlenmiş olan 282 okuldaki öğretmene gönderilen bilgi formlarından % 60'ı geri dönmüş, bilgi formunu yanıtlayan öğretmenlerin çoğunluğu OFSTED'in denetim sürecinin okullarının gelişimine olumlu katkıları olduğunu belirtmişlerdir.

Paris'te 1995 yılında düzenlenen Eurydice Network seminerinde sunulan "School Heads in the European Union" konulu raporda Avrupa

Birliği ve Gümrük Birliği'ne dahil olan ülkelerin eğitim sistemlerinde yöneticilerin statü ve sorumlulukları karşılaştırılmıştır. Adı geçen raporda ayrıca okul yöneticilerinin göreve atanması, nitelikleri ve yerine getirmeleri gereken görevlerle alakalı bilgiler de bulunmaktadır.

Smith (2000), tarafından yapılan "Research and Inspection: HMI and OFSTED, 1981-1996- a Commentary" başlıklı araştırmada 1980'li yılların başından 1996 yılına kadar majestelerinin müfettişleri ve OFSTED tarafından yapılan denetimlerde meydana gelen değişmeler, 1980'li yıllardan itibaren majestelerinin müfettişlerinin yaptıkları denetimlerde kaydedilen gelişmeler ve 1992 yılında OFSTED'in kurulmasıyla eğitim standartlarını ykseltmekteki etkisinden bahsedilmektedir.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde çalışma evreni içerisinde yer alan katılımcılar ile ilgili kişisel bilgilere, araştırmanın alt problemleri doğrultusunda elde edilen bulgular ve yorumlara yer verilmiştir. Alt problemlerde yer alan her bir soruya ilişkin bulgular bu bölümde tek tek ele alınmış ve yorumlanmıştır.

4.1. ARAŞTIRMAYA KATILANLARIN KİŞİSEL BİLGİLERİ

Çizelge 4.1.1

Yöneticilerin Görev Yaptıkları Kurumlar

Değişken	Düzy	N	%
Kurum	İlköğretim	57	52,80
	Orta Öğretim	51	47,20
	Toplam	108	100,00

Çizelge 4.1.1.'in ayrıntılı olarak incelenmesinden de anlaşılacağı gibi çalışma evreni içerisinde yer alan katılımcıların % 52,80'i ilköğretim, % 47,20'si orta öğretim kurumlarında görev yapmaktadırlar.

Çizelge 4.1.2

Yöneticilerin Buldukları Kurumlardaki Görevleri

Değişken	Düzy	N	%
Kurumdaki görevi	Müdür	32	29,60
	Müdür Yardımcısı	76	70,40
	Toplam	108	100,00

Çalışma evreni içerisinde yer alan yöneticilerin % 29,60'ı müdür, % 70,40'ı müdür yardımcısı olarak görev yapmaktadır.

Çizelge 4.1.3

Yöneticilerin Mezun Oldukları Okullar

Değişken	Düzy	N	%
En Son Bitirdiği Öğretim Kurumu	Önlisans	7	6,50
	Eğitim Enstitüsü	35	32,40
	Yüksek Öğretmen Okulu	1	0,90
	Eğitim Fakültesi	49	45,40
	Diğer	16	14,80
	Toplam	108	100,00

Çalışma evreni içerisinde giren yöneticilerin % 6,50'si önlisans, % 32,40'ı eğitim enstitüsü, % 0,90'ı yüksek öğretmen okulu, % 45,40'ı eğitim fakültesi, % 14,80'i ise diğer fakültelerden mezun olmuşlardır.

Çizelge 4.1.4

Yöneticilerin Lisansüstü Eğitim Yapma Durumları

Değişken	Düzy	N	%
Lisansüstü Eğitim Yapma Durumu	Evet	2	1,90
	Hayır	106	98,10
	Toplam	108	100,00

Çalışma evreninde yer alan katılımcılardan yalnızca % 1,90'ı lisansüstü eğitim yapmışlar, % 98,10'u ise lisansüstü eğitim yapmamışlardır.

Çizelge 4.1.5

Yöneticilerin İdarecilikteki Hizmet Süreleri

Değişken	Düzy	N	%
İdarecilikteki Hizmet Süresi	2 yıl ve daha az	5	4,63
	3-5 yıl	20	18,52
	6-8 yıl	20	18,52
	9-11 yıl	19	17,59
	12 yıl ve daha fazla	44	40,74
	Toplam	108	100,00

Çalışma evreni içerisinde bulunan yöneticilerin; % 4,63'ünün 2 yıl veya daha az, % 18,52'sinin 3-5 yıl, % 18,52'sinin 6-8 yıl, % 17,59'unun 9-11 yıl, % 40,74'ünün 12 yıl ve daha fazla idarecilik hizmet süresi vardır.

Çizelge 4.1.6
Yöneticilerin Toplam Hizmet Süreleri

Değişken	Düzy	N	%
Toplam Hizmet Süresi	5 yıl veya daha az	-	-
	6-10 yıl	6	5,60
	11-15 yıl	22	20,40
	16-20 yıl	26	24
	21-25 yıl	42	38,90
	26 yıl ve daha fazla	12	11,10
	Toplam	108	100,0

Çalışma evreni içinde yer alan yöneticilerden % 5,60'ı 6-10 yıl, % 20,40'ı 11-15 yıl, % 24'ü 16-20 yıl, % 38,90'ı 21-25 yıl ve % 11,10'u 26 yıl veya daha uzun bir süredir görev yapmaktadırlar.

4.2. İLKÖĞRETİM VE ORTA ÖĞRETİM OKULU YÖNETİCİLERİNİN AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİNİN EĞİTİM DENETİMİ SİSTEMLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Araştırmanın birinci alt probleminde, "İlköğretim ve orta öğretim okulu yöneticilerinin, Avrupa Birliği ülkelerinin eğitim denetim sistemlerine ilişkin görüşleri nelerdir?" sorusu sorulmuştu. Bu soruya cevap aranırken yöneticilerin; Fransa, İngiltere ve Almanya eğitim denetimi sisteminin yapı ve işleyişi açısından görüşleri ayrı ayrı ele alınmış ve incelenmiştir.

4.2.1. İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin Fransa Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşleri:

Araştırmanın birinci alt probleminde ilk olarak, ilköğretim ve orta öğretim okulu yöneticilerinin, Fransa eğitim denetimi sisteminin yapı ve işleyişine ilişkin görüşleri incelenmiştir. Çizelge 4.2.1.'de yöneticilerinin görüşlerine ilişkin frekans (f), yüzde (%), aritmetik ortalama (\bar{x}) ve standart sapmalar ile Şekil 4.2.1'de karşılaştırmalar verilmektedir.

ÇİZELGE 4.2.1

İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin Fransa Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşlerine Ait Frekans (f), Yüzde (%), Aritmetik Ortalama (\bar{x}) ve Standart Sapmalar (ss)

MADELER	1		2		3		4		5		\bar{x}	ss
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
1. Denetimi gerçekleştiren kurum, eğitim konusunda en yetkili göreviye doğrudan bağlı olmalıdır	1	0,9	16	14,8	5	4,6	62	57,4	24	22,2	3,85	,96
2. Denetim sırasında dışarıdan katılımcılar (veli, seçilmiş görevliler) ile de görüşme yapılmalıdır	4	3,7	9	8,3	6	5,6	68	63,0	21	19,4	3,86	,95
3. Denetimi yapan müfettişler, sadece uzmanlık alanları içinde olan belirli ders veya konuları, denetlemelidirler	-	-	4	3,7	1	0,9	47	43,5	56	51,9	4,44	,70
4. Denetim raporları eğitim programının oluşturulmasına katkıda bulunmalıdır	2	1,9	2	1,9	3	2,8	46	42,6	55	50,9	4,39	,80
5. Öğretmen denetim hakkında önceden bilgilendirilmelidir	3	2,8	16	14,8	4	3,7	45	41,7	40	37,0	3,95	1,12
6. Denetim sırasında öğretmenin, diğer personelle olan ilişkisi de değerlendirilmelidir	-	-	7	6,5	4	3,7	62	57,4	35	32,4	4,16	,78
7. Denetim, okulun çevre ile olan ilişkisini de dikkate almalıdır	1	0,9	6	5,6	6	5,6	53	49,1	42	38,9	4,19	,85
8. Denetim esnasında velilerle yapılan işbirliği de kontrol edilmelidir	2	1,9	9	8,3	4	3,7	59	54,6	34	31,5	4,06	,93
9. Denetimi yapan kişiler aynı zamanda sorumlu oldukları bölgenin, öğretmen gereksiniminin belirlenmesinden de sorumlu olmalıdırlar	-	-	10	9,3	13	12,0	45	41,7	40	37,0	4,06	,93
10. Müfettiş, ulusal veya bölgesel düzeyde alınan kararların açıklanmasını sağlamakla görevli olmalıdır	1	0,9	16	14,8	33	30,6	44	40,7	14	13,0	3,50	,93
11. Müfettişler denetim sonucunda, eğitim politikasının verimini değerlendirmelidir	-	-	-	-	3	2,8	48	44,4	57	52,8	4,50	,56
ORTALAMA											4,09	,43

Çizelge 4.2.1'in incelenmesinden de anlaşılacağı gibi ilköğretim ve orta öğretim okulu yöneticilerinin Fransa eğitim denetimi sisteminin yapı ve işleyişiyle ilgili görüşleri genellikle; "katılıyorum" ya da "kesinlikle katılıyorum"

kategorileri içerisinde yer almaktadır. Yöneticilerin % 57.4'ü "denetimi gerçekleştirilen kurum, eğitim konusunda en yetkili görevliye doğrudan bağlı olmalıdır", % 63'ü "denetim sırasında dışarıdan katılımcılar (veli, seçilmiş görevliler) ile de görüşme yapılmalıdır", % 57.4'ü "denetim sırasında öğretmenin, diğer personelle olan ilişkisi de değerlendirilmelidir" ve % 54.6'sı "denetim esnasında velilerle yapılan işbirliği de kontrol edilmelidir" maddelerine "katılıyorum" şeklinde görüş bildirirken; yöneticilerin % 51.9'u "denetimi yapan müfettişler, sadece uzmanlık alanları içinde olan belirli ders veya konuları, denetlemelidirler", % 50.9'u "denetim raporları eğitim programının oluşturulmasına katkıda bulunmalıdır" ve % 52.8'i "müfettişler denetim sonucunda, eğitim politikasının verimini değerlendirmelidir" maddelerine "kesinlikle katılıyorum" şeklinde görüş bildirmişlerdir.

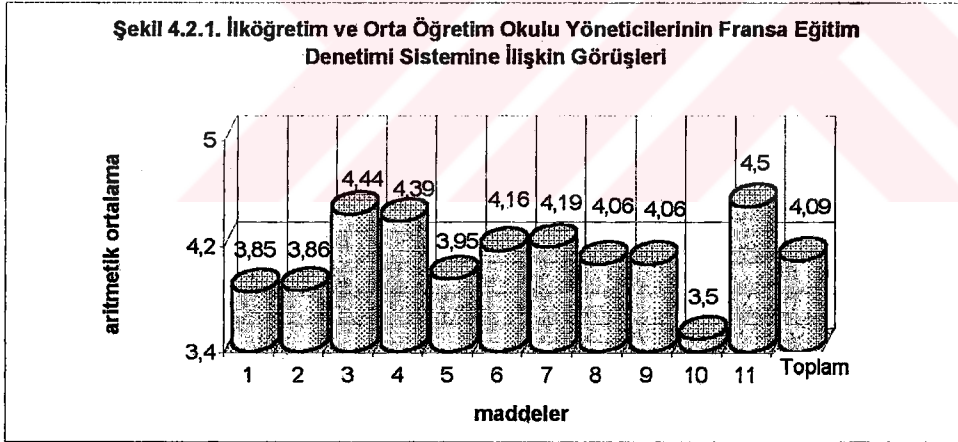
"Katılıyorum" ve "kesinlikle katılıyorum" görüşleri birlikte ele alınarak maddelerin bütünü değerlendirildiğinde görüşlerin, % 53 ile % 95 arasında değiştiği görülmektedir. Maddelerin bütünü içerisinde "müfettiş, ulusal veya bölgesel düzeyde alınan kararların açıklamasını sağlamakla görevli olmalıdır" görüşüne "fikrim yok" şeklinde görüş bildirenlerin (% 30) dışında, diğer maddelerin hiç birisinde "katılmayan" ya da "fikrim yok" şeklinde görüş bildirenlerin toplamı % 24'ü aşmamaktadır.

Verilen cevaplar istatistiksel açıdan ele alınıp aritmetik ortalamalarına (\bar{x}) göre sıralandığında yöneticilerin, "müfettişler denetim sonucunda, eğitim politikasının verimini değerlendirmelidir" ($\bar{x}=4,50$), "denetimi yapan müfettişler, sadece uzmanlık alanları içinde olan belirli ders veya konuları, denetlemelidirler" ($\bar{x}=4,44$), "denetim raporları eğitim programının oluşturulmasına katkıda bulunmalıdır" ($\bar{x}=4,39$) maddelerine "kesinlikle katılıyorum" şeklinde; "denetim okulun çevre ile olan ilişkisini de dikkate almalıdır" ($\bar{x}=4,19$), "denetim sırasında öğretmenin, diğer personelle olan ilişkisi de değerlendirilmelidir" ($\bar{x}=4,16$), "denetim esnasında velilerle yapılan işbirliği de kontrol edilmelidir" ($\bar{x}=4,06$), "denetimi yapan kişiler aynı zamanda sorumlu oldukları bölgenin öğretmen gereksiniminin belirlenmesinden de sorumlu olmalıdırlar" ($\bar{x}=4,06$), "öğretmen denetim hakkında önceden bilgilendirilmelidir" ($\bar{x}=3,95$), "denetim sırasında dışarıdan katılımcılar (veli, seçilmiş görevliler) ile de görüşme yapılmalıdır" ($\bar{x}=3,86$), "denetimi

gerçekleştirilen kurum, eğitim konusunda en yetkili görevliye doğrudan bağlı olmalıdır" ($\bar{x}=3,85$), "müfettiş, ulusal ve bölgesel düzeyde alınan kararların açıklanmasını sağlamakla görevli olmalıdır" ($\bar{x}=3,50$) maddelerine "katılıyorum" şeklinde görüş bildirdikleri görülmüştür.

Aritmetik ortalamalar açısından yöneticilerin verdiği cevaplar genel olarak değerlendirildiğinde ise, görüşlerin ortalamasının $\bar{x}=3.50$ ile $\bar{x}=4.50$ arasında değiştiği görülmektedir. Fransa eğitim denetimi sistemine ilişkin sunulan 11 maddeden 8'i "katılıyorum" kategorisinde yer alırken, 3 madde "kesinlikle katılıyorum" kategorisinde yer almıştır. Görüşlerin tamamı ortalamalar açısından birlikte değerlendirildiğinde Fransa eğitim denetimi sistemine ilişkin görüşlerin "katılıyorum" ($\bar{x}=4.09$) kategorisinde yer aldığı gözlenmektedir.

Buna göre yöneticilerin, Fransa eğitim denetimi sisteminin yapı ve işleyişiyle ilgili sunulan görüşlere katıldıkları söylenebilir.

4.2.2. İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin İngiltere Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşleri:

Araştırmanın birinci alt probleminde ikinci olarak, ilköğretim ve orta öğretim okulu yöneticilerinin, İngiltere eğitim denetimi sisteminin yapı ve işleyişine ilişkin görüşleri incelenmiştir. Çizelge 4.2.2.'de yöneticilerinin görüşlerine ilişkin frekans (f), yüzde (%), aritmetik ortalama (\bar{x}) ve standart sapmalar ile Şekil 4.2.2'de karşılaştırmalar verilmektedir.

ÇİZELGE 4.2.2

İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin İngiltere Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşlerine Ait Frekans (f), Yüzde (%), Aritmetik Ortalama (\bar{x}) ve Standart Sapmalar (ss)

MADELER	1		2		3		4		5		\bar{x}	ss
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
1. Eğitim kurumlarının denetimi, bağımsız kurullarca da gerçekleştirilebilmelidir	7	6,5	28	25,9	4	3,7	50	46,3	19	17,6	3,43	1,23
2. Denetime, yerel toplumdan eğitimle alakalı olmayan meslekleri yapan kişiler de katılabilirdir	13	12,0	47	43,5	21	19,4	23	21,3	4	3,7	2,61	1,07
3. Denetim raporlarında öğrencilerin sosyal gelişimine de yer verilmelidir	2	1,9	3	2,8	3	2,8	74	68,5	26	24,1	4,10	,74
4. Denetim esnasında, öğrencilerin etik gelişimleri incelenmelidir	-	-	12	11,1	4	3,7	66	61,1	26	24,1	3,98	,85
5. Denetim sırasında, öğrencilerin kültürel gelişimleri incelenmelidir	-	-	4	3,7	3	2,8	74	68,5	27	25,0	4,15	,64
6. Denetim öğrencilere okul çalışmalarında akademik açıdan destek sağlamaya yönelik olmalıdır	-	-	9	8,3	2	1,9	57	52,8	40	37,0	4,19	,83
7. Halk denetim yoluyla, eğitim standartları konusunda bilgilendirilmelidir	3	2,8	8	7,4	9	8,3	52	48,1	36	33,3	4,02	,99
8. Teftiş öncesinde velilerle çocukların başarı durumu konusunda bir ön görüşme yapılmalıdır	3	2,8	17	15,7	10	9,3	55	50,9	23	21,3	3,72	1,06
9. Teftiş öncesinde velilerle çocukların gelişimi konusunda bir ön görüşme yapılmalıdır	1	0,9	16	14,8	8	7,4	56	51,9	27	25,0	3,85	,99
10. Denetim sırasında, okulun toplum ile olan bağlarının öğrencinin kişisel gelişimine olan katkısı değerlendirilmelidir	1	0,9	9	8,3	6	5,6	63	58,3	29	26,9	4,02	,86
11. Denetim raporu halka ulaşılabilir kılınmalıdır	6	5,6	26	24,1	11	10,2	50	46,3	15	13,9	3,39	1,16
12. Denetim etkinliklerinin planlaması, okul yöneticileri ile birlikte yapılmalıdır	1	0,9	1	0,9	3	2,8	56	51,9	47	43,5	4,36	,68
ORTALAMA											3,82	,52

Çizelge 4.2.2'nin incelenmesinden de anlaşılacağı gibi ilköğretim ve orta öğretim okulu yöneticilerinin İngiltere eğitim denetimi sisteminin yapı ve işleyişiyle ilgili görüşleri genellikle; "katılıyorum" ya da "kesinlikle katılıyorum" kategorilerinde yer almaktadır. Yöneticilerin % 68.5'i "denetim raporlarında öğrencilerin sosyal gelişimine de yer verilmelidir", % 61.1'i "denetim esnasında, öğrencilerin etik gelişimleri incelenmelidir", % 68.5'i "denetim sırasında, öğrencilerin kültürel gelişimleri incelenmelidir", % 52.8'i "denetim öğrencilere okul çalışmalarında akademik açıdan destek sağlamaya yönelik olmalıdır", % 50.9'u "teftiş öncesinde velilerle çocukların başarı durumu konusunda bir ön görüşme yapılmalıdır", % 51.9'u "teftiş öncesinde velilerle çocukların gelişimi konusunda bir ön görüşme yapılmalıdır", % 58.3'ü "denetim sırasında, okulun toplum ile olan bağlarının öğrencinin kişisel gelişimine olan katkısı değerlendirilmelidir ve % 51.9'u "denetim etkinliklerinin planlaması, okul yöneticileri ile birlikte yapılmalıdır" maddelerine "katılıyorum" şeklinde görüş bildirmişlerdir. Yöneticiler, 12 madde içerisinde yalnızca "denetime, yerel toplumdan eğitimle alakalı olmayan meslekleri yapan kişiler de katılabilir" (% 43.5) görüşüne "katılmadıklarını" ifade etmişlerdir.

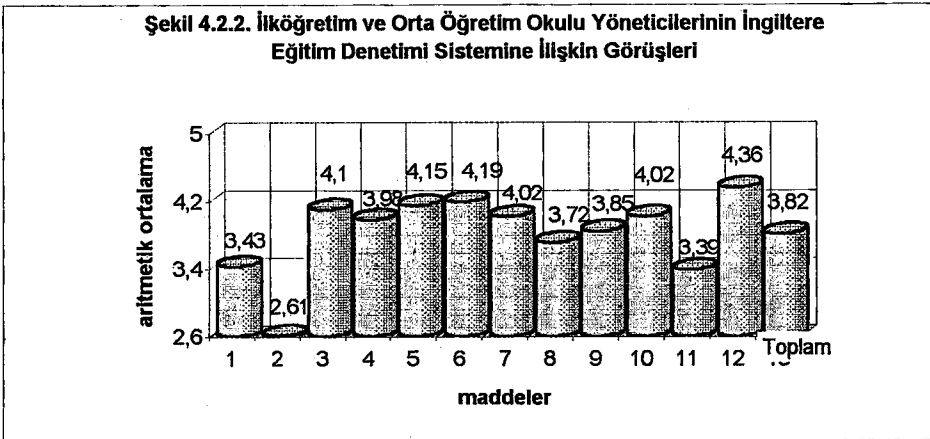
Verilen cevaplar istatistiksel ele alınıp aritmetik ortalamalarına (\bar{x}) göre sıralandığında yöneticilerin, "denetim etkinliklerinin planlaması, okul yöneticileri ile birlikte yapılmalıdır" ($\bar{x}=4,36$) maddesine "kesinlikle katılıyorum"; "denetim öğrencilere okul çalışmalarında akademik açıdan destek sağlamaya yönelik olmalıdır" ($\bar{x}=4,19$), "denetim sırasında, öğrencilerin kültürel gelişimleri incelenmelidir" ($\bar{x}=4,15$), "denetim raporlarında öğrencilerin sosyal gelişimine de yer verilmelidir" ($\bar{x}=4,10$), "denetim sırasında, okulun toplum ile olan bağlarının öğrencinin kişisel gelişimine olan katkısı değerlendirilmelidir" ($\bar{x}=4,02$), "halk denetim yoluyla eğitim standartları konusunda bilgilendirilmelidir" ($\bar{x}=4,02$) "denetim esnasında, öğrencilerin etik gelişimleri incelenmelidir" ($\bar{x}=3,98$), "teftiş öncesinde velilerle çocukların gelişimi konusunda bir ön görüşme yapılmalıdır" ($\bar{x}=3,85$), "teftiş öncesinde velilerle çocukların başarı durumu konusunda bir ön görüşme yapılmalıdır" ($\bar{x}=3,72$) ve "eğitim kurumlarının denetimi bağımsız kurullarca da gerçekleştirilebilir" ($\bar{x}=3,43$)

maddelerine "katılıyorum" şeklinde görüş bildirdikleri görülmüştür. Veri toplama aracını cevaplayan yöneticiler 12 madde içerisinde yalnızca "denetim raporu halka ulaşılabilir kılınmalıdır" ($\bar{x}=3,39$) ve "denetime, yerel toplumdaki eğitimle alakalı olmayan meslekleri yapan kişilerde katılabilir" ($\bar{x}=2,61$) maddelerine "fikrim yok" seçeneğini işaretleyerek düşüncelerini ifade etmişlerdir.

Aritmetik ortalamalara göre yöneticilerin görüşleri; $\bar{x}=2.60$ ile $\bar{x}=4.36$ arasında değişmektedir. İngiltere eğitim denetimi sistemine ilişkin sunulan 12 maddeden 1'i "kesinlikle katılıyorum" ve 9'u "katılıyorum" kategorisinde yer alırken, 2'si "fikrim yok" kategorisinde yer almıştır. "Fikrim yok" kategorisinde yer alan görüşlerden; "denetime, yerel toplumdaki eğitimle alakalı olmayan meslekleri yapan kişiler de katılabilir" ($\bar{x}= 2.61$) görüşü, "eğitimle alakalı olmayan" ifadesini içermesi nedeniyle yöneticilerin "fikrim yok" şeklinde görüş bildirmelerine neden olmuş olabilir. "Denetim raporu halka ulaşılabilir kılınmalıdır" ($\bar{x}=3.39$) maddesi ise "fikrim yok" kategorisi içerisine giren bir diğer madde olmuştur.

Görüşlerin tamamı birlikte değerlendirildiğinde ise İngiltere eğitim denetimi sistemine ilişkin görüşlerin "katılıyorum" ($\bar{x}=3.82$) kategorisinde yer aldığı gözlenmektedir.

Buna göre yöneticilerin, İngiltere eğitim denetimi sisteminin yapı ve işleyişiyle ilgili sunulan görüşlere katıldıkları söylenebilir.

4.2.3. İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin Almanya Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşleri:

Araştırmanın birinci alt probleminde son olarak, ilköğretim ve orta öğretim okulu yöneticilerinin, Almanya eğitim denetimi sisteminin yapı ve işleyişine ilişkin görüşleri incelenmiştir. Çizelge 4.2.3'te yöneticilerinin görüşlerine ilişkin frekans (f), yüzde (%), aritmetik ortalama (\bar{x}) ve standart sapmalar ile Şekil 4.2.3'te karşılaştırmalar verilmektedir.

ÇİZELGE 4.2.3

İlk ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin Almanya Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşlerine Ait Frekans (f), Yüzde (%), Aritmetik Ortalama (\bar{x}) ve Standart Sapmalar (ss)

MADELER	1		2		3		4		5		\bar{x}	ss
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
1. Denetimi gerçekleştiren görevli, bölgesindeki öğretmenlerin sisteme uyumu için gerekli çalışmaları yapmalıdır	-	-	3	2,8	3	2,8	56	51,9	46	43,5	4,34	,67
2. Denetimi gerçekleştiren görevli, gerekli gördüğünde yetiştirilmeleri için hizmetçi eğitim programlarına katılacak, öğretmenleri belirlemekle yükümlüdür	2	1,9	19	17,6	7	6,5	49	45,4	31	28,7	3,81	1,10
3. Denetim sırasında öğretmenin pedagojik yeterliliği değerlendirilmelidir	-	-	10	9,3	5	4,6	48	44,4	45	41,7	4,19	,90
4. Denetim yapılırken; öğretmenin sınıf içerisinde demokratik eğitim ortamı yaratabilmesine dikkat etmek gereklidir	-	-	-	-	1	0,9	47	43,5	60	55,6	4,55	,52
5. Denetim yapılırken; öğretmenin ders esnasında öğrencileri motive edebilmesi gözönüne alınmalıdır	-	-	-	-	-	-	56	51,9	52	48,1	4,48	,50
6. Denetimde öğretmenin kullandığı öğretim metodunun uygulamadaki başarısı gözlenmelidir	1	0,9	2	1,9	-	-	57	52,8	48	44,4	4,38	,68
7. Denetim esnasında, öğretmenin derste uygun araç ve gereçleri kullanıp kullanmadığına bakılmalıdır	-	-	-	-	2	1,9	53	49,1	53	49,1	4,47	,54

ÇİZELGE 4.2.3

İlk ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin Almanya Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşlerine Ait Frekans (f), Yüzde (%), Aritmetik Ortalama (\bar{x}) ve Standart Sapmalar (ss) (Devamı)

8. Denetimde, ders sonunda öğrencilerin ders hakkında yaptığı değerlendirme de gözönüne alınmalıdır	1	0,9	10	9,3	14	13,0	47	43,5	36	33,3	3,99	,96
9. Denetim esnasında müfettiş öğretime müdahale etmemelidir	1	0,9	5	4,6	1	0,9	49	45,4	52	48,1	4,35	,80
10. Denetim sonucunda, değerlendirme yapılırken, öğretmenin eksikliklerinden çok, olumlu ve geliştirilmesi gereken noktalar üzerinde durulmalıdır	2	1,9	2	1,9	-	-	44	40,7	60	55,6	4,46	,77
ORTALAMA											4,30	,43

Çizelge 4.2.3'ün incelenmesinden de anlaşılacağı gibi ilköğretim ve orta öğretim okulu yöneticilerinin Almanya eğitim denetimi sisteminin yapısı ve işleyişiyle ilgili görüşleri genellikle; "katılıyorum" ya da "kesinlikle katılıyorum" kategorileri içerisinde yer almaktadır. Yöneticilerin % 51.9'u "denetimi gerçekleştiren görevli, bölgesindeki öğretmenlerin sisteme uyumu için gerekli çalışmaları yapmalıdır", yine % 51.9'u "denetim yapılırken; öğretmenin ders esnasında öğrencileri motive edebilmesi gözönüne alınmalıdır" ve % 52.8'i "denetimde öğretmenin kullandığı öğretim metodunun uygulamadaki başarısı gözlenmelidir" maddelerine "katılıyorum" şeklinde görüş bildirirken; yöneticilerin % 55.6'sı "denetim yapılırken; öğretmenin sınıf içerisinde demokratik eğitim ortamı yaratabilmesine dikkat etmek gereklidir" ve yine % 55.6'sı "denetim sonucunda, değerlendirme yapılırken, öğretmenin eksikliklerinden çok, olumlu ve geliştirilmesi gereken noktalar üzerinde durulmalıdır" maddelerine ise "kesinlikle katılıyorum" şeklinde görüş bildirmişlerdir.

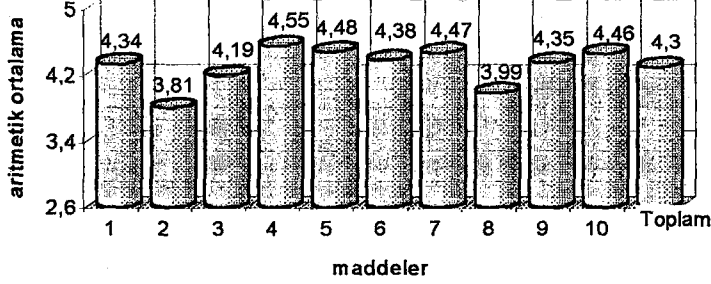
Verilen cevaplar istatistiksel açıdan ele alınıp aritmetik ortalamalarına (\bar{x}) göre sıralandığında yöneticilerin, "denetim yapılırken; öğretmenin sınıf içerisinde demokratik eğitim ortamı yaratabilmesine dikkat etmek gereklidir" ($\bar{x}=4,55$), "denetim yapılırken; öğretmenin ders esnasında öğrencileri motive

edebilmesi göz önüne alınmalıdır" ($\bar{x}=4,48$), "denetim esnasında öğretmenin uygun araç ve gereçleri kullanıp kullanmadığına bakılmalıdır" ($\bar{x}=4,47$), "denetim sonucunda, değerlendirme yapılırken, öğretmenin eksikliklerinden çok olumlu ve geliştirilmesi gereken noktalar üzerinde durulmalıdır" ($\bar{x}=4,46$), "denetimde öğretmenin kullandığı öğretim metodunun uygulamadaki başarısı gözlenmelidir" ($\bar{x}=4,38$), "denetim esnasında müfettiş öğretime müdahale etmemelidir" ($\bar{x}=4,35$) ve "denetimi gerçekleştiren görevli, bölgesindeki öğretmenlerin sisteme uyumu için gerekli çalışmaları yapmalıdır" ($\bar{x}=4,34$) maddelerine "kesinlikle katılıyorum" şeklinde; "denetim sırasında öğretmenin pedagojik yeterliliği değerlendirilmelidir" ($\bar{x}=4,19$), "denetimde ders sonunda öğrencilerin ders hakkında yaptığı değerlendirme de göz önüne alınmalıdır" ($\bar{x}=3,99$) ve "denetimi gerçekleştiren görevli, gerekli gördüğünde hizmetiçi eğitim programlarına katılacak öğretmenleri belirlemekle yükümlüdür" ($\bar{x}=3,81$) maddelerine ise "katılıyorum" şeklinde görüş bildirdikleri görülmüştür.

Aritmetik ortalamalara göre yöneticilerin verdiği cevaplar genel olarak değerlendirildiğinde ise, görüşlerin ortalamasının $\bar{x}=3.81$ ile $\bar{x}=4.55$ arasında değiştiği görülmektedir. Almanya eğitim denetimi sistemine ilişkin sunulan 10 maddeden 7'si "kesinlikle katılıyorum" kategorisinde yer alırken, 3'ü "katılıyorum" kategorisinde yer almıştır. Görüşlerin tamamı birlikte değerlendirildiğinde ise Almanya eğitim denetimi sistemine ilişkin görüşlerin ortalamasının "kesinlikle katılıyorum" ($\bar{x}=4.30$) kategorisinde yer aldığı gözlenmektedir.

Buna göre Kırıkkale il merkezinde görev yapmakta olan ilköğretim ve orta öğretim okullarının müdür ve müdür yardımcılarının, Almanya eğitim denetimi sisteminin yapısı ve işleyişiyle ilgili sunulan görüşlere katıldıkları söylenebilir.

Şekil 4.2.3. İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin Almanya Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşleri

4.3. GÖREV YAPTIKLARI KURUMLARA GÖRE, İLKÖĞRETİM VE ORTA ÖĞRETİM OKULU YÖNETİCİLERİNİN AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİNİN EĞİTİM DENETİMİ SİSTEMLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Araştırmanın ikinci alt probleminde "İlköğretim ve orta öğretim okulu yöneticilerinin, görev yaptıkları kurumlara göre, Avrupa Birliği ülkelerinin eğitim denetimi sistemlerine ilişkin görüşleri farklılık göstermekte midir?" sorusu sorulmuştu. Bu soruya cevap aranırken yöneticilerin görüşleri; Fransa, İngiltere ve Almanya eğitim denetimi sisteminin yapı ve işleyişi açısından ayrı ayrı incelenmiştir.

4.3.1. Görev Yaptıkları Kurumlara Göre, İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin Fransa Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşleri:

Araştırmanın ikinci alt probleminde ilk olarak, yöneticilerin ilköğretim ya da orta öğretim okullarında görev yapmalarının Fransa eğitim denetimi sisteminin yapısı ve işleyişine ilişkin görüşleri üzerinde bir fark oluşturup oluşturmadığı incelenmiştir. Çizelge 4.3.1.'de yöneticilerinin görüşlerine ilişkin aritmetik ortalama (\bar{x}), standart sapma ve t - testi sonuçları ile Şekil 4.3.1'de karşılaştırmalar verilmektedir.

ÇİZELGE 4.3.1

Görev Yaptıkları Kurumlara Göre, İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin Fransa Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşlerine Ait t-Testi Sonuçları

MADDELER	Görev Yapt. Kurum	N	\bar{x}	ss	t	P	Anlam
1. Denetimi gerçekleştirilen kurum, eğitim konusunda en yetkili görevliye doğrudan bağlı olmalıdır	İlköğretim	57	3,84	1,08	0,112	0,911	-
	Orta öğretim	51	3,86	,83			
2. Denetim sırasında dışarıdan katılımcılar (veli, seçilmiş görevliler) ile de görüşme yapılmalıdır	İlköğretim	57	3,67	1,09	2,340	0,021	*
	Orta öğretim	51	4,08	,72			
3. Denetimi yapan müfettişler, sadece uzmanlık alanları içinde olan belirli ders veya konuları, denetlemelidirler	İlköğretim	57	4,54	,63	1,719	0,088	-
	Orta öğretim	51	4,31	,76			
4. Denetim raporları eğitim programının oluşturulmasına katkıda bulunmalıdır	İlköğretim	57	4,37	,82	0,282	0,779	-
	Orta öğretim	51	4,41	,78			
5. Öğretmen denetim hakkında önceden bilgilendirilmelidir	İlköğretim	57	3,86	1,20	0,920	0,360	-
	Orta öğretim	51	4,06	1,03			
6. Denetim sırasında öğretmenin, diğer personelle olan ilişkisi de değerlendirilmelidir	İlköğretim	57	4,28	,67	1,764	0,081	-
	Orta öğretim	51	4,02	,86			
7. Denetim, okulun çevre ile olan ilişkisini de dikkate almalıdır	İlköğretim	57	4,28	,86	1,119	0,266	-
	Orta öğretim	51	4,10	,83			
8. Denetim esnasında velilerle yapılan işbirliği de kontrol edilmelidir	İlköğretim	57	4,09	1,02	0,380	0,705	-
	Orta öğretim	51	4,02	,81			
9. Denetimi yapan kişiler aynı zamanda sorumlu oldukları bölgenin, öğretmen gereksiniminin belirlenmesinden de sorumlu olmalıdırlar	İlköğretim	57	4,12	1,00	0,690	0,492	-
	Orta öğretim	51	4,00	,85			
10. Müfettiş, ulusal veya bölgesel düzeyde alınan kararların açıklanmasını sağlamakla görevli olmalıdır	İlköğretim	57	3,44	,96	0,722	0,472	-
	Orta öğretim	51	3,57	,90			
11. Müfettişler denetim sonucunda, eğitim politikasının verimini değerlendirmelidir	İlköğretim	57	4,49	,57	0,173	0,863	-
	Orta öğretim	51	4,51	,54			
GENEL ORTALAMA	İlköğretim	57	4,08	,45	0,046	0,964	-
	Orta öğretim	51	4,08	,39			

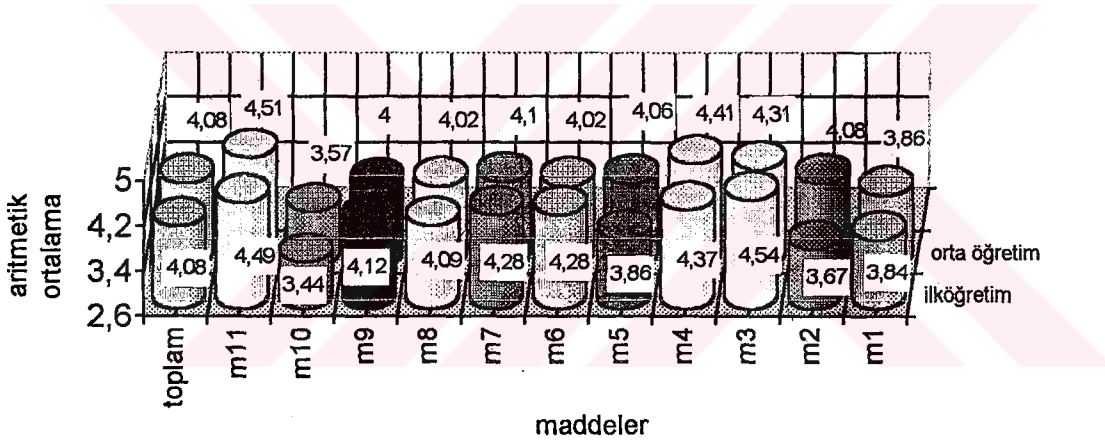
(*) İşareti farkın anlamlı olduğunu göstermektedir

Çizelge 4.3.1'de de görüldüğü gibi ilköğretim ve orta öğretim okulu yöneticilerinin, Fransa eğitim denetimi sistemine ilişkin görüşleri arasında farklılıklar bulunmaktadır. Bu farklılıkların anlamlı olup olmadığını belirlemek

amacıyla yapılan t-testi sonuçlarına göre 11 madde olarak sunulan görüşler içerisinde yalnızca "denetim sırasında dışarıdan katılımcılar (veli, seçilmiş görevliler) ile de görüşme yapılmalıdır" (t=2.340) maddesinde yöneticilerin görüşleri arasında $\alpha= 0.05$ düzeyinde anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir.

Genel ortalamaya göre t-testi sonuçlarının değerlendirmesi yapıldığında, yöneticilerin ilköğretim kurumu ya da orta öğretim kurumu yöneticisi olmasının, Fransa eğitim denetimi sistemini değerlendirmelerinde farklılık oluşturmadığı söylenebilir.

Şekil 4.3.1. Görev Yaptıkları Kurumlara Göre, İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin Fransa Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşleri

4.3.2. Görev Yaptıkları Kurumlara Göre, İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin İngiltere Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşleri:

Araştırmanın ikinci alt probleminde ikinci olarak, yöneticilerin İngiltere eğitim denetimi sisteminin yapı ve işleyişine ilişkin görüşlerinde, ilköğretim ya da orta öğretim okullarında görev yapmalarının bir fark oluşturup oluşturmadığı incelenmiştir. Çizelge 4.3.2.'de yöneticilerinin görüşlerine ilişkin aritmetik ortalama (\bar{x}), standart sapma ve t - testi sonuçları ile Şekil 4.3.2'de karşılaştırmalar verilmektedir.

ÇİZELGE 4.3.2

Görev Yaptıkları Kurumlara Göre, İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin İngiltere Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşlerine Ait t-Testi Sonuçları

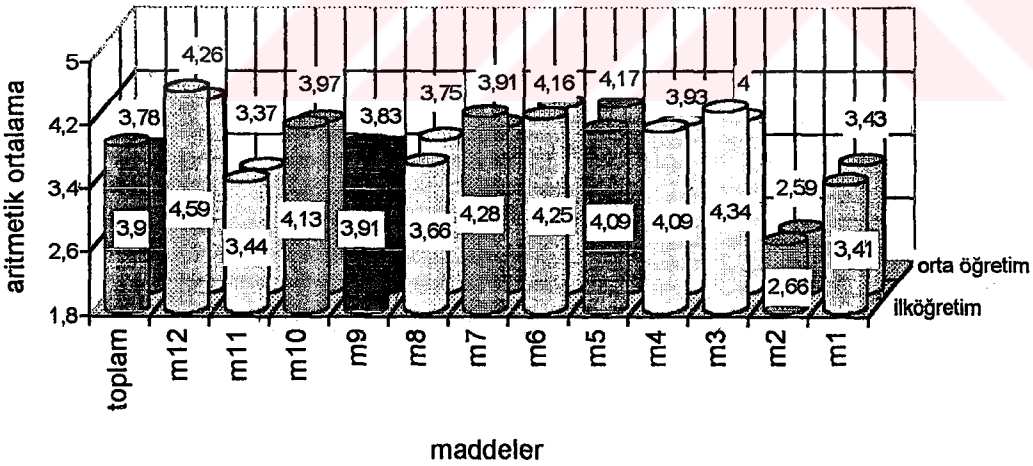
MADDELER	Görev Yapt. Kurum	N	\bar{x}	ss	t	P	Anlam
1. Eğitim kurumlarının denetimi, bağımsız kurullarca da gerçekleştirilebilmelidir	İlköğretim	57	3,14	1,25	2,627	0,010	*
	Orta öğretim	51	3,75	1,15			
2. Denetime, yerel toplumdaki eğitimle alakalı olmayan meslekleri yapan kişilerde katılabilir	İlköğretim	57	2,68	1,14	0,752	0,454	-
	Orta öğretim	51	2,53	,99			
3. Denetim raporlarında öğrencilerin sosyal gelişimine de yer verilmelidir	İlköğretim	57	4,07	,90	0,471	0,638	-
	Orta öğretim	51	4,14	,49			
4. Denetim esnasında, öğrencilerin etik gelişimleri incelenmelidir	İlköğretim	57	3,98	,97	0,013	0,990	-
	Orta öğretim	51	3,98	,71			
5. Denetim sırasında, öğrencilerin kültürel gelişimleri incelenmelidir	İlköğretim	57	4,18	,71	0,468	0,641	-
	Orta öğretim	51	4,12	,55			
6. Denetim öğrencilere okul çalışmalarında akademik açıdan destek sağlamaya yönelik olmalıdır	İlköğretim	57	4,25	,81	0,795	0,428	-
	Orta öğretim	51	4,12	,86			
7. Halk denetim yoluyla, eğitim standartları konusunda bilgilendirilmelidir	İlköğretim	57	4,00	,98	0,205	0,838	-
	Orta öğretim	51	4,04	1,00			
8. Teftiş öncesinde velilerle çocukların başarı durumu konusunda bir ön görüşme yapılmalıdır	İlköğretim	57	3,58	1,10	1,506	0,135	-
	Orta öğretim	51	3,88	,99			
9. Teftiş öncesinde velilerle çocukların gelişimi konusunda bir ön görüşme yapılmalıdır	İlköğretim	57	3,84	1,08	0,107	0,915	-
	Orta öğretim	51	3,86	,89			
10. Denetim sırasında, okulun toplum ile olan bağlarının öğrencinin kişisel gelişimine olan katkısı değerlendirilmelidir	İlköğretim	57	3,88	,98	1,815	0,072	-
	Orta öğretim	51	4,18	,68			
11. Denetim raporu halka ulaşılabilir kılınmalıdır	İlköğretim	57	3,14	1,27	2,447	0,016	*
	Orta öğretim	51	3,67	,95			
12. Denetim etkinliklerinin planlanması, okul yöneticileri ile birlikte yapılmalıdır	İlköğretim	57	4,35	,72	0,166	0,869	-
	Orta öğretim	51	4,37	,63			
GENEL ORTALAMA	İlköğretim	57	3,75	,53	1,294	0,199	-
	Orta öğretim	51	3,88	,48			

(*) İşareti farkın anlamlı olduğunu göstermektedir

Çizelge 4.3.2'de de görüldüğü gibi ilköğretim ve orta öğretim okulu yöneticilerinin, İngiltere eğitim denetimi sistemine ilişkin görüşleri arasında farklılıklar bulunmaktadır. Bu farklılıkların anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonuçlarına göre "*eğitim kurumlarının denetimi, bağımsız kurullarca da gerçekleştirilebilmelidir*" ($t=2.627$) ve "*denetim raporu halka ulaşılabılır kılınmalıdır*" ($t=2.447$) maddelerinde yöneticilerin görüşleri arasında $\alpha= 0.05$ düzeyinde anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir. Diğer maddelerde ve İngiltere eğitim denetimi sisteminin genel ortalamasında görüşler arasında anlamlı bir farkın olmadığı gözlenmektedir.

Genel ortalamaya göre t-testi sonuçlarının değerlendirilmesi yapıldığında, ilköğretim veya orta öğretim kurumlarında görev yapmalarının yöneticilerin İngiltere eğitim denetimi sistemine ilişkin görüşlerini etkilemediği söylenebilir.

Şekil 4.3.2. Görev Yaptıkları Kurumlara Göre, İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin İngiltere Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşleri

4.3.3. Görev Yaptıkları Kurumlara Göre, İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin Almanya Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşleri:

Araştırmanın ikinci alt probleminde son olarak, yöneticilerin Almanya eğitim denetimi sisteminin yapı ve işleyişine ilişkin görüşleri üzerinde, ilköğretim ya da orta öğretim okullarında görev yapmalarının bir fark

oluşturup oluşturmadığı incelenmiştir. Çizelge 4.3.3'te yöneticilerinin görüşlerine ilişkin aritmetik ortalama (\bar{x}), standart sapma ve t - testi sonuçları ile Şekil 4.3.3'te karşılaştırmalar verilmektedir.

ÇİZELGE 4.3.3

Görev Yaptıkları Kurumlara Göre, İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin Almanya Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşlerine Ait t-Testi Sonuçları

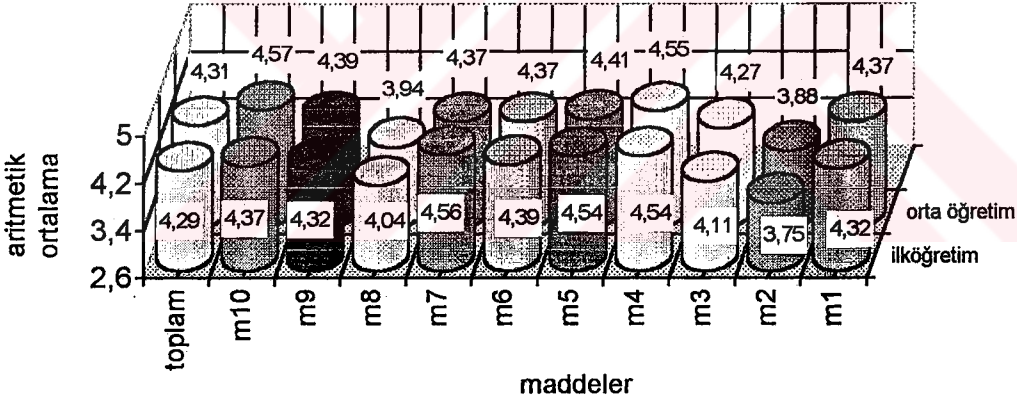
MADDELER	Görev Yapt. Kurum	N	\bar{x}	ss	T	P	Anlam
1. Denetimi gerçekleştiren görevli, bölgesindeki öğretmenlerin sisteme uyumu için gerekli çalışmaları yapmalıdır	İlköğretim	57	4,32	,63	0,437	0,663	-
	Orta öğretim	51	4,37	,72			
2. Denetimi gerçekleştiren görevli, gerekli gördüğünde yetiştirilmeleri için hizmetiçi eğitim programlarına katılacak, öğretmenleri belirlemekle yükümlüdür	İlköğretim	57	3,75	1,18	0,605	0,547	-
	Orta öğretim	51	3,88	,99			
3. Denetim sırasında öğretmenin pedagojik yeterliliği değerlendirilmelidir	İlköğretim	57	4,11	,94	0,978	0,331	-
	Orta öğretim	51	4,27	,85			
4. Denetim yapılırken; öğretmenin sınıf içerisinde demokratik eğitim ortamı yaratabilmesine dikkat etmek gereklidir	İlköğretim	57	4,54	,54	0,051	0,939	-
	Orta öğretim	51	4,55	,50			
5. Denetim yapılırken; öğretmenin ders esnasında öğrencileri motive edebilmesi gözönüne alınmalıdır	İlköğretim	57	4,54	,50	1,371	0,173	-
	Orta öğretim	51	4,41	,50			
6. Denetimde öğretmenin kullandığı öğretim metodunun uygulamadaki başarısı gözlenmelidir	İlköğretim	57	4,39	,67	0,102	0,919	-
	Orta öğretim	51	4,37	,69			
7. Denetim esnasında, öğretmenin derste uygun araç ve gereçleri kullanıp kullanmadığına bakılmalıdır	İlköğretim	57	4,56	,50	1,843	0,068	-
	Orta öğretim	51	4,37	,56			
8. Denetimde, ders sonunda öğrencilerin ders hakkında yaptığı değerlendirme de gözönüne alınmalıdır	İlköğretim	57	4,04	1,02	0,505	0,615	-
	Orta öğretim	51	3,94	,90			
9. Denetim esnasında müfettiş öğretime müdahale etmemelidir	İlköğretim	57	4,32	,93	0,493	0,623	-
	Orta öğretim	51	4,39	,63			
10. Denetim sonucunda, değerlendirme yapılırken, öğretmenin eksikliklerinden çok, olumlu ve geliştirilmesi gereken noktalar üzerinde durulmalıdır	İlköğretim	57	4,37	,88	1,361	0,177	-
	Orta öğretim	51	4,57	,61			
GENEL ORTALAMA	İlköğretim	57	4,29	,43	0,252	0,802	-
	Orta öğretim	51	4,31	,41			

(*) İşareti farkın anlamlı olduğunu göstermektedir

Çizelge 4.3.3'te de görüldüğü gibi ilköğretim ve orta öğretim okulu yöneticilerinin, Almanya eğitim denetimi sistemine ilişkin görüşleri arasında farklılıklar bulunmamaktadır. Bu farklılıkların anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonuçlarına göre, Almanya eğitim denetimi sistemine yönelik 10 maddenin hiç birisinde yöneticilerin görüşleri arasında anlamlı bir farkın olmadığı görülmektedir.

Genel ortalamaya göre t-testi sonuçlarının değerlendirmesi yapıldığında, yöneticilerin ilköğretim ya da orta öğretim kurumunda görev yapmalarının, onların görüşleri üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olmadığı söylenebilir.

Şekil 4.3.3. Görev Yaptıkları Kurumlara Göre, İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin Almanya Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşleri

4.4. İLKÖĞRETİM VE ORTA ÖĞRETİM OKULU MÜDÜR VE MÜDÜR YARDIMCILARININ AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİNİN EĞİTİM DENETİMİ SİSTEMLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Araştırmanın üçüncü alt probleminde "İlköğretim ve orta öğretim okulu yöneticilerinin yaptıkları görevlere göre, Avrupa Birliği ülkelerinin eğitim denetim sistemlerine ilişkin görüşleri farklılık göstermekte midir?" sorusu sorulmuştu. Bu soruya cevap aranırken yöneticilerin görüşleri; Fransa, İngiltere ve Almanya eğitim denetimi sisteminin yapı ve işleyişi açısından ayrı ayrı incelenmiştir.

4.4.1. İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Müdür ve Müdür Yardımcılarının Fransa Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşleri:

Araştırmanın üçüncü alt probleminde ilk olarak, yöneticilerin müdür ya da müdür yardımcısı olarak görev yapmalarının, Fransa eğitim denetimi sisteminin yapı ve işleyişine ilişkin görüşleri üzerinde bir fark oluşturup oluşturmadığı incelenmiştir. Çizelge 4.4.1.'de yöneticilerinin görüşlerine ilişkin aritmetik ortalama (\bar{x}), standart sapma ve t - testi sonuçları ile Şekil 4.4.1'de karşılaştırmalar verilmektedir.

ÇİZELGE 4.4.1

İlk ve Orta Öğretim Okulu Müdür ve Müdür Yardımcılarının Fransa Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşlerine Ait t-Testi Sonuçları

MADDELER	Kurumdaki Görevi	N	\bar{x}	ss	t	P	Anlam																																																																																																								
1. Denetimi gerçekleştirilen kurum, eğitim konusunda en yetkili görevliye doğrudan bağlı olmalıdır	Müdür	32	3,97	,93	0,816	0,417	-																																																																																																								
	Müdür Yard.	76	3,80	,98				2. Denetim sırasında dışarıdan katılımcılar (veli, seçilmiş görevliler) ile de görüşme yapılmalıdır	Müdür	32	3,81	,93	0,343	0,732	-	Müdür Yard.	76	3,88	,97	3. Denetimi yapan müfettişler, sadece uzmanlık alanları içinde olan belirli ders veya konuları, denetlemelidirler	Müdür	32	4,47	,72	0,322	0,748	-	Müdür Yard.	76	4,42	,70	4. Denetim raporları eğitim programının oluşturulmasına katkıda bulunmalıdır	Müdür	32	4,53	,84	1,210	0,229	-	Müdür Yard.	76	4,33	,77	5. Öğretmen denetim hakkında önceden bilgilendirilmelidir	Müdür	32	4,22	,94	1,604	0,112	-	Müdür Yard.	76	3,84	1,18	6. Denetim sırasında öğretmenin, diğer personelle olan ilişkisi de değerlendirilmelidir	Müdür	32	4,13	,75	0,519	0,780	-	Müdür Yard.	76	4,17	,79	7. Denetim, okulun çevre ile olan ilişkisini de dikkate almalıdır	Müdür	32	4,28	,68	0,689	0,493	-	Müdür Yard.	76	4,16	,91	8. Denetim esnasında velilerle yapılan işbirliği de kontrol edilmelidir	Müdür	32	4,25	,62	1,423	0,158	-	Müdür Yard.	76	3,97	1,02	9. Denetimi yapan kişiler aynı zamanda sorumlu oldukları bölgenin, öğretmen gereksiniminin belirlenmesinden de sorumlu olmalıdır	Müdür	32	4,03	,86	0,242	0,809	-	Müdür Yard.	76	4,08	,96	10. Müfettiş, ulusal veya bölgesel düzeyde alınan kararların açıklanmasını sağlamakta görevli olmalıdır	Müdür	32	3,28	,96	1,594	0,114	-
2. Denetim sırasında dışarıdan katılımcılar (veli, seçilmiş görevliler) ile de görüşme yapılmalıdır	Müdür	32	3,81	,93	0,343	0,732	-																																																																																																								
	Müdür Yard.	76	3,88	,97				3. Denetimi yapan müfettişler, sadece uzmanlık alanları içinde olan belirli ders veya konuları, denetlemelidirler	Müdür	32	4,47	,72	0,322	0,748	-	Müdür Yard.	76	4,42	,70	4. Denetim raporları eğitim programının oluşturulmasına katkıda bulunmalıdır	Müdür	32	4,53	,84	1,210	0,229	-	Müdür Yard.	76	4,33	,77	5. Öğretmen denetim hakkında önceden bilgilendirilmelidir	Müdür	32	4,22	,94	1,604	0,112	-	Müdür Yard.	76	3,84	1,18	6. Denetim sırasında öğretmenin, diğer personelle olan ilişkisi de değerlendirilmelidir	Müdür	32	4,13	,75	0,519	0,780	-	Müdür Yard.	76	4,17	,79	7. Denetim, okulun çevre ile olan ilişkisini de dikkate almalıdır	Müdür	32	4,28	,68	0,689	0,493	-	Müdür Yard.	76	4,16	,91	8. Denetim esnasında velilerle yapılan işbirliği de kontrol edilmelidir	Müdür	32	4,25	,62	1,423	0,158	-	Müdür Yard.	76	3,97	1,02	9. Denetimi yapan kişiler aynı zamanda sorumlu oldukları bölgenin, öğretmen gereksiniminin belirlenmesinden de sorumlu olmalıdır	Müdür	32	4,03	,86	0,242	0,809	-	Müdür Yard.	76	4,08	,96	10. Müfettiş, ulusal veya bölgesel düzeyde alınan kararların açıklanmasını sağlamakta görevli olmalıdır	Müdür	32	3,28	,96	1,594	0,114	-	Müdür Yard.	76	3,59	,91								
3. Denetimi yapan müfettişler, sadece uzmanlık alanları içinde olan belirli ders veya konuları, denetlemelidirler	Müdür	32	4,47	,72	0,322	0,748	-																																																																																																								
	Müdür Yard.	76	4,42	,70				4. Denetim raporları eğitim programının oluşturulmasına katkıda bulunmalıdır	Müdür	32	4,53	,84	1,210	0,229	-	Müdür Yard.	76	4,33	,77	5. Öğretmen denetim hakkında önceden bilgilendirilmelidir	Müdür	32	4,22	,94	1,604	0,112	-	Müdür Yard.	76	3,84	1,18	6. Denetim sırasında öğretmenin, diğer personelle olan ilişkisi de değerlendirilmelidir	Müdür	32	4,13	,75	0,519	0,780	-	Müdür Yard.	76	4,17	,79	7. Denetim, okulun çevre ile olan ilişkisini de dikkate almalıdır	Müdür	32	4,28	,68	0,689	0,493	-	Müdür Yard.	76	4,16	,91	8. Denetim esnasında velilerle yapılan işbirliği de kontrol edilmelidir	Müdür	32	4,25	,62	1,423	0,158	-	Müdür Yard.	76	3,97	1,02	9. Denetimi yapan kişiler aynı zamanda sorumlu oldukları bölgenin, öğretmen gereksiniminin belirlenmesinden de sorumlu olmalıdır	Müdür	32	4,03	,86	0,242	0,809	-	Müdür Yard.	76	4,08	,96	10. Müfettiş, ulusal veya bölgesel düzeyde alınan kararların açıklanmasını sağlamakta görevli olmalıdır	Müdür	32	3,28	,96	1,594	0,114	-	Müdür Yard.	76	3,59	,91																				
4. Denetim raporları eğitim programının oluşturulmasına katkıda bulunmalıdır	Müdür	32	4,53	,84	1,210	0,229	-																																																																																																								
	Müdür Yard.	76	4,33	,77				5. Öğretmen denetim hakkında önceden bilgilendirilmelidir	Müdür	32	4,22	,94	1,604	0,112	-	Müdür Yard.	76	3,84	1,18	6. Denetim sırasında öğretmenin, diğer personelle olan ilişkisi de değerlendirilmelidir	Müdür	32	4,13	,75	0,519	0,780	-	Müdür Yard.	76	4,17	,79	7. Denetim, okulun çevre ile olan ilişkisini de dikkate almalıdır	Müdür	32	4,28	,68	0,689	0,493	-	Müdür Yard.	76	4,16	,91	8. Denetim esnasında velilerle yapılan işbirliği de kontrol edilmelidir	Müdür	32	4,25	,62	1,423	0,158	-	Müdür Yard.	76	3,97	1,02	9. Denetimi yapan kişiler aynı zamanda sorumlu oldukları bölgenin, öğretmen gereksiniminin belirlenmesinden de sorumlu olmalıdır	Müdür	32	4,03	,86	0,242	0,809	-	Müdür Yard.	76	4,08	,96	10. Müfettiş, ulusal veya bölgesel düzeyde alınan kararların açıklanmasını sağlamakta görevli olmalıdır	Müdür	32	3,28	,96	1,594	0,114	-	Müdür Yard.	76	3,59	,91																																
5. Öğretmen denetim hakkında önceden bilgilendirilmelidir	Müdür	32	4,22	,94	1,604	0,112	-																																																																																																								
	Müdür Yard.	76	3,84	1,18				6. Denetim sırasında öğretmenin, diğer personelle olan ilişkisi de değerlendirilmelidir	Müdür	32	4,13	,75	0,519	0,780	-	Müdür Yard.	76	4,17	,79	7. Denetim, okulun çevre ile olan ilişkisini de dikkate almalıdır	Müdür	32	4,28	,68	0,689	0,493	-	Müdür Yard.	76	4,16	,91	8. Denetim esnasında velilerle yapılan işbirliği de kontrol edilmelidir	Müdür	32	4,25	,62	1,423	0,158	-	Müdür Yard.	76	3,97	1,02	9. Denetimi yapan kişiler aynı zamanda sorumlu oldukları bölgenin, öğretmen gereksiniminin belirlenmesinden de sorumlu olmalıdır	Müdür	32	4,03	,86	0,242	0,809	-	Müdür Yard.	76	4,08	,96	10. Müfettiş, ulusal veya bölgesel düzeyde alınan kararların açıklanmasını sağlamakta görevli olmalıdır	Müdür	32	3,28	,96	1,594	0,114	-	Müdür Yard.	76	3,59	,91																																												
6. Denetim sırasında öğretmenin, diğer personelle olan ilişkisi de değerlendirilmelidir	Müdür	32	4,13	,75	0,519	0,780	-																																																																																																								
	Müdür Yard.	76	4,17	,79				7. Denetim, okulun çevre ile olan ilişkisini de dikkate almalıdır	Müdür	32	4,28	,68	0,689	0,493	-	Müdür Yard.	76	4,16	,91	8. Denetim esnasında velilerle yapılan işbirliği de kontrol edilmelidir	Müdür	32	4,25	,62	1,423	0,158	-	Müdür Yard.	76	3,97	1,02	9. Denetimi yapan kişiler aynı zamanda sorumlu oldukları bölgenin, öğretmen gereksiniminin belirlenmesinden de sorumlu olmalıdır	Müdür	32	4,03	,86	0,242	0,809	-	Müdür Yard.	76	4,08	,96	10. Müfettiş, ulusal veya bölgesel düzeyde alınan kararların açıklanmasını sağlamakta görevli olmalıdır	Müdür	32	3,28	,96	1,594	0,114	-	Müdür Yard.	76	3,59	,91																																																								
7. Denetim, okulun çevre ile olan ilişkisini de dikkate almalıdır	Müdür	32	4,28	,68	0,689	0,493	-																																																																																																								
	Müdür Yard.	76	4,16	,91				8. Denetim esnasında velilerle yapılan işbirliği de kontrol edilmelidir	Müdür	32	4,25	,62	1,423	0,158	-	Müdür Yard.	76	3,97	1,02	9. Denetimi yapan kişiler aynı zamanda sorumlu oldukları bölgenin, öğretmen gereksiniminin belirlenmesinden de sorumlu olmalıdır	Müdür	32	4,03	,86	0,242	0,809	-	Müdür Yard.	76	4,08	,96	10. Müfettiş, ulusal veya bölgesel düzeyde alınan kararların açıklanmasını sağlamakta görevli olmalıdır	Müdür	32	3,28	,96	1,594	0,114	-	Müdür Yard.	76	3,59	,91																																																																				
8. Denetim esnasında velilerle yapılan işbirliği de kontrol edilmelidir	Müdür	32	4,25	,62	1,423	0,158	-																																																																																																								
	Müdür Yard.	76	3,97	1,02				9. Denetimi yapan kişiler aynı zamanda sorumlu oldukları bölgenin, öğretmen gereksiniminin belirlenmesinden de sorumlu olmalıdır	Müdür	32	4,03	,86	0,242	0,809	-	Müdür Yard.	76	4,08	,96	10. Müfettiş, ulusal veya bölgesel düzeyde alınan kararların açıklanmasını sağlamakta görevli olmalıdır	Müdür	32	3,28	,96	1,594	0,114	-	Müdür Yard.	76	3,59	,91																																																																																
9. Denetimi yapan kişiler aynı zamanda sorumlu oldukları bölgenin, öğretmen gereksiniminin belirlenmesinden de sorumlu olmalıdır	Müdür	32	4,03	,86	0,242	0,809	-																																																																																																								
	Müdür Yard.	76	4,08	,96				10. Müfettiş, ulusal veya bölgesel düzeyde alınan kararların açıklanmasını sağlamakta görevli olmalıdır	Müdür	32	3,28	,96	1,594	0,114	-	Müdür Yard.	76	3,59	,91																																																																																												
10. Müfettiş, ulusal veya bölgesel düzeyde alınan kararların açıklanmasını sağlamakta görevli olmalıdır	Müdür	32	3,28	,96	1,594	0,114	-																																																																																																								
	Müdür Yard.	76	3,59	,91																																																																																																											

ÇİZELGE 4.4.1

İlk ve Orta Öğretim Okulu Müdür ve Müdür Yardımcılarının Fransa Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşlerine Ait t-Testi Sonuçları (Devamı)

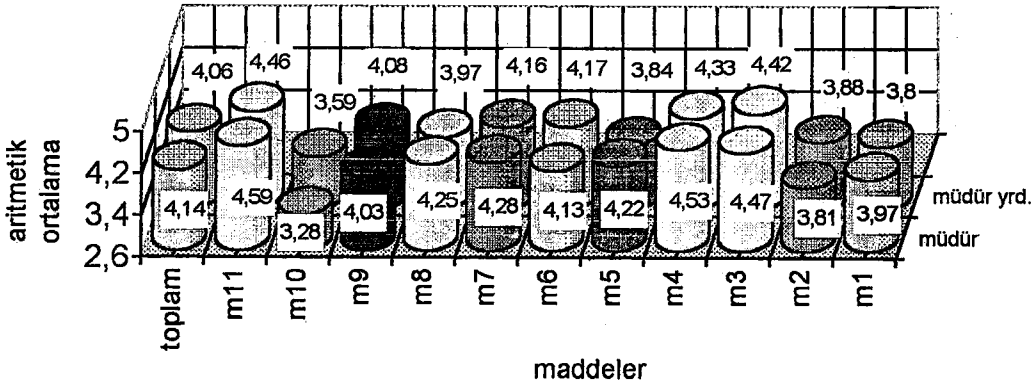
11. Müfettişler denetim sonucunda, eğitim politikasının verimini değerlendirmelidir	Müdür	32	4,59	,50	1,140	0,257	-
	Müdür Yard.	76	4,46	,58			
GENEL ORTALAMA	Müdür	32	4,14	,35	0,864	0,390	-
	Müdür Yard.	76	4,06	,45			

(-) işareti farkın anlamsız olduğunu göstermektedir

Çizelge 4.4.1'de de görüldüğü gibi ilköğretim ve orta öğretim kurumlarında görev yapan müdür ve müdür yardımcılarının, Fransa eğitim denetimi sistemine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonuçlarına göre Fransa eğitim denetimi sistemine yönelik 11 maddenin hiç birisinde yöneticilerin görüşleri arasında anlamlı bir farkın olmadığı görülmektedir.

Buna göre yöneticilerin müdür ya da müdür yardımcısı olarak görev yapmalarının, görüşleri üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olmadığı söylenebilir.

Şekil 4.4.1. İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Müdür ve Müdür Yardımcılarının Fransa Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşleri

4.4.2. İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Müdür ve Müdür Yardımcılarının İngiltere Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşleri:

Araştırmanın üçüncü alt problemde ikinci olarak, yöneticilerin İngiltere eğitim denetimi sisteminin yapı ve işleyişine ilişkin görüşleri üzerinde, okul müdürü ya da müdür yardımcısı olarak görev yapmalarının bir fark oluşturup oluşturmadığı incelenmiştir. Çizelge 4.4.2.'de yöneticilerinin görüşlerine ilişkin aritmetik ortalama (\bar{x}), standart sapma ve t - testi sonuçları ile Şekil 4.4.2'de karşılaştırmalar verilmektedir.

ÇİZELGE 4.4.2.

İlk ve Orta Öğretim Okulu Müdür ve Müdür Yardımcılarının İngiltere Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşlerine Ait t-Testi Sonuçları

MADDELER	Kurumdaki Görevi	N	\bar{x}	ss	t	P	Anlam
1. Eğitim kurumlarının denetimi, bağımsız kurullarca da gerçekleştirilebilmelidir	Müdür	32	3,41	1,13	0,107	0,915	-
	Müdür Yard.	76	3,43	1,28			
2. Denetime, yerel toplumdan eğitimle alakalı olmayan meslekleri yapan kişilerde katılabilirliktir	Müdür	32	2,66	1,07	0,284	0,777	-
	Müdür Yard.	76	2,59	1,07			
3. Denetim raporlarında öğrencilerin sosyal gelişimine de yer verilmelidir	Müdür	32	4,34	,48	2,260	0,026	*
	Müdür Yard.	76	4,00	,80			
4. Denetim esnasında, öğrencilerin etik gelişimleri incelenmelidir	Müdür	32	4,09	,69	0,886	0,378	-
	Müdür Yard.	76	3,93	,91			
5. Denetim sırasında, öğrencilerin kültürel gelişimleri incelenmelidir	Müdür	32	4,09	,73	0,573	0,568	-
	Müdür Yard.	76	4,17	,60			
6. Denetim öğrencilere okul çalışmalarında akademik açıdan destek sağlamaya yönelik olmalıdır	Müdür	32	4,25	,67	0,523	0,602	-
	Müdür Yard.	76	4,16	,90			
7. Halk denetim yoluyla, eğitim standartları konusunda bilgilendirilmelidir	Müdür	32	4,28	,68	1,817	0,072	-
	Müdür Yard.	76	3,91	1,07			
8. Teftiş öncesinde velilerle çocukların başarı durumu konusunda bir ön görüşme yapılmalıdır	Müdür	32	3,66	,97	0,419	0,676	-
	Müdür Yard.	76	3,75	1,10			
9. Teftiş öncesinde velilerle çocukların gelişimi konusunda bir ön görüşme yapılmalıdır	Müdür	32	3,91	,78	0,419	0,677	-
	Müdür Yard.	76	3,83	1,08			

ÇİZELGE 4.4.2.

İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Müdür ve Müdür Yardımcılarının İngiltere Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşlerine Ait t-Testi Sonuçları (Devamı)

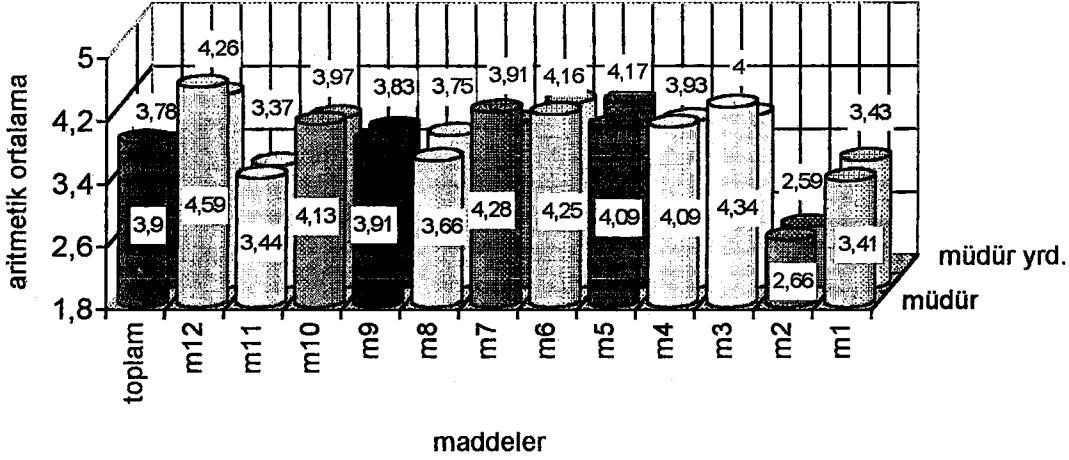
10. Denetim sırasında, okulun toplum ile olan bağlarının öğrencinin kişisel gelişimine olan katkısı değerlendirilmelidir	Müdür	32	4,13	,75	0,829	0,409	-
	Müdür Yard.	76	3,97	,91			
11. Denetim raporu halka ulaşılabilir kılınmalıdır	Müdür	32	3,44	1,11	0,282	0,779	-
	Müdür Yard.	76	3,37	1,19			
12. Denetim etkinliklerinin planlaması, okul yöneticileri ile birlikte yapılmalıdır	Müdür	32	4,59	,50	2,370	0,020	*
	Müdür Yard.	76	4,26	,72			
GENEL ORTALAMA	Müdür	32	3,90	,46	1,121	0,265	-
	Müdür Yard.	76	3,78	,53			

(*) İşareti farkın anlamlı olduğunu göstermektedir

Çizelge 4.4.2'nin incelenmesinde de anlaşılacağı gibi ilköğretim ve orta öğretim kurumlarında görev yapan müdür ve müdür yardımcılarının, İngiltere eğitim denetimi sistemine ilişkin görüşleri arasında bazı farklılıklar bulunmaktadır. Bu farklılıkların anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonuçlarına göre "denetim raporlarında öğrencilerin sosyal gelişimine de yer verilmelidir" ($t=2.260$) ve "denetim etkinliklerinin planlaması, okul yöneticileri ile birlikte yapılmalıdır" ($t=2.370$) maddelerinde müdürlerle, müdür yardımcılarının görüşleri arasında $\alpha=0.05$ düzeyinde anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir. Diğer maddelerde ve İngiltere eğitim denetimi sisteminin genel ortalamasına göre yapılan değerlendirmede görüşler arasında anlamlı bir farkın olmadığı gözlenmektedir.

Genel ortalamaya göre t-testi sonuçlarının değerlendirmesi yapıldığında, yöneticilik görev değişkeninin yöneticilerin İngiltere eğitim denetimi-sistemine ilişkin görüşlerini etkilemediği söylenebilir.

Şekil 4.4.2. İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Müdür ve Müdür Yardımcılarının İngiltere Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşleri

4.4.3. İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Müdür ve Müdür Yardımcılarının Almanya Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşleri:

Araştırmanın üçüncü alt probleminde son olarak, yöneticilerin Almanya eğitim denetimi sisteminin yapı ve işleyişine ilişkin görüşleri üzerinde, okul müdürü ya da müdür yardımcısı olarak görev yapmalarının bir fark oluşturup oluşturmadığı incelenmiştir. Çizelge 4.4.3'te yöneticilerinin görüşlerine ilişkin aritmetik ortalama (\bar{x}), standart sapma ve t - testi sonuçları ile Şekil 4.4.3'te karşılaştırmalar verilmektedir.

ÇİZELGE 4.4.3

İlk ve Orta Öğretim Okulu Müdür ve Müdür Yardımcılarının Almanya Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşlerine Ait t-Testi Sonuçları

MADDELER	Kurumdaki Görevi	N	\bar{x}	ss	t	P	Anlam
1. Denetimi gerçekleştiren görevli, bölgesindeki öğretmenlerin sisteme uyumu için gerekli çalışmaları yapmalıdır	Müdür	32	4,59	,50	2,586	0,011	*
	Müdür Yard.	76	4,24	,71			
2. Denetimi gerçekleştiren görevli, gerekli gördüğünde yetiştirilmeleri için hizmetçi eğitim programlarına katılacak, öğretmenleri belirlemekle yükümlüdür	Müdür	32	4,19	,82	2,689	0,009	*
	Müdür Yard.	76	3,66	1,16			
3. Denetim sırasında öğretmenin pedagojik yeterliliği değerlendirilmelidir	Müdür	32	4,38	,61	1,432	0,155	-
	Müdür Yard.	76	4,11	,99			
4. Denetim yapılırken; öğretmenin sınıf içerisinde demokratik eğitim ortamı yaratabilmesine dikkat etmek gereklidir	Müdür	32	4,69	,47	1,948	0,056	-
	Müdür Yard.	76	4,49	,53			
5. Denetim yapılırken; öğretmenin ders esnasında öğrencileri motive edebilmesi gözönüne alınmalıdır	Müdür	32	4,53	,51	0,667	0,506	-
	Müdür Yard.	76	4,46	,50			
6. Denetimde öğretmenin kullandığı öğretim metodunun uygulamadaki başarısı gözlenmelidir	Müdür	32	4,66	,48	2,833	0,006	*
	Müdür Yard.	76	4,26	,72			
7. Denetim esnasında, öğretmenin derste uygun araç ve gereçleri kullanıp kullanmadığına bakılmalıdır	Müdür	32	4,63	,49	1,941	0,055	-
	Müdür Yard.	76	4,41	,55			
8. Denetimde, ders sonunda öğrencilerin ders hakkında yaptığı değerlendirme de gözönüne alınmalıdır	Müdür	32	4,09	1,03	0,721	0,473	-
	Müdür Yard.	76	3,95	,94			
9. Denetim esnasında müfettiş öğretime müdahale etmemelidir	Müdür	32	4,34	,94	0,068	0,946	-
	Müdür Yard.	76	4,36	,74			
10. Denetim sonucunda, değerlendirme yapılırken, öğretmenin eksikliklerinden çok, olumlu ve geliştirilmesi gereken noktalar üzerinde durulmalıdır	Müdür	32	4,63	,49	1,433	0,155	-
	Müdür Yard.	76	4,39	,85			
GENEL ORTALAMA	Müdür	32	4,47	,38	2,760	0,007	*
	Müdür Yard.	76	4,23	,42			

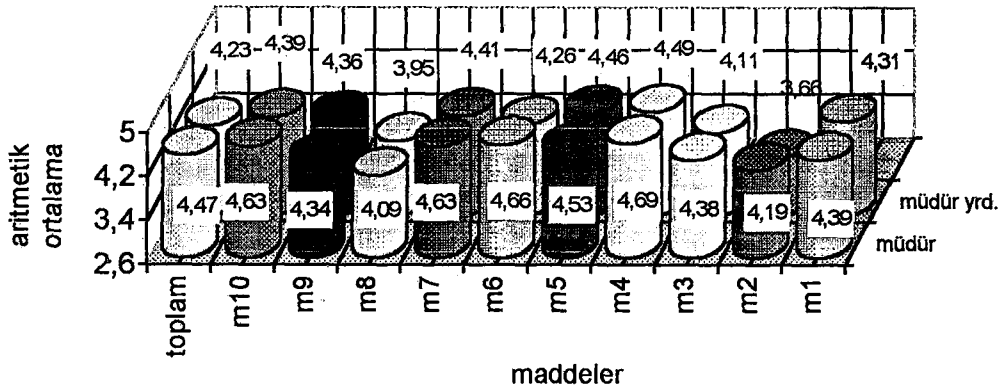
(*) İşareti farkın anlamlı olduğunu göstermektedir

Çizelge 4.4.3'te de görüldüğü gibi ilköğretim ve orta öğretim kurumlarında görev yapan müdür ve müdür yardımcılarının, Almanya eğitim denetimi sistemine ilişkin görüşleri arasında farklılıklar bulunmaktadır. Bu farklılıkların anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonuçlarına göre hem "denetimi gerçekleştiren görevli, bölgesindeki öğretmenlerin sisteme uyumu için gerekli çalışmaları yapmalıdır" (t=2.586),

"denetimi gerçekleştiren görevli, gerekli gördüğünde yetiştirilmeleri için hizmetiçi eğitim programlarına katılacak, öğretmenleri belirlemekle yükümlüdür" (t=2.689) ve "denetimde öğretmenin kullandığı öğretim metodunun uygulamadaki başarısı gözlenmelidir" (t=2.833) maddelerinde, hem de Almanya eğitim denetimi sisteminin genel ortalamasında (t=2.760) müdürlerle, müdür yardımcılarında arasında $\alpha= 0.05$ düzeyinde anlamlı farklılıkların olduğu görülmektedir.

Genel ortalamaya göre t-testi sonuçlarının değerlendirilmesi yapıldığında, müdür ve müdür yardımcılarının Almanya eğitim denetimi sistemine ilişkin görüşlerinin farklı olduğu ya da görev değişkeninin yöneticilerin görüşleri üzerinde etkisi bulunduğu, şeklinde bir yorumda bulunulabilir.

Şekil 4.4.3. İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Müdür ve Müdür Yardımcılarının Almanya Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşleri

4.5. BİTİRDİĞİ ÖĞRETİM KURUMUNA GÖRE, İLKÖĞRETİM VE ORTA ÖĞRETİM OKULU YÖNETİCİLERİNİN AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİNİN EĞİTİM DENETİMİ SİSTEMLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Araştırmanın dördüncü alt probleminde *“İlköğretim ve orta öğretim okulu yöneticilerinin, bitirdiği öğretim kurumuna göre, Avrupa Birliği Ülkelerinin eğitim denetimi sistemlerine ilişkin görüşleri farklılık göstermekte midir?”* sorusu sorulmuştu. Bu soruya cevap aranırken yöneticilerin görüşleri; Fransa, İngiltere ve Almanya eğitim denetimi sisteminin yapı ve işleyişi açısından ayrı ayrı incelenmiştir.

4.5.1. Bitirdiği Öğretim Kurumuna Göre, İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin Fransa Eğitim Denetim Sistemine İlişkin Görüşleri:

Araştırmanın dördüncü alt probleminde ilk olarak, yöneticilerin Fransa eğitim denetimi sisteminin yapı ve işleyişine ilişkin görüşleri üzerinde, en son bitirdiği öğretim kurumunun bir fark oluşturup oluşturmadığı incelenmiştir. Çizelge 4.5.1.'de yöneticilerinin görüşlerine ilişkin aritmetik ortalama (\bar{x}), standart sapma ve t - testi sonuçları ile Şekil 4.5.1'de karşılaştırmalar verilmektedir.

ÇİZELGE 4.5.1

Bitirdiği Öğretim Kurumuna Göre, İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin Fransa Eğitim Denetim Sistemine İlişkin Görüşlerine Ait t-Testi Sonuçları

MADDELER	En Son Bitir. Öğr. Kurumu	N	\bar{x}	ss	t	P	Anlam
1. Denetimi gerçekleştirilen kurum, eğitim konusunda en yetkili görevliye doğrudan bağlı olmalıdır	Eğitim Fak.	49	3,92	1,00	0,651	0,516	-
	Diğer	59	3,80	,94			
2. Denetim sırasında dışarıdan katılımcılar (veli, seçilmiş görevliler) ile de görüşme yapılmalıdır	Eğitim Fak.	49	3,96	,89	0,976	0,331	-
	Diğer	59	3,78	1,00			
3. Denetimi yapan müfettişler, sadece uzmanlık alanları içinde olan belirli ders veya konuları, denetlemelidirler	Eğitim Fak.	49	4,55	,65	1,576	0,118	-
	Diğer	59	4,34	,73			
4. Denetim raporları eğitim programının oluşturulmasına katkıda bulunmalıdır	Eğitim Fak.	49	4,55	,74	1,956	0,053	-
	Diğer	59	4,25	,82			
5. Öğretmen denetim hakkında önceden bilgilendirilmelidir	Eğitim Fak.	49	4,12	1,03	1,431	0,155	-
	Diğer	59	3,81	1,18			
6. Denetim sırasında öğretmenin, diğer personelle olan ilişkisi de değerlendirilmelidir	Eğitim Fak.	49	4,16	,80	0,071	0,943	-
	Diğer	59	4,15	,76			
7. Denetim, okulun çevre ile olan ilişkisini de dikkate almalıdır	Eğitim Fak.	49	4,22	,80	0,334	0,739	-
	Diğer	59	4,17	,89			
8. Denetim esnasında velilerle yapılan işbirliği de kontrol edilmelidir	Eğitim Fak.	49	4,10	,90	0,474	0,637	-
	Diğer	59	4,02	,96			
9. Denetimi yapan kişiler aynı zamanda sorumlu oldukları bölgenin, öğretmen gereksiniminin belirlenmesinden de sorumlu olmalıdırlar	Eğitim Fak.	49	3,88	1,03	1,931	0,056	-
	Diğer	59	4,22	,81			
10. Müfettiş, ulusal veya bölgesel düzeyde alınan kararların açıklanmasını sağlamakla görevli olmalıdır	Eğitim Fak.	49	3,51	,92	0,103	0,918	-
	Diğer	59	3,49	,95			
11. Müfettişler denetim sonucunda, eğitim politikasının verimini değerlendirmelidir	Eğitim Fak.	49	4,59	,54	1,577	0,118	-
	Diğer	59	4,42	,56			
GENEL ORTALAMA	Eğitim Fak.	49	4,14	,40	1,235	0,239	-
	Diğer	59	4,04	,43			

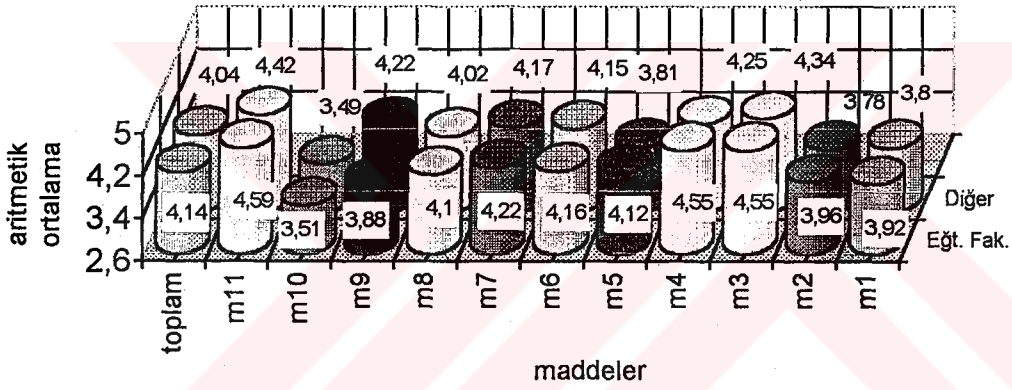
(-) işareti farkın anlamsız olduğunu göstermektedir

Çizelge 4.5.1'de de görüldüğü gibi eğitim fakültesi mezunu olanlarla diğer fakültelerden mezun olmuş olan yöneticilerin, Fransa eğitim denetimi sistemine ilişkin görüşleri arasında bazı farklılıklar bulunmaktadır. Bu farklılıkların anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi

sonuçlarına göre Fransa eğitim denetimi sistemine yönelik 11 maddenin hiç birisinde yöneticilerin görüşleri arasında anlamlı bir farkın olmadığı görülmektedir.

Buna göre, yöneticilerin eğitim fakültesinden ya da diğer okullardan mezun olmalarının, görüşleri üzerinde anlamlı bir etki oluşturmadığı söylenebilir.

Şekil 4.5.1. Bitirdiği Öğretim Kurumuna Göre, İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin Fransa Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşleri

4.5.2. Bitirdiği Öğretim Kurumuna Göre, İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin İngiltere Eğitim Denetim Sistemine İlişkin Görüşleri:

Araştırmanın dördüncü alt probleminde ikinci olarak, yöneticilerin İngiltere eğitim denetimi sisteminin yapı ve işleyişine ilişkin görüşleri üzerinde, en son bitirdiği öğretim kurumunun bir fark oluşturup oluşturmadığı incelenmiştir. Çizelge 4.5.2'de yöneticilerinin görüşlerine ilişkin aritmetik ortalama (\bar{x}), standart sapma ve t - testi sonuçları ile Şekil 4.5.2'de karşılaştırmalar verilmektedir.

ÇİZELGE 4.5.2

Bitirdiği Öğretim Kurumuna Göre, İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin İngiltere Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşlerine Ait t-Testi Sonuçları

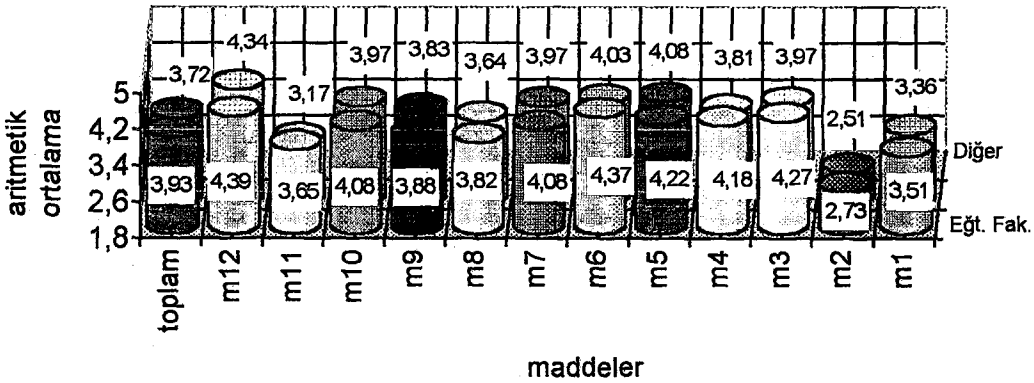
MADDELER	En Son Bitir. Öğr. Kurumu	N	\bar{x}	ss	t	P	Anlam																																																																																																																																												
1. Eğitim kurumlarının denetimi, bağımsız kurullarca da gerçekleştirilebilmelidir	Eğitim Fak.	49	3,51	1,21	0,646	0,520	-																																																																																																																																												
	Diğer	59	3,36	1,26				2. Denetime, yerel toplumdaki eğitimle alakalı olmayan meslekleri yapan kişilerde katılabilir	Eğitim Fak.	49	2,73	1,11	1,099	0,274	-	Diğer	59	2,51	1,02	3. Denetim raporlarında öğrencilerin sosyal gelişimine de yer verilmelidir	Eğitim Fak.	49	4,27	,57	2,140	0,035	*	Diğer	59	3,97	,83	4. Denetim esnasında, öğrencilerin etik gelişimleri incelenmelidir	Eğitim Fak.	49	4,18	,67	2,362	0,020	*	Diğer	59	3,81	,96	5. Denetim sırasında, öğrencilerin kültürel gelişimleri incelenmelidir	Eğitim Fak.	49	4,22	,62	1,134	0,259	-	Diğer	59	4,08	,65	6. Denetim öğrencilere okul çalışmalarında akademik açıdan destek sağlamaya yönelik olmalıdır	Eğitim Fak.	49	4,37	,67	2,103	0,038	*	Diğer	59	4,03	,93	7. Halk denetim yoluyla, eğitim standartları konusunda bilgilendirilmelidir	Eğitim Fak.	49	4,08	,93	0,605	0,547	-	Diğer	59	3,97	1,03	8. Teftiş öncesinde velilerle çocukların başarı durumu konusunda bir ön görüşme yapılmalıdır	Eğitim Fak.	49	3,82	1,05	0,840	0,402	-	Diğer	59	3,64	1,06	9. Teftiş öncesinde velilerle çocukların gelişimi konusunda bir ön görüşme yapılmalıdır	Eğitim Fak.	49	3,88	1,03	0,244	0,808	-	Diğer	59	3,83	,97	10. Denetim sırasında, okulun toplum ile olan bağlarının öğrencinin kişisel gelişimine olan katkısı değerlendirilmelidir	Eğitim Fak.	49	4,08	,70	0,690	0,492	-	Diğer	59	3,97	,98	11. Denetim raporu halka ulaşılabilir kılınmalıdır	Eğitim Fak.	49	3,65	1,07	2,197	0,030	*	Diğer	59	3,17	1,19	12. Denetim etkinliklerinin planlaması, okul yöneticileri ile birlikte yapılmalıdır	Eğitim Fak.	49	4,39	,67	0,372	0,711	-	Diğer	59	4,34	,69	GENEL ORTALAMA	Eğitim Fak.	49	3,93	,52	2,127	0,036	*
2. Denetime, yerel toplumdaki eğitimle alakalı olmayan meslekleri yapan kişilerde katılabilir	Eğitim Fak.	49	2,73	1,11	1,099	0,274	-																																																																																																																																												
	Diğer	59	2,51	1,02				3. Denetim raporlarında öğrencilerin sosyal gelişimine de yer verilmelidir	Eğitim Fak.	49	4,27	,57	2,140	0,035	*	Diğer	59	3,97	,83	4. Denetim esnasında, öğrencilerin etik gelişimleri incelenmelidir	Eğitim Fak.	49	4,18	,67	2,362	0,020	*	Diğer	59	3,81	,96	5. Denetim sırasında, öğrencilerin kültürel gelişimleri incelenmelidir	Eğitim Fak.	49	4,22	,62	1,134	0,259	-	Diğer	59	4,08	,65	6. Denetim öğrencilere okul çalışmalarında akademik açıdan destek sağlamaya yönelik olmalıdır	Eğitim Fak.	49	4,37	,67	2,103	0,038	*	Diğer	59	4,03	,93	7. Halk denetim yoluyla, eğitim standartları konusunda bilgilendirilmelidir	Eğitim Fak.	49	4,08	,93	0,605	0,547	-	Diğer	59	3,97	1,03	8. Teftiş öncesinde velilerle çocukların başarı durumu konusunda bir ön görüşme yapılmalıdır	Eğitim Fak.	49	3,82	1,05	0,840	0,402	-	Diğer	59	3,64	1,06	9. Teftiş öncesinde velilerle çocukların gelişimi konusunda bir ön görüşme yapılmalıdır	Eğitim Fak.	49	3,88	1,03	0,244	0,808	-	Diğer	59	3,83	,97	10. Denetim sırasında, okulun toplum ile olan bağlarının öğrencinin kişisel gelişimine olan katkısı değerlendirilmelidir	Eğitim Fak.	49	4,08	,70	0,690	0,492	-	Diğer	59	3,97	,98	11. Denetim raporu halka ulaşılabilir kılınmalıdır	Eğitim Fak.	49	3,65	1,07	2,197	0,030	*	Diğer	59	3,17	1,19	12. Denetim etkinliklerinin planlaması, okul yöneticileri ile birlikte yapılmalıdır	Eğitim Fak.	49	4,39	,67	0,372	0,711	-	Diğer	59	4,34	,69	GENEL ORTALAMA	Eğitim Fak.	49	3,93	,52	2,127	0,036	*	Diğer	59	3,72	,49								
3. Denetim raporlarında öğrencilerin sosyal gelişimine de yer verilmelidir	Eğitim Fak.	49	4,27	,57	2,140	0,035	*																																																																																																																																												
	Diğer	59	3,97	,83				4. Denetim esnasında, öğrencilerin etik gelişimleri incelenmelidir	Eğitim Fak.	49	4,18	,67	2,362	0,020	*	Diğer	59	3,81	,96	5. Denetim sırasında, öğrencilerin kültürel gelişimleri incelenmelidir	Eğitim Fak.	49	4,22	,62	1,134	0,259	-	Diğer	59	4,08	,65	6. Denetim öğrencilere okul çalışmalarında akademik açıdan destek sağlamaya yönelik olmalıdır	Eğitim Fak.	49	4,37	,67	2,103	0,038	*	Diğer	59	4,03	,93	7. Halk denetim yoluyla, eğitim standartları konusunda bilgilendirilmelidir	Eğitim Fak.	49	4,08	,93	0,605	0,547	-	Diğer	59	3,97	1,03	8. Teftiş öncesinde velilerle çocukların başarı durumu konusunda bir ön görüşme yapılmalıdır	Eğitim Fak.	49	3,82	1,05	0,840	0,402	-	Diğer	59	3,64	1,06	9. Teftiş öncesinde velilerle çocukların gelişimi konusunda bir ön görüşme yapılmalıdır	Eğitim Fak.	49	3,88	1,03	0,244	0,808	-	Diğer	59	3,83	,97	10. Denetim sırasında, okulun toplum ile olan bağlarının öğrencinin kişisel gelişimine olan katkısı değerlendirilmelidir	Eğitim Fak.	49	4,08	,70	0,690	0,492	-	Diğer	59	3,97	,98	11. Denetim raporu halka ulaşılabilir kılınmalıdır	Eğitim Fak.	49	3,65	1,07	2,197	0,030	*	Diğer	59	3,17	1,19	12. Denetim etkinliklerinin planlaması, okul yöneticileri ile birlikte yapılmalıdır	Eğitim Fak.	49	4,39	,67	0,372	0,711	-	Diğer	59	4,34	,69	GENEL ORTALAMA	Eğitim Fak.	49	3,93	,52	2,127	0,036	*	Diğer	59	3,72	,49																				
4. Denetim esnasında, öğrencilerin etik gelişimleri incelenmelidir	Eğitim Fak.	49	4,18	,67	2,362	0,020	*																																																																																																																																												
	Diğer	59	3,81	,96				5. Denetim sırasında, öğrencilerin kültürel gelişimleri incelenmelidir	Eğitim Fak.	49	4,22	,62	1,134	0,259	-	Diğer	59	4,08	,65	6. Denetim öğrencilere okul çalışmalarında akademik açıdan destek sağlamaya yönelik olmalıdır	Eğitim Fak.	49	4,37	,67	2,103	0,038	*	Diğer	59	4,03	,93	7. Halk denetim yoluyla, eğitim standartları konusunda bilgilendirilmelidir	Eğitim Fak.	49	4,08	,93	0,605	0,547	-	Diğer	59	3,97	1,03	8. Teftiş öncesinde velilerle çocukların başarı durumu konusunda bir ön görüşme yapılmalıdır	Eğitim Fak.	49	3,82	1,05	0,840	0,402	-	Diğer	59	3,64	1,06	9. Teftiş öncesinde velilerle çocukların gelişimi konusunda bir ön görüşme yapılmalıdır	Eğitim Fak.	49	3,88	1,03	0,244	0,808	-	Diğer	59	3,83	,97	10. Denetim sırasında, okulun toplum ile olan bağlarının öğrencinin kişisel gelişimine olan katkısı değerlendirilmelidir	Eğitim Fak.	49	4,08	,70	0,690	0,492	-	Diğer	59	3,97	,98	11. Denetim raporu halka ulaşılabilir kılınmalıdır	Eğitim Fak.	49	3,65	1,07	2,197	0,030	*	Diğer	59	3,17	1,19	12. Denetim etkinliklerinin planlaması, okul yöneticileri ile birlikte yapılmalıdır	Eğitim Fak.	49	4,39	,67	0,372	0,711	-	Diğer	59	4,34	,69	GENEL ORTALAMA	Eğitim Fak.	49	3,93	,52	2,127	0,036	*	Diğer	59	3,72	,49																																
5. Denetim sırasında, öğrencilerin kültürel gelişimleri incelenmelidir	Eğitim Fak.	49	4,22	,62	1,134	0,259	-																																																																																																																																												
	Diğer	59	4,08	,65				6. Denetim öğrencilere okul çalışmalarında akademik açıdan destek sağlamaya yönelik olmalıdır	Eğitim Fak.	49	4,37	,67	2,103	0,038	*	Diğer	59	4,03	,93	7. Halk denetim yoluyla, eğitim standartları konusunda bilgilendirilmelidir	Eğitim Fak.	49	4,08	,93	0,605	0,547	-	Diğer	59	3,97	1,03	8. Teftiş öncesinde velilerle çocukların başarı durumu konusunda bir ön görüşme yapılmalıdır	Eğitim Fak.	49	3,82	1,05	0,840	0,402	-	Diğer	59	3,64	1,06	9. Teftiş öncesinde velilerle çocukların gelişimi konusunda bir ön görüşme yapılmalıdır	Eğitim Fak.	49	3,88	1,03	0,244	0,808	-	Diğer	59	3,83	,97	10. Denetim sırasında, okulun toplum ile olan bağlarının öğrencinin kişisel gelişimine olan katkısı değerlendirilmelidir	Eğitim Fak.	49	4,08	,70	0,690	0,492	-	Diğer	59	3,97	,98	11. Denetim raporu halka ulaşılabilir kılınmalıdır	Eğitim Fak.	49	3,65	1,07	2,197	0,030	*	Diğer	59	3,17	1,19	12. Denetim etkinliklerinin planlaması, okul yöneticileri ile birlikte yapılmalıdır	Eğitim Fak.	49	4,39	,67	0,372	0,711	-	Diğer	59	4,34	,69	GENEL ORTALAMA	Eğitim Fak.	49	3,93	,52	2,127	0,036	*	Diğer	59	3,72	,49																																												
6. Denetim öğrencilere okul çalışmalarında akademik açıdan destek sağlamaya yönelik olmalıdır	Eğitim Fak.	49	4,37	,67	2,103	0,038	*																																																																																																																																												
	Diğer	59	4,03	,93				7. Halk denetim yoluyla, eğitim standartları konusunda bilgilendirilmelidir	Eğitim Fak.	49	4,08	,93	0,605	0,547	-	Diğer	59	3,97	1,03	8. Teftiş öncesinde velilerle çocukların başarı durumu konusunda bir ön görüşme yapılmalıdır	Eğitim Fak.	49	3,82	1,05	0,840	0,402	-	Diğer	59	3,64	1,06	9. Teftiş öncesinde velilerle çocukların gelişimi konusunda bir ön görüşme yapılmalıdır	Eğitim Fak.	49	3,88	1,03	0,244	0,808	-	Diğer	59	3,83	,97	10. Denetim sırasında, okulun toplum ile olan bağlarının öğrencinin kişisel gelişimine olan katkısı değerlendirilmelidir	Eğitim Fak.	49	4,08	,70	0,690	0,492	-	Diğer	59	3,97	,98	11. Denetim raporu halka ulaşılabilir kılınmalıdır	Eğitim Fak.	49	3,65	1,07	2,197	0,030	*	Diğer	59	3,17	1,19	12. Denetim etkinliklerinin planlaması, okul yöneticileri ile birlikte yapılmalıdır	Eğitim Fak.	49	4,39	,67	0,372	0,711	-	Diğer	59	4,34	,69	GENEL ORTALAMA	Eğitim Fak.	49	3,93	,52	2,127	0,036	*	Diğer	59	3,72	,49																																																								
7. Halk denetim yoluyla, eğitim standartları konusunda bilgilendirilmelidir	Eğitim Fak.	49	4,08	,93	0,605	0,547	-																																																																																																																																												
	Diğer	59	3,97	1,03				8. Teftiş öncesinde velilerle çocukların başarı durumu konusunda bir ön görüşme yapılmalıdır	Eğitim Fak.	49	3,82	1,05	0,840	0,402	-	Diğer	59	3,64	1,06	9. Teftiş öncesinde velilerle çocukların gelişimi konusunda bir ön görüşme yapılmalıdır	Eğitim Fak.	49	3,88	1,03	0,244	0,808	-	Diğer	59	3,83	,97	10. Denetim sırasında, okulun toplum ile olan bağlarının öğrencinin kişisel gelişimine olan katkısı değerlendirilmelidir	Eğitim Fak.	49	4,08	,70	0,690	0,492	-	Diğer	59	3,97	,98	11. Denetim raporu halka ulaşılabilir kılınmalıdır	Eğitim Fak.	49	3,65	1,07	2,197	0,030	*	Diğer	59	3,17	1,19	12. Denetim etkinliklerinin planlaması, okul yöneticileri ile birlikte yapılmalıdır	Eğitim Fak.	49	4,39	,67	0,372	0,711	-	Diğer	59	4,34	,69	GENEL ORTALAMA	Eğitim Fak.	49	3,93	,52	2,127	0,036	*	Diğer	59	3,72	,49																																																																				
8. Teftiş öncesinde velilerle çocukların başarı durumu konusunda bir ön görüşme yapılmalıdır	Eğitim Fak.	49	3,82	1,05	0,840	0,402	-																																																																																																																																												
	Diğer	59	3,64	1,06				9. Teftiş öncesinde velilerle çocukların gelişimi konusunda bir ön görüşme yapılmalıdır	Eğitim Fak.	49	3,88	1,03	0,244	0,808	-	Diğer	59	3,83	,97	10. Denetim sırasında, okulun toplum ile olan bağlarının öğrencinin kişisel gelişimine olan katkısı değerlendirilmelidir	Eğitim Fak.	49	4,08	,70	0,690	0,492	-	Diğer	59	3,97	,98	11. Denetim raporu halka ulaşılabilir kılınmalıdır	Eğitim Fak.	49	3,65	1,07	2,197	0,030	*	Diğer	59	3,17	1,19	12. Denetim etkinliklerinin planlaması, okul yöneticileri ile birlikte yapılmalıdır	Eğitim Fak.	49	4,39	,67	0,372	0,711	-	Diğer	59	4,34	,69	GENEL ORTALAMA	Eğitim Fak.	49	3,93	,52	2,127	0,036	*	Diğer	59	3,72	,49																																																																																
9. Teftiş öncesinde velilerle çocukların gelişimi konusunda bir ön görüşme yapılmalıdır	Eğitim Fak.	49	3,88	1,03	0,244	0,808	-																																																																																																																																												
	Diğer	59	3,83	,97				10. Denetim sırasında, okulun toplum ile olan bağlarının öğrencinin kişisel gelişimine olan katkısı değerlendirilmelidir	Eğitim Fak.	49	4,08	,70	0,690	0,492	-	Diğer	59	3,97	,98	11. Denetim raporu halka ulaşılabilir kılınmalıdır	Eğitim Fak.	49	3,65	1,07	2,197	0,030	*	Diğer	59	3,17	1,19	12. Denetim etkinliklerinin planlaması, okul yöneticileri ile birlikte yapılmalıdır	Eğitim Fak.	49	4,39	,67	0,372	0,711	-	Diğer	59	4,34	,69	GENEL ORTALAMA	Eğitim Fak.	49	3,93	,52	2,127	0,036	*	Diğer	59	3,72	,49																																																																																												
10. Denetim sırasında, okulun toplum ile olan bağlarının öğrencinin kişisel gelişimine olan katkısı değerlendirilmelidir	Eğitim Fak.	49	4,08	,70	0,690	0,492	-																																																																																																																																												
	Diğer	59	3,97	,98				11. Denetim raporu halka ulaşılabilir kılınmalıdır	Eğitim Fak.	49	3,65	1,07	2,197	0,030	*	Diğer	59	3,17	1,19	12. Denetim etkinliklerinin planlaması, okul yöneticileri ile birlikte yapılmalıdır	Eğitim Fak.	49	4,39	,67	0,372	0,711	-	Diğer	59	4,34	,69	GENEL ORTALAMA	Eğitim Fak.	49	3,93	,52	2,127	0,036	*	Diğer	59	3,72	,49																																																																																																								
11. Denetim raporu halka ulaşılabilir kılınmalıdır	Eğitim Fak.	49	3,65	1,07	2,197	0,030	*																																																																																																																																												
	Diğer	59	3,17	1,19				12. Denetim etkinliklerinin planlaması, okul yöneticileri ile birlikte yapılmalıdır	Eğitim Fak.	49	4,39	,67	0,372	0,711	-	Diğer	59	4,34	,69	GENEL ORTALAMA	Eğitim Fak.	49	3,93	,52	2,127	0,036	*	Diğer	59	3,72	,49																																																																																																																				
12. Denetim etkinliklerinin planlaması, okul yöneticileri ile birlikte yapılmalıdır	Eğitim Fak.	49	4,39	,67	0,372	0,711	-																																																																																																																																												
	Diğer	59	4,34	,69				GENEL ORTALAMA	Eğitim Fak.	49	3,93	,52	2,127	0,036	*	Diğer	59	3,72	,49																																																																																																																																
GENEL ORTALAMA	Eğitim Fak.	49	3,93	,52	2,127	0,036	*																																																																																																																																												
	Diğer	59	3,72	,49																																																																																																																																															

(*) İşareti farkın anlamlı olduğunu göstermektedir

Çizelge 4.5.2'nin incelenmesinden de anlaşılacağı gibi eğitim fakültesi ile diğer okullardan mezun olan müdür ve müdür yardımcılarının, İngiltere eğitim denetimi sistemine ilişkin görüşleri arasında farklılıklar bulunmaktadır. Bu farklılıkların anlamlı olup olmadığını belirtmek amacıyla yapılan t-testi sonuçlarına göre gerek maddeler açısından; "denetim raporlarında öğrencilerin sosyal gelişimine de yer verilmelidir" (t=2.140), "denetim esnasında, öğrencilerin etik gelişimleri incelenmelidir" (t=2.362), "denetim öğrencilere, okul çalışmalarında akademik açıdan destek sağlamaya yönelik olmalıdır" (t=2.103) ve "denetim raporu halka ulaşılabilir kılınmalıdır" (t=2.197) maddelerinde ve İngiltere eğitim denetimi sisteminin genel ortalamasında (t=2.127), eğitim fakültesi mezunları ile diğer okul mezunları arasında $\alpha= 0.05$ düzeyinde anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir.

Genel ortalamalar bakımından bir t-testi sonuçlarının değerlendirmesi yapıldığında, mezun olunan okul değişkeninin yöneticilerin İngiltere eğitim denetimi sistemine ilişkin görüşlerini etkilediği şeklinde bir yorum yapılabilir.

Şekil 4.5.2 Bitirdiği Öğretim Kurumuna Göre, İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin İngiltere Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşleri

4.5.3. Bitirdiği Öğretim Kurumuna Göre, İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin Almanya Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşleri:

Araştırmanın dördüncü alt probleminde son olarak, yöneticilerin Almanya eğitim denetimi sisteminin yapı ve işleyişine ilişkin görüşleri üzerinde, en son bitirdiği öğretim kurumunun bir fark oluşturup oluşturmadığı incelenmiştir. Çizelge 4.5.3'te yöneticilerinin görüşlerine ilişkin aritmetik ortalama (\bar{x}), standart sapma ve t - testi sonuçları ile Şekil 4.5.3'te karşılaştırmalar verilmektedir.

ÇİZELGE 4.5.3

Bitirdiği Öğretim Kurumuna Göre, İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin Almanya Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşlerine Ait t-Testi Sonuçları

MADDELER	En Son Bitir. Öğr. Kurumu	N	\bar{x}	ss	t	P	Anlam																																																																																												
1. Denetimi gerçekleştiren görevli, bölgesindeki öğretmenlerin sisteme uyumu için gerekli çalışmaları yapmalıdır	Eğitim Fak.	49	4,39	,57	0,635	0,527	-																																																																																												
	Diğer	59	4,31	,75				2. Denetimi gerçekleştiren görevli, gerekli gördüğünde yetiştirilmeleri için hizmetiçi eğitim programlarına katılacak, öğretmenleri belirlemekle yükümlüdür	Eğitim Fak.	49	3,82	1,07	0,013	0,990	-	Diğer	59	3,81	1,12	3. Denetim sırasında öğretmenin pedagojik yeterliliği değerlendirilmelidir	Eğitim Fak.	49	4,22	,92	0,413	0,681	-	Diğer	59	4,15	,89	4. Denetim yapılırken; öğretmenin sınıf içerisinde demokratik eğitim ortamı yaratabilmesine dikkat etmek gereklidir	Eğitim Fak.	49	4,73	,45	3,688	0,000	*	Diğer	59	4,39	,53	5. Denetim yapılırken; öğretmenin ders esnasında öğrencileri motive edebilmesi gözönüne alınmalıdır	Eğitim Fak.	49	4,55	,50	1,316	0,191	-	Diğer	59	4,42	,50	6. Denetimde öğretmenin kullandığı öğretim metodunun uygulamadaki başarısı gözlenmelidir	Eğitim Fak.	49	4,49	,62	1,545	0,125	-	Diğer	59	4,29	,72	7. Denetim esnasında, öğretmenin derste uygun araç ve gereçleri kullanıp kullanmadığına bakılmalıdır	Eğitim Fak.	49	4,53	,50	1,029	0,306	-	Diğer	59	4,42	,56	8. Denetimde, ders sonunda öğrencilerin ders hakkında yaptığı değerlendirme de gözönüne alınmalıdır	Eğitim Fak.	49	3,94	1,09	0,510	0,611	-	Diğer	59	4,03	,85	9. Denetim esnasında müfettiş öğretime müdahale etmemelidir	Eğitim Fak.	49	4,53	,62	2,149	0,034	*
2. Denetimi gerçekleştiren görevli, gerekli gördüğünde yetiştirilmeleri için hizmetiçi eğitim programlarına katılacak, öğretmenleri belirlemekle yükümlüdür	Eğitim Fak.	49	3,82	1,07	0,013	0,990	-																																																																																												
	Diğer	59	3,81	1,12				3. Denetim sırasında öğretmenin pedagojik yeterliliği değerlendirilmelidir	Eğitim Fak.	49	4,22	,92	0,413	0,681	-	Diğer	59	4,15	,89	4. Denetim yapılırken; öğretmenin sınıf içerisinde demokratik eğitim ortamı yaratabilmesine dikkat etmek gereklidir	Eğitim Fak.	49	4,73	,45	3,688	0,000	*	Diğer	59	4,39	,53	5. Denetim yapılırken; öğretmenin ders esnasında öğrencileri motive edebilmesi gözönüne alınmalıdır	Eğitim Fak.	49	4,55	,50	1,316	0,191	-	Diğer	59	4,42	,50	6. Denetimde öğretmenin kullandığı öğretim metodunun uygulamadaki başarısı gözlenmelidir	Eğitim Fak.	49	4,49	,62	1,545	0,125	-	Diğer	59	4,29	,72	7. Denetim esnasında, öğretmenin derste uygun araç ve gereçleri kullanıp kullanmadığına bakılmalıdır	Eğitim Fak.	49	4,53	,50	1,029	0,306	-	Diğer	59	4,42	,56	8. Denetimde, ders sonunda öğrencilerin ders hakkında yaptığı değerlendirme de gözönüne alınmalıdır	Eğitim Fak.	49	3,94	1,09	0,510	0,611	-	Diğer	59	4,03	,85	9. Denetim esnasında müfettiş öğretime müdahale etmemelidir	Eğitim Fak.	49	4,53	,62	2,149	0,034	*	Diğer	59	4,20	,91								
3. Denetim sırasında öğretmenin pedagojik yeterliliği değerlendirilmelidir	Eğitim Fak.	49	4,22	,92	0,413	0,681	-																																																																																												
	Diğer	59	4,15	,89				4. Denetim yapılırken; öğretmenin sınıf içerisinde demokratik eğitim ortamı yaratabilmesine dikkat etmek gereklidir	Eğitim Fak.	49	4,73	,45	3,688	0,000	*	Diğer	59	4,39	,53	5. Denetim yapılırken; öğretmenin ders esnasında öğrencileri motive edebilmesi gözönüne alınmalıdır	Eğitim Fak.	49	4,55	,50	1,316	0,191	-	Diğer	59	4,42	,50	6. Denetimde öğretmenin kullandığı öğretim metodunun uygulamadaki başarısı gözlenmelidir	Eğitim Fak.	49	4,49	,62	1,545	0,125	-	Diğer	59	4,29	,72	7. Denetim esnasında, öğretmenin derste uygun araç ve gereçleri kullanıp kullanmadığına bakılmalıdır	Eğitim Fak.	49	4,53	,50	1,029	0,306	-	Diğer	59	4,42	,56	8. Denetimde, ders sonunda öğrencilerin ders hakkında yaptığı değerlendirme de gözönüne alınmalıdır	Eğitim Fak.	49	3,94	1,09	0,510	0,611	-	Diğer	59	4,03	,85	9. Denetim esnasında müfettiş öğretime müdahale etmemelidir	Eğitim Fak.	49	4,53	,62	2,149	0,034	*	Diğer	59	4,20	,91																				
4. Denetim yapılırken; öğretmenin sınıf içerisinde demokratik eğitim ortamı yaratabilmesine dikkat etmek gereklidir	Eğitim Fak.	49	4,73	,45	3,688	0,000	*																																																																																												
	Diğer	59	4,39	,53				5. Denetim yapılırken; öğretmenin ders esnasında öğrencileri motive edebilmesi gözönüne alınmalıdır	Eğitim Fak.	49	4,55	,50	1,316	0,191	-	Diğer	59	4,42	,50	6. Denetimde öğretmenin kullandığı öğretim metodunun uygulamadaki başarısı gözlenmelidir	Eğitim Fak.	49	4,49	,62	1,545	0,125	-	Diğer	59	4,29	,72	7. Denetim esnasında, öğretmenin derste uygun araç ve gereçleri kullanıp kullanmadığına bakılmalıdır	Eğitim Fak.	49	4,53	,50	1,029	0,306	-	Diğer	59	4,42	,56	8. Denetimde, ders sonunda öğrencilerin ders hakkında yaptığı değerlendirme de gözönüne alınmalıdır	Eğitim Fak.	49	3,94	1,09	0,510	0,611	-	Diğer	59	4,03	,85	9. Denetim esnasında müfettiş öğretime müdahale etmemelidir	Eğitim Fak.	49	4,53	,62	2,149	0,034	*	Diğer	59	4,20	,91																																
5. Denetim yapılırken; öğretmenin ders esnasında öğrencileri motive edebilmesi gözönüne alınmalıdır	Eğitim Fak.	49	4,55	,50	1,316	0,191	-																																																																																												
	Diğer	59	4,42	,50				6. Denetimde öğretmenin kullandığı öğretim metodunun uygulamadaki başarısı gözlenmelidir	Eğitim Fak.	49	4,49	,62	1,545	0,125	-	Diğer	59	4,29	,72	7. Denetim esnasında, öğretmenin derste uygun araç ve gereçleri kullanıp kullanmadığına bakılmalıdır	Eğitim Fak.	49	4,53	,50	1,029	0,306	-	Diğer	59	4,42	,56	8. Denetimde, ders sonunda öğrencilerin ders hakkında yaptığı değerlendirme de gözönüne alınmalıdır	Eğitim Fak.	49	3,94	1,09	0,510	0,611	-	Diğer	59	4,03	,85	9. Denetim esnasında müfettiş öğretime müdahale etmemelidir	Eğitim Fak.	49	4,53	,62	2,149	0,034	*	Diğer	59	4,20	,91																																												
6. Denetimde öğretmenin kullandığı öğretim metodunun uygulamadaki başarısı gözlenmelidir	Eğitim Fak.	49	4,49	,62	1,545	0,125	-																																																																																												
	Diğer	59	4,29	,72				7. Denetim esnasında, öğretmenin derste uygun araç ve gereçleri kullanıp kullanmadığına bakılmalıdır	Eğitim Fak.	49	4,53	,50	1,029	0,306	-	Diğer	59	4,42	,56	8. Denetimde, ders sonunda öğrencilerin ders hakkında yaptığı değerlendirme de gözönüne alınmalıdır	Eğitim Fak.	49	3,94	1,09	0,510	0,611	-	Diğer	59	4,03	,85	9. Denetim esnasında müfettiş öğretime müdahale etmemelidir	Eğitim Fak.	49	4,53	,62	2,149	0,034	*	Diğer	59	4,20	,91																																																								
7. Denetim esnasında, öğretmenin derste uygun araç ve gereçleri kullanıp kullanmadığına bakılmalıdır	Eğitim Fak.	49	4,53	,50	1,029	0,306	-																																																																																												
	Diğer	59	4,42	,56				8. Denetimde, ders sonunda öğrencilerin ders hakkında yaptığı değerlendirme de gözönüne alınmalıdır	Eğitim Fak.	49	3,94	1,09	0,510	0,611	-	Diğer	59	4,03	,85	9. Denetim esnasında müfettiş öğretime müdahale etmemelidir	Eğitim Fak.	49	4,53	,62	2,149	0,034	*	Diğer	59	4,20	,91																																																																				
8. Denetimde, ders sonunda öğrencilerin ders hakkında yaptığı değerlendirme de gözönüne alınmalıdır	Eğitim Fak.	49	3,94	1,09	0,510	0,611	-																																																																																												
	Diğer	59	4,03	,85				9. Denetim esnasında müfettiş öğretime müdahale etmemelidir	Eğitim Fak.	49	4,53	,62	2,149	0,034	*	Diğer	59	4,20	,91																																																																																
9. Denetim esnasında müfettiş öğretime müdahale etmemelidir	Eğitim Fak.	49	4,53	,62	2,149	0,034	*																																																																																												
	Diğer	59	4,20	,91																																																																																															

ÇİZELGE 4.5.3

Bitirdiği Öğretim Kurumuna Göre, İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin Almanya Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşlerine Ait t-Testi Sonuçları (Devamı)

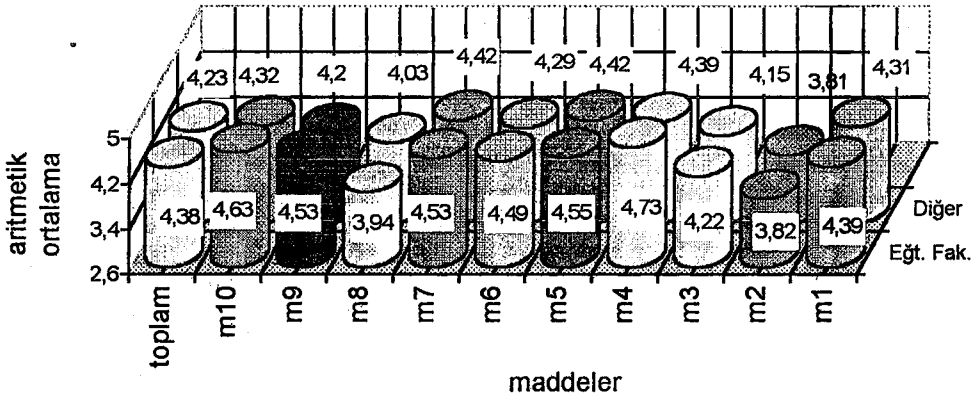
10. Denetim sonucunda, değerlendirme yapılırken, öğretmenin eksikliklerinden çok, olumlu ve geliştirilmesi gereken noktalar üzerinde durulmalıdır	Eğitim Fak.	49	4,63	,60	2,131	0,035	*
	Diğer	59	4,32	,86			
GENEL ORTALAMA	Eğitim Fak.	49	4,38	,38	1,819	0,072	-
	Diğer	59	4,23	,44			

(*) işareti farkın anlamlı olduğunu göstermektedir

Çizelge 4.5.3'te de görüldüğü gibi, eğitim fakültesinden mezun olan yöneticilerle, diğer okullardan mezun olan yöneticilerin Almanya eğitim denetimi sistemine ilişkin görüşleri arasında farklılıklar bulunmaktadır. Bu farklılıkların anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonuçlarına göre yalnızca "denetim yapılırken; öğretmenin sınıf içerisinde demokratik eğitim ortamı yaratabilmesine dikkat etmek gereklidir" (t=3.688), "denetim esnasında müfettiş öğretime müdahale etmemelidir" (t=2.149) ve "denetim sonucunda, değerlendirme yapılırken, öğretmenin eksikliklerinden çok, olumlu ve geliştirilmesi gereken noktalar üzerinde durulmalıdır" (t=2.131) maddelerinde fark bulunurken, Almanya eğitim denetimi sisteminin genel ortalamasında eğitim fakültesi mezunları ile diğer fakültelerden mezun olan yöneticiler arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Bu durum, genel olarak eğitim fakültesi mezunları ile diğerleri arasında, Almanya eğitim denetimi sistemine yönelik görüşler açısından farklılık bulunmadığı şeklinde yorumlanabilir. Ancak, eğitim fakültesinden mezun olmuş yöneticiler ile diğer fakültelerden mezun olmuş yöneticilerin Almanya eğitim denetimi sisteminin yapı ve işleyişi ile ilgili bazı konularda farklı görüşlere sahip oldukları da söylenebilir.

Şekil 4.5.3. Bitirdiği Öğretim Kurumuna Göre, İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin Almanya Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşleri

4.6. İDARECİLİKTEKİ HİZMET SÜRESİNE GÖRE, İLKÖĞRETİM VE ORTA ÖĞRETİM OKULU YÖNETİCİLERİNİN AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİNİN EĞİTİM DENETİMİ SİSTEMLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Araştırmanın beşinci alt probleminde "*İlköğretim ve orta öğretim okulu yöneticilerinin, idarecilikteki hizmet süresine göre, Avrupa Birliği ülkelerinin eğitim denetim sistemlerine ilişkin görüşleri farklılık göstermekte midir?*" sorusu sorulmuştu. Bu soruya cevap aranırken yöneticilerin görüşleri; Fransa, İngiltere ve Almanya eğitim denetimi sisteminin yapı ve işleyişi açısından ayrı ayrı incelenmiştir.

4.6.1. İdarecilikteki Hizmet Süresine Göre, İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin Fransa Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşleri:

Araştırmanın beşinci alt probleminde ilk olarak, yöneticilerin Fransa eğitim denetimi sisteminin yapı ve işleyişine ilişkin görüşleri üzerinde, idarecilikteki hizmet süresinin bir fark oluşturup oluşturmadığı incelenmiştir. Çizelge 4.6.1.'de yöneticilerin görüşlerine ilişkin aritmetik ortalama (\bar{x}),

standart sapma ve t - testi sonuçları ile Şekil 4.6.1'de karşılaştırmalar verilmektedir.

ÇİZELGE 4.6.1

İdarecilikteki Hizmet Süresine Göre, İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin Fransa Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşlerine Ait t-Testi Sonuçları

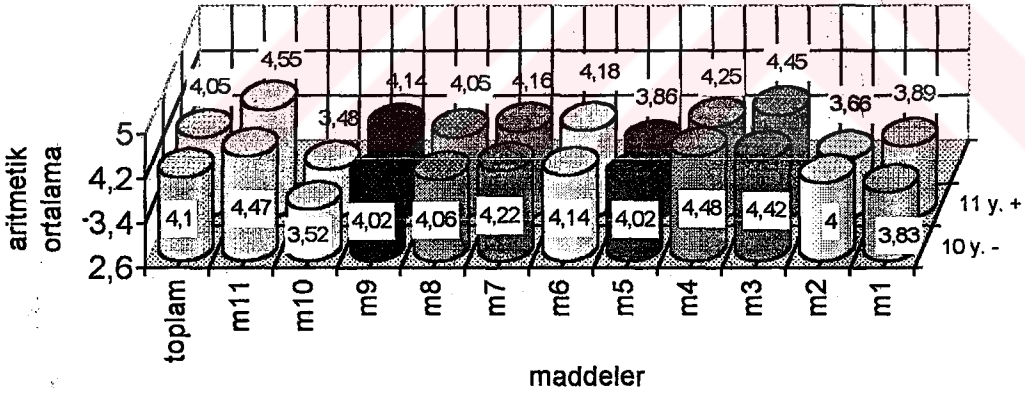
MADDELER	İdar. Hizmet Süresi	N	\bar{x}	ss	t	P	Anlam
1. Denetimi gerçekleştirilen kurum, eğitim konusunda en yetkili göreviye doğrudan bağlı olmalıdır	10 Yıl ve Altı	64	3,83	1,02	0,307	0,760	-
	11 Yıl ve Üz.	44	3,89	,89			
2. Denetim sırasında dışarıdan katılımcılar (veli, seçilmiş görevliler) ile de görüşme yapılmalıdır	10 Yıl ve Altı	64	4,00	,69	1,679	0,098	-
	11 Yıl ve Üz.	44	3,66	1,22			
3. Denetimi yapan müfettişler, sadece uzmanlık alanları içinde olan belirli ders veya konuları, denetlemelidirler	10 Yıl ve Altı	64	4,42	,75	0,237	0,813	-
	11 Yıl ve Üz.	44	4,45	,63			
4. Denetim raporları eğitim programının oluşturulmasına katkıda bulunmalıdır	10 Yıl ve Altı	64	4,48	,67	1,514	0,133	-
	11 Yıl ve Üz.	44	4,25	,94			
5. Öğretmen denetim hakkında önceden bilgilendirilmelidir	10 Yıl ve Altı	64	4,02	1,13	0,690	0,492	-
	11 Yıl ve Üz.	44	3,86	1,11			
6. Denetim sırasında öğretmenin, diğer personelle olan ilişkisi de değerlendirilmelidir	10 Yıl ve Altı	64	4,14	,89	0,291	0,772	-
	11 Yıl ve Üz.	44	4,18	,58			
7. Denetim, okulun çevre ile olan ilişkisini de dikkate alınmalıdır	10 Yıl ve Altı	64	4,22	,83	0,358	0,721	-
	11 Yıl ve Üz.	44	4,16	,89			
8. Denetim esnasında velilerle yapılan işbirliği de kontrol edilmelidir	10 Yıl ve Altı	64	4,06	,87	0,094	0,926	-
	11 Yıl ve Üz.	44	4,05	1,01			
9. Denetimi yapan kişiler aynı zamanda sorumlu oldukları bölgenin, öğretmen gereksiniminin belirlenmesinden de sorumlu olmalıdırlar	10 Yıl ve Altı	64	4,02	,95	0,661	0,510	-
	11 Yıl ve Üz.	44	4,14	,90			
10. Müfettiş, ulusal veya bölgesel düzeyde alınan kararların açıklanmasını sağlamakla görevli olmalıdır	10 Yıl ve Altı	64	3,52	,89	0,209	0,835	-
	11 Yıl ve Üz.	44	3,48	1,00			
11. Müfettişler denetim sonucunda, eğitim politikasının verimini değerlendirmelidir	10 Yıl ve Altı	64	4,47	,59	0,704	0,483	-
	11 Yıl ve Üz.	44	4,55	,50			
GENEL ORTALAMA	10 Yıl ve Altı	64	4,10	,43	0,558	0,578	-
	11 Yıl ve Üz.	44	4,05	,41			

(-) İşareti farkın anlamsız olduğunu göstermektedir

Çizelge 4.6.1'de de görüldüğü gibi 10 yıl ve daha az hizmete sahip olanlarla 11 yıl ve daha fazla hizmete sahip olan yöneticilerin, Fransa eğitim denetimi sistemine ilişkin görüşleri arasında bir kısım farklılıklar bulunmaktadır. Bu farklılıkların anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonuçlarına göre Fransa eğitim denetimi sistemine yönelik 11 maddenin hiç birisinde yöneticilerin görüşleri arasında anlamlı bir farkın olmadığı görülmektedir.

Genel ortalamaya göre t-testi sonuçlarının değerlendirmesi yapıldığında, yöneticilerin idarecilikte deneyimli olmaları ya da olmamalarının, görüşleri üzerinde anlamlı bir etki oluşturmadığı söylenebilir.

Şekil 4.6.1. İdarecilikteki Hizmet Süresine Göre, İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin Fransa Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşleri

4.6.2. İdarecilikteki Hizmet Süresine Göre, İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin İngiltere Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşleri:

Araştırmanın beşinci alt probleminde ikinci olarak, yöneticilerin İngiltere eğitim denetimi sisteminin yapı ve işleyişine ilişkin görüşleri üzerinde, idarecilikteki deneyimlerinin bir fark oluşturup oluşturmadığı incelenmiştir. Çizelge 4.6.2.'de yöneticilerinin görüşlerine ilişkin aritmetik

ortalama (\bar{x}), standart sapma ve t - testi sonuçları ile Şekil 4.6.2'de karşılaştırmalar verilmektedir.

ÇİZELGE 4.6.2

İdarecilikteki Hizmet Süresine Göre, İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin İngiltere Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşlerine Ait t-Testi Sonuçları

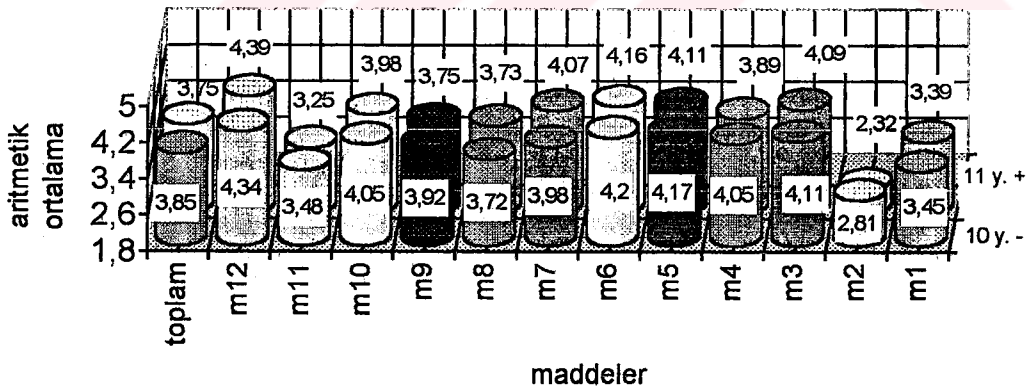
MADDELER	İdar. Hizmet Süresi	N	\bar{x}	ss	t	P	Anlam
1. Eğitim kurumlarının denetimi, bağımsız kurullarca da gerçekleştirilebilmelidir	10 Yıl ve Altı	64	3,45	1,19	0,276	0,783	-
	11 Yıl ve Üz.	44	3,39	1,30			
2. Denetime, yerel toplumdaki eğitimle alakalı olmayan meslekleri yapan kişilerde katılabilirliği	10 Yıl ve Altı	64	2,81	1,05	2,420	0,017	*
	11 Yıl ve Üz.	44	2,32	1,03			
3. Denetim raporlarında öğrencilerin sosyal gelişimine de yer verilmelidir	10 Yıl ve Altı	64	4,11	,82	0,128	0,899	-
	11 Yıl ve Üz.	44	4,09	,60			
4. Denetim esnasında, öğrencilerin etik gelişimleri incelenmelidir	10 Yıl ve Altı	64	4,05	,84	0,960	0,339	-
	11 Yıl ve Üz.	44	3,89	,87			
5. Denetim sırasında, öğrencilerin kültürel gelişimleri incelenmelidir	10 Yıl ve Altı	64	4,17	,70	0,464	0,644	-
	11 Yıl ve Üz.	44	4,11	,54			
6. Denetim öğrencilere okul çalışmalarında akademik açıdan destek sağlamaya yönelik olmalıdır	10 Yıl ve Altı	64	4,20	,89	0,269	0,789	-
	11 Yıl ve Üz.	44	4,16	,75			
7. Halk denetim yoluyla, eğitim standartları konusunda bilgilendirilmelidir	10 Yıl ve Altı	64	3,98	1,06	0,432	0,666	-
	11 Yıl ve Üz.	44	4,07	,87			
8. Teftiş öncesinde velilerle çocukların başarı durumu konusunda bir ön görüşme yapılmalıdır	10 Yıl ve Altı	64	3,72	1,13	0,041	0,967	-
	11 Yıl ve Üz.	44	3,73	,95			
9. Teftiş öncesinde velilerle çocukların gelişimi konusunda bir ön görüşme yapılmalıdır	10 Yıl ve Altı	64	3,92	1,06	0,882	0,380	-
	11 Yıl ve Üz.	44	3,75	,89			
10. Denetim sırasında, okulun toplum ile olan bağlarının öğrencinin kişisel gelişimine olan katkısı değerlendirilmelidir	10 Yıl ve Altı	64	4,05	,92	0,410	0,683	-
	11 Yıl ve Üz.	44	3,98	,79			
11. Denetim raporu halka ulaşılabilir kılınmalıdır	10 Yıl ve Altı	64	3,48	1,17	1,033	0,304	-
	11 Yıl ve Üz.	44	3,25	1,14			
12. Denetim etkinliklerinin planlaması, okul yöneticileri ile birlikte yapılmalıdır	10 Yıl ve Altı	64	4,34	,76	0,320	0,749	-
	11 Yıl ve Üz.	44	4,39	,54			
GENEL ORTALAMA	10 Yıl ve Altı	64	3,85	,55	0,975	0,332	-
	11 Yıl ve Üz.	44	3,75	,45			

(*) İşareti farkın anlamlı olduğunu göstermektedir

Çizelge 4.6.2'nin incelenmesinde de anlaşılacağı gibi 10 yıl ve daha az hizmete sahip olanlarla 11 yıl ve daha fazla hizmete sahip olan yöneticilerin, İngiltere eğitim denetimi sistemine ilişkin görüşleri arasında bazı farklılıklar bulunmaktadır. Bu farklılıkların anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonuçlarına göre yalnızca; "denetime, yerel toplumdan eğitimle alakalı olmayan meslekleri yapan kişilerde katılabilmelidir" (t=2.420) maddesinde 10 yıl ve daha az hizmete sahip olanlarla 11 yıl ve daha fazla hizmete sahip olanlar arasında $\alpha= 0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunmuştur. Diğer maddelerde ve İngiltere eğitim denetimi sistemi ile ilgili maddelerin genel ortalamasında anlamlı bir fark tespit edilmemiştir.

Genel ortalamaya göre t-testi sonuçlarının değerlendirmesi yapıldığında, idarecilikteki hizmet süresi değişkeninin, yöneticilerin İngiltere eğitim denetimi sistemine ilişkin görüşlerini etkilemediği söylenebilir.

Şekil 4.6.2. İdarecilikteki Hizmet Süresine Göre, İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin İngiltere Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşleri

4.6.3. İdarecilikteki Hizmet Süresine Göre, İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin Almanya Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşleri:

Araştırmanın beşinci alt probleminde son olarak, yöneticilerin Almanya eğitim denetimi sisteminin yapı ve işleyişine ilişkin görüşleri üzerinde,

idarecilikteki hizmet süresinin bir fark oluşturup oluşturmadığı incelenmiştir. Çizelge 4.6.3'te yöneticilerinin görüşlerine ilişkin aritmetik ortalama (\bar{x}), standart sapma ve t - testi sonuçları ile Şekil 4.6.3'te karşılaştırmalar verilmektedir.

ÇİZELGE 4.6.3

İdarecilikteki Hizmet Süresine Göre, İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin Almanya Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşlerine Ait t-Testi Sonuçları

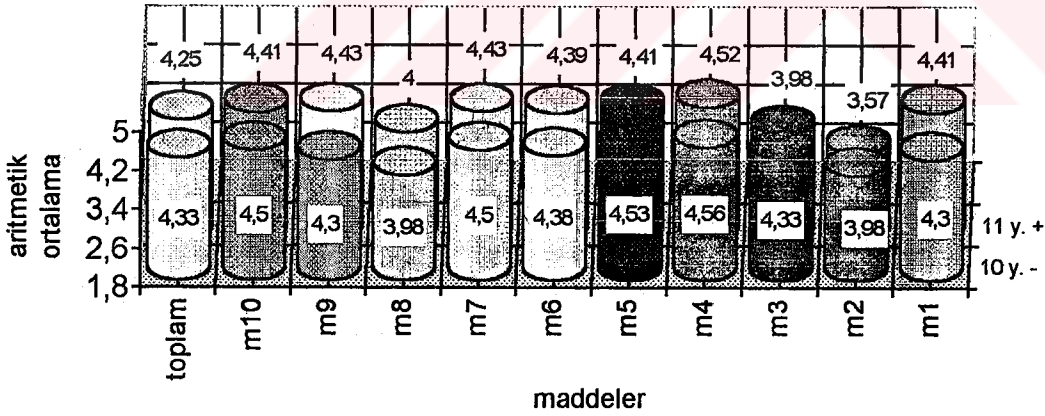
MADDELER	İdar. Hizmet Süresi	N	\bar{x}	ss	t	P	Anlam																																																																																																																				
1. Denetimi gerçekleştiren görevli, bölgesindeki öğretmenlerin sisteme uyumu için gerekli çalışmaları yapmalıdır	10 Yıl ve Altı	64	4,30	,73	0,852	0,396	-																																																																																																																				
	11 Yıl ve Üz.	44	4,41	,58				2. Denetim gerçekleştiren görevli, gerekli gördüğünde yetiştirilmeleri için hizmetçi eğitim programlarına katılacak, öğretmenleri belirlemekle yükümlüdür	10 Yıl ve Altı	64	3,98	1,08	1,967	0,052	-	11 Yıl ve Üz.	44	3,57	1,09	3. Denetim sırasında öğretmenin pedagojik yeterliliği değerlendirilmelidir	10 Yıl ve Altı	64	4,33	,87	2,024	0,046	*	11 Yıl ve Üz.	44	3,98	,90	4. Denetim yapılırken; öğretmenin sınıf içerisinde demokratik eğitim ortamı yaratabilmesine dikkat etmek gereklidir	10 Yıl ve Altı	64	4,56	,53	0,390	0,697	-	11 Yıl ve Üz.	44	4,52	,51	5. Denetim yapılırken; öğretmenin ders esnasında öğrencileri motive edebilmesi gözönüne alınmalıdır	10 Yıl ve Altı	64	4,53	,50	1,246	0,216	-	11 Yıl ve Üz.	44	4,41	,50	6. Denetimde öğretmenin kullandığı öğretim metodunun uygulamadaki başarısı gözlenmelidir	10 Yıl ve Altı	64	4,38	,72	0,085	0,932	-	11 Yıl ve Üz.	44	4,39	,62	7. Denetim esnasında, öğretmenin derste uygun araç ve gereçleri kullanıp kullanmadığına bakılmalıdır	10 Yıl ve Altı	64	4,50	,56	0,646	0,520	-	11 Yıl ve Üz.	44	4,43	,50	8. Denetimde, ders sonunda öğrencilerin ders hakkında yaptığı değerlendirme de gözönüne alınmalıdır	10 Yıl ve Altı	64	3,98	,97	0,083	0,934	-	11 Yıl ve Üz.	44	4,00	,96	9. Denetim esnasında müfettiş öğretime müdahale etmemelidir	10 Yıl ve Altı	64	4,30	,89	0,859	0,392	-	11 Yıl ve Üz.	44	4,43	,66	10. Denetim sonucunda, değerlendirme yapılırken, öğretmenin eksikliklerinden çok, olumlu ve geliştirilmesi gereken noktalar üzerinde durulmalıdır	10 Yıl ve Altı	64	4,50	,85	0,604	0,547	-	11 Yıl ve Üz.	44	4,41	,62	GENEL ORTALAMA	10 Yıl ve Altı	64	4,33	,45	0,976	0,331	-
2. Denetim gerçekleştiren görevli, gerekli gördüğünde yetiştirilmeleri için hizmetçi eğitim programlarına katılacak, öğretmenleri belirlemekle yükümlüdür	10 Yıl ve Altı	64	3,98	1,08	1,967	0,052	-																																																																																																																				
	11 Yıl ve Üz.	44	3,57	1,09				3. Denetim sırasında öğretmenin pedagojik yeterliliği değerlendirilmelidir	10 Yıl ve Altı	64	4,33	,87	2,024	0,046	*	11 Yıl ve Üz.	44	3,98	,90	4. Denetim yapılırken; öğretmenin sınıf içerisinde demokratik eğitim ortamı yaratabilmesine dikkat etmek gereklidir	10 Yıl ve Altı	64	4,56	,53	0,390	0,697	-	11 Yıl ve Üz.	44	4,52	,51	5. Denetim yapılırken; öğretmenin ders esnasında öğrencileri motive edebilmesi gözönüne alınmalıdır	10 Yıl ve Altı	64	4,53	,50	1,246	0,216	-	11 Yıl ve Üz.	44	4,41	,50	6. Denetimde öğretmenin kullandığı öğretim metodunun uygulamadaki başarısı gözlenmelidir	10 Yıl ve Altı	64	4,38	,72	0,085	0,932	-	11 Yıl ve Üz.	44	4,39	,62	7. Denetim esnasında, öğretmenin derste uygun araç ve gereçleri kullanıp kullanmadığına bakılmalıdır	10 Yıl ve Altı	64	4,50	,56	0,646	0,520	-	11 Yıl ve Üz.	44	4,43	,50	8. Denetimde, ders sonunda öğrencilerin ders hakkında yaptığı değerlendirme de gözönüne alınmalıdır	10 Yıl ve Altı	64	3,98	,97	0,083	0,934	-	11 Yıl ve Üz.	44	4,00	,96	9. Denetim esnasında müfettiş öğretime müdahale etmemelidir	10 Yıl ve Altı	64	4,30	,89	0,859	0,392	-	11 Yıl ve Üz.	44	4,43	,66	10. Denetim sonucunda, değerlendirme yapılırken, öğretmenin eksikliklerinden çok, olumlu ve geliştirilmesi gereken noktalar üzerinde durulmalıdır	10 Yıl ve Altı	64	4,50	,85	0,604	0,547	-	11 Yıl ve Üz.	44	4,41	,62	GENEL ORTALAMA	10 Yıl ve Altı	64	4,33	,45	0,976	0,331	-	11 Yıl ve Üz.	44	4,25	,37								
3. Denetim sırasında öğretmenin pedagojik yeterliliği değerlendirilmelidir	10 Yıl ve Altı	64	4,33	,87	2,024	0,046	*																																																																																																																				
	11 Yıl ve Üz.	44	3,98	,90				4. Denetim yapılırken; öğretmenin sınıf içerisinde demokratik eğitim ortamı yaratabilmesine dikkat etmek gereklidir	10 Yıl ve Altı	64	4,56	,53	0,390	0,697	-	11 Yıl ve Üz.	44	4,52	,51	5. Denetim yapılırken; öğretmenin ders esnasında öğrencileri motive edebilmesi gözönüne alınmalıdır	10 Yıl ve Altı	64	4,53	,50	1,246	0,216	-	11 Yıl ve Üz.	44	4,41	,50	6. Denetimde öğretmenin kullandığı öğretim metodunun uygulamadaki başarısı gözlenmelidir	10 Yıl ve Altı	64	4,38	,72	0,085	0,932	-	11 Yıl ve Üz.	44	4,39	,62	7. Denetim esnasında, öğretmenin derste uygun araç ve gereçleri kullanıp kullanmadığına bakılmalıdır	10 Yıl ve Altı	64	4,50	,56	0,646	0,520	-	11 Yıl ve Üz.	44	4,43	,50	8. Denetimde, ders sonunda öğrencilerin ders hakkında yaptığı değerlendirme de gözönüne alınmalıdır	10 Yıl ve Altı	64	3,98	,97	0,083	0,934	-	11 Yıl ve Üz.	44	4,00	,96	9. Denetim esnasında müfettiş öğretime müdahale etmemelidir	10 Yıl ve Altı	64	4,30	,89	0,859	0,392	-	11 Yıl ve Üz.	44	4,43	,66	10. Denetim sonucunda, değerlendirme yapılırken, öğretmenin eksikliklerinden çok, olumlu ve geliştirilmesi gereken noktalar üzerinde durulmalıdır	10 Yıl ve Altı	64	4,50	,85	0,604	0,547	-	11 Yıl ve Üz.	44	4,41	,62	GENEL ORTALAMA	10 Yıl ve Altı	64	4,33	,45	0,976	0,331	-	11 Yıl ve Üz.	44	4,25	,37																				
4. Denetim yapılırken; öğretmenin sınıf içerisinde demokratik eğitim ortamı yaratabilmesine dikkat etmek gereklidir	10 Yıl ve Altı	64	4,56	,53	0,390	0,697	-																																																																																																																				
	11 Yıl ve Üz.	44	4,52	,51				5. Denetim yapılırken; öğretmenin ders esnasında öğrencileri motive edebilmesi gözönüne alınmalıdır	10 Yıl ve Altı	64	4,53	,50	1,246	0,216	-	11 Yıl ve Üz.	44	4,41	,50	6. Denetimde öğretmenin kullandığı öğretim metodunun uygulamadaki başarısı gözlenmelidir	10 Yıl ve Altı	64	4,38	,72	0,085	0,932	-	11 Yıl ve Üz.	44	4,39	,62	7. Denetim esnasında, öğretmenin derste uygun araç ve gereçleri kullanıp kullanmadığına bakılmalıdır	10 Yıl ve Altı	64	4,50	,56	0,646	0,520	-	11 Yıl ve Üz.	44	4,43	,50	8. Denetimde, ders sonunda öğrencilerin ders hakkında yaptığı değerlendirme de gözönüne alınmalıdır	10 Yıl ve Altı	64	3,98	,97	0,083	0,934	-	11 Yıl ve Üz.	44	4,00	,96	9. Denetim esnasında müfettiş öğretime müdahale etmemelidir	10 Yıl ve Altı	64	4,30	,89	0,859	0,392	-	11 Yıl ve Üz.	44	4,43	,66	10. Denetim sonucunda, değerlendirme yapılırken, öğretmenin eksikliklerinden çok, olumlu ve geliştirilmesi gereken noktalar üzerinde durulmalıdır	10 Yıl ve Altı	64	4,50	,85	0,604	0,547	-	11 Yıl ve Üz.	44	4,41	,62	GENEL ORTALAMA	10 Yıl ve Altı	64	4,33	,45	0,976	0,331	-	11 Yıl ve Üz.	44	4,25	,37																																
5. Denetim yapılırken; öğretmenin ders esnasında öğrencileri motive edebilmesi gözönüne alınmalıdır	10 Yıl ve Altı	64	4,53	,50	1,246	0,216	-																																																																																																																				
	11 Yıl ve Üz.	44	4,41	,50				6. Denetimde öğretmenin kullandığı öğretim metodunun uygulamadaki başarısı gözlenmelidir	10 Yıl ve Altı	64	4,38	,72	0,085	0,932	-	11 Yıl ve Üz.	44	4,39	,62	7. Denetim esnasında, öğretmenin derste uygun araç ve gereçleri kullanıp kullanmadığına bakılmalıdır	10 Yıl ve Altı	64	4,50	,56	0,646	0,520	-	11 Yıl ve Üz.	44	4,43	,50	8. Denetimde, ders sonunda öğrencilerin ders hakkında yaptığı değerlendirme de gözönüne alınmalıdır	10 Yıl ve Altı	64	3,98	,97	0,083	0,934	-	11 Yıl ve Üz.	44	4,00	,96	9. Denetim esnasında müfettiş öğretime müdahale etmemelidir	10 Yıl ve Altı	64	4,30	,89	0,859	0,392	-	11 Yıl ve Üz.	44	4,43	,66	10. Denetim sonucunda, değerlendirme yapılırken, öğretmenin eksikliklerinden çok, olumlu ve geliştirilmesi gereken noktalar üzerinde durulmalıdır	10 Yıl ve Altı	64	4,50	,85	0,604	0,547	-	11 Yıl ve Üz.	44	4,41	,62	GENEL ORTALAMA	10 Yıl ve Altı	64	4,33	,45	0,976	0,331	-	11 Yıl ve Üz.	44	4,25	,37																																												
6. Denetimde öğretmenin kullandığı öğretim metodunun uygulamadaki başarısı gözlenmelidir	10 Yıl ve Altı	64	4,38	,72	0,085	0,932	-																																																																																																																				
	11 Yıl ve Üz.	44	4,39	,62				7. Denetim esnasında, öğretmenin derste uygun araç ve gereçleri kullanıp kullanmadığına bakılmalıdır	10 Yıl ve Altı	64	4,50	,56	0,646	0,520	-	11 Yıl ve Üz.	44	4,43	,50	8. Denetimde, ders sonunda öğrencilerin ders hakkında yaptığı değerlendirme de gözönüne alınmalıdır	10 Yıl ve Altı	64	3,98	,97	0,083	0,934	-	11 Yıl ve Üz.	44	4,00	,96	9. Denetim esnasında müfettiş öğretime müdahale etmemelidir	10 Yıl ve Altı	64	4,30	,89	0,859	0,392	-	11 Yıl ve Üz.	44	4,43	,66	10. Denetim sonucunda, değerlendirme yapılırken, öğretmenin eksikliklerinden çok, olumlu ve geliştirilmesi gereken noktalar üzerinde durulmalıdır	10 Yıl ve Altı	64	4,50	,85	0,604	0,547	-	11 Yıl ve Üz.	44	4,41	,62	GENEL ORTALAMA	10 Yıl ve Altı	64	4,33	,45	0,976	0,331	-	11 Yıl ve Üz.	44	4,25	,37																																																								
7. Denetim esnasında, öğretmenin derste uygun araç ve gereçleri kullanıp kullanmadığına bakılmalıdır	10 Yıl ve Altı	64	4,50	,56	0,646	0,520	-																																																																																																																				
	11 Yıl ve Üz.	44	4,43	,50				8. Denetimde, ders sonunda öğrencilerin ders hakkında yaptığı değerlendirme de gözönüne alınmalıdır	10 Yıl ve Altı	64	3,98	,97	0,083	0,934	-	11 Yıl ve Üz.	44	4,00	,96	9. Denetim esnasında müfettiş öğretime müdahale etmemelidir	10 Yıl ve Altı	64	4,30	,89	0,859	0,392	-	11 Yıl ve Üz.	44	4,43	,66	10. Denetim sonucunda, değerlendirme yapılırken, öğretmenin eksikliklerinden çok, olumlu ve geliştirilmesi gereken noktalar üzerinde durulmalıdır	10 Yıl ve Altı	64	4,50	,85	0,604	0,547	-	11 Yıl ve Üz.	44	4,41	,62	GENEL ORTALAMA	10 Yıl ve Altı	64	4,33	,45	0,976	0,331	-	11 Yıl ve Üz.	44	4,25	,37																																																																				
8. Denetimde, ders sonunda öğrencilerin ders hakkında yaptığı değerlendirme de gözönüne alınmalıdır	10 Yıl ve Altı	64	3,98	,97	0,083	0,934	-																																																																																																																				
	11 Yıl ve Üz.	44	4,00	,96				9. Denetim esnasında müfettiş öğretime müdahale etmemelidir	10 Yıl ve Altı	64	4,30	,89	0,859	0,392	-	11 Yıl ve Üz.	44	4,43	,66	10. Denetim sonucunda, değerlendirme yapılırken, öğretmenin eksikliklerinden çok, olumlu ve geliştirilmesi gereken noktalar üzerinde durulmalıdır	10 Yıl ve Altı	64	4,50	,85	0,604	0,547	-	11 Yıl ve Üz.	44	4,41	,62	GENEL ORTALAMA	10 Yıl ve Altı	64	4,33	,45	0,976	0,331	-	11 Yıl ve Üz.	44	4,25	,37																																																																																
9. Denetim esnasında müfettiş öğretime müdahale etmemelidir	10 Yıl ve Altı	64	4,30	,89	0,859	0,392	-																																																																																																																				
	11 Yıl ve Üz.	44	4,43	,66				10. Denetim sonucunda, değerlendirme yapılırken, öğretmenin eksikliklerinden çok, olumlu ve geliştirilmesi gereken noktalar üzerinde durulmalıdır	10 Yıl ve Altı	64	4,50	,85	0,604	0,547	-	11 Yıl ve Üz.	44	4,41	,62	GENEL ORTALAMA	10 Yıl ve Altı	64	4,33	,45	0,976	0,331	-	11 Yıl ve Üz.	44	4,25	,37																																																																																												
10. Denetim sonucunda, değerlendirme yapılırken, öğretmenin eksikliklerinden çok, olumlu ve geliştirilmesi gereken noktalar üzerinde durulmalıdır	10 Yıl ve Altı	64	4,50	,85	0,604	0,547	-																																																																																																																				
	11 Yıl ve Üz.	44	4,41	,62				GENEL ORTALAMA	10 Yıl ve Altı	64	4,33	,45	0,976	0,331	-	11 Yıl ve Üz.	44	4,25	,37																																																																																																								
GENEL ORTALAMA	10 Yıl ve Altı	64	4,33	,45	0,976	0,331	-																																																																																																																				
	11 Yıl ve Üz.	44	4,25	,37																																																																																																																							

(*) İşareti farkın anlamlı olduğunu göstermektedir

Çizelge 4.6.3'te de görüldüğü gibi 10 yıl ve daha az hizmete sahip olanlarla 11 yıl ve daha fazla hizmete sahip olan yöneticilerin, „Almanya eğitim denetimi sistemine ilişkin görüşleri arasında bazı farklılıklar bulunmaktadır. Bu farklılıkların anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonuçlarına göre yalnızca; *“denetim sırasında öğretmenin pedagojik yeterliliği değerlendirilmelidir”* (t=2.024) maddesinde deneyimli idarecilerle, deneyimsiz idareciler arasında $\alpha= 0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunmaktadır. Diğer maddelerde ve Almanya eğitim denetimi sistemi ile ilgili maddelerin genel ortalamasında anlamlı bir farkın olmadığı görülmektedir.

Genel ortalamaya göre t-testi sonuçlarının değerlendirmesi yapıldığında, idarecilikteki deneyimin, yöneticilerin Almanya eğitim denetimi sistemine ilişkin görüşlerini farklılaştırmadığı söylenebilir.

Şekil 4.6.3. İdarecilikteki Hizmet Süresine Göre, İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin Almanya Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşleri

4.7. TOPLAM HİZMET SÜRESİNE GÖRE, İLKÖĞRETİM VE ORTA ÖĞRETİM OKULU YÖNETİCİLERİNİN AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİ EĞİTİM DENETİMİ SİSTEMLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Araştırmanın altıncı alt probleminde *“İlköğretim ve orta öğretim okulu yöneticilerinin, toplam hizmet süresine göre, Avrupa Birliği ülkelerinin eğitim denetimi sistemlerine ilişkin görüşleri farklılık göstermekte midir?”* sorusu

sorulmuştur. Bu soruya cevap aranırken yöneticilerin görüşleri; Fransa, İngiltere ve Almanya eğitim denetimi sisteminin yapı ve işleyişi açısından ayrı ayrı incelenmiştir.

4.7.1. Toplam Hizmet Süresine Göre, İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin Fransa Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşleri:

Araştırmanın altıncı alt probleminde ilk olarak, yöneticilerin Fransa eğitim denetimi sisteminin yapı ve işleyişine ilişkin görüşleri üzerinde, toplam hizmet süresinin bir fark oluşturup oluşturmadığı incelenmiştir. Çizelge 4.7.1'de yöneticilerinin görüşlerine ilişkin aritmetik ortalama (\bar{x}), standart sapma ve t - testi sonuçları ile Şekil 4.7.1'de karşılaştırmalar verilmektedir.

ÇİZELGE 4.7.1

Toplam Hizmet Süresine Göre, İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin Fransa Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşlerine Ait t-Testi Sonuçları

MADDELER	Top. Hizmet Süresi	N	\bar{x}	ss	t	P	Anlam
1. Denetimi gerçekleştirilen kurum, eğitim konusunda en yetkili görevliye doğrudan bağlı olmalıdır	20 Yıl ve Altı	54	3,94	,90	0,997	0,321	-
	21 Yıl ve Üz.	54	3,76	1,03			
2. Denetim sırasında dışarıdan katılımcılar (veli, seçilmiş görevliler) ile de görüşme yapılmalıdır	20 Yıl ve Altı	54	3,87	,89	0,101	0,920	-
	21 Yıl ve Üz.	54	3,85	1,02			
3. Denetimi yapan müfettişler, sadece uzmanlık alanları içinde olan belirli ders veya konuları, denetlemelidirler	20 Yıl ve Altı	54	4,44	,72	0,137	0,892	-
	21 Yıl ve Üz.	54	4,43	,69			
4. Denetim raporları eğitim programının oluşturulmasına katkıda bulunmalıdır	20 Yıl ve Altı	54	4,52	,64	1,709	0,090	-
	21 Yıl ve Üz.	54	4,26	,91			
5. Öğretmen denetim hakkında önceden bilgilendirilmelidir	20 Yıl ve Altı	54	4,11	1,00	1,465	0,146	-
	21 Yıl ve Üz.	54	3,80	1,22			
6. Denetim sırasında öğretmenin, diğer personelle olan ilişkisi de değerlendirilmelidir	20 Yıl ve Altı	54	4,11	,82	0,619	0,537	-
	21 Yıl ve Üz.	54	4,20	,74			
7. Denetim, okulun çevre ile olan ilişkisini de dikkate almalıdır	20 Yıl ve Altı	54	4,15	,81	0,566	0,573	-
	21 Yıl ve Üz.	54	4,24	,89			

ÇİZELGE 4.7.1
Toplam Hizmet Süresine Göre, İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu
Yöneticilerinin Fransa Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşlerine Ait
t -Testi Sonuçları (Devamı)

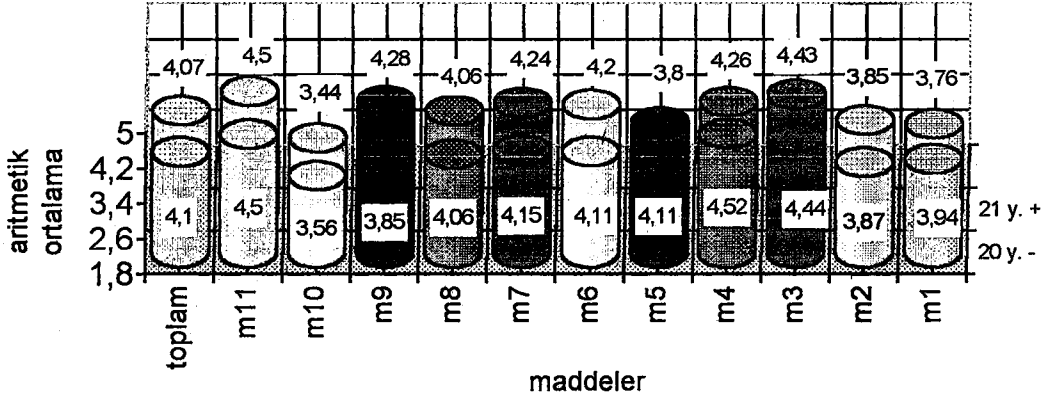
8. Denetim esnasında velilerle yapılan işbirliği de kontrol edilmelidir	20 Yıl ve Altı	54	4,06	,79	0,000	1,000	-
	21 Yıl ve Üz.	54	4,06	1,05			
9. Denetimi yapan kişiler aynı zamanda sorumlu oldukları bölgenin, öğretmen gereksiniminin belirlenmesinden de sorumlu olmalıdırlar	20 Yıl ve Altı	54	3,85	1,02	2,434	0,017	*
	21 Yıl ve Üz.	54	4,28	,79			
10. Müfettiş, ulusal veya bölgesel düzeyde alınan kararların açıklanmasını sağlamakla görevli olmalıdır	20 Yıl ve Altı	54	3,56	,86	0,617	0,538	-
	21 Yıl ve Üz.	54	3,44	1,00			
11. Müfettişler denetim sonucunda, eğitim politikasının verimini değerlendirmelidir	20 Yıl ve Altı	54	4,50	,57	0,000	1,000	-
	21 Yıl ve Üz.	54	4,50	,54			
GENEL ORTALAMA	20 Yıl ve Altı	54	4,10	,42	0,328	0,744	-
	21 Yıl ve Üz.	54	4,07	,43			

(*) İşareti farkın anlamlı olduğunu göstermektedir

Çizelge 4.7.1'in incelenmesinde de anlaşılacağı gibi toplam hizmet süresi 20 yıl ve daha az olanlarla 21 yıl ve daha fazla olan yöneticilerin, Fransa eğitim denetimi sistemine ilişkin görüşleri arasında bazı farklılıklar bulunmaktadır. Bu farklılıkların anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonuçlarına göre yalnızca; "denetimi yapan kişiler aynı zamanda sorumlu oldukları bölgenin, öğretmen gereksiniminin belirlenmesinden de sorumlu olmalıdırlar" (t=2.434) maddesinde 20 yıl ve daha az hizmete sahip olanlarla 21 yıl ve daha fazla hizmete sahip olanlar arasında $\alpha = 0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunmaktadır. Diğer maddelerde ve Fransa eğitim denetimi sistemi ile ilgili maddelerin genel ortalamasında anlamlı bir farkın olmadığı görülmektedir.

Genel ortalamaya göre t-testi sonuçlarının değerlendirmesi yapıldığında, toplam hizmet süresi değişkeninin, yöneticilerin Fransa eğitim denetimi sistemine ilişkin görüşlerini etkilemediği söylenebilir.

Şekil 4.7.1. Toplam Hizmet Süresine Göre, İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin Fransa Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşleri

4.7.2. Toplam Hizmet Süresine Göre, İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin İngiltere Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşleri:

Araştırmanın altıncı alt probleminde ikinci olarak, yöneticilerin İngiltere eğitim denetimi sisteminin yapı ve işleyişine ilişkin görüşleri üzerinde, toplam hizmet sürelerinin bir fark oluşturup oluşturmadığı incelenmiştir. Çizelge 4.7.2'de yöneticilerinin görüşlerine ilişkin aritmetik ortalama (\bar{x}), standart sapma ve t - testi sonuçları ile Şekil 4.7.2'de karşılaştırmalar verilmektedir.

ÇİZELGE 4.7.2

Toplam Hizmet Süresine Göre, İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin İngiltere Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşlerine Ait t-Testi Sonuçları

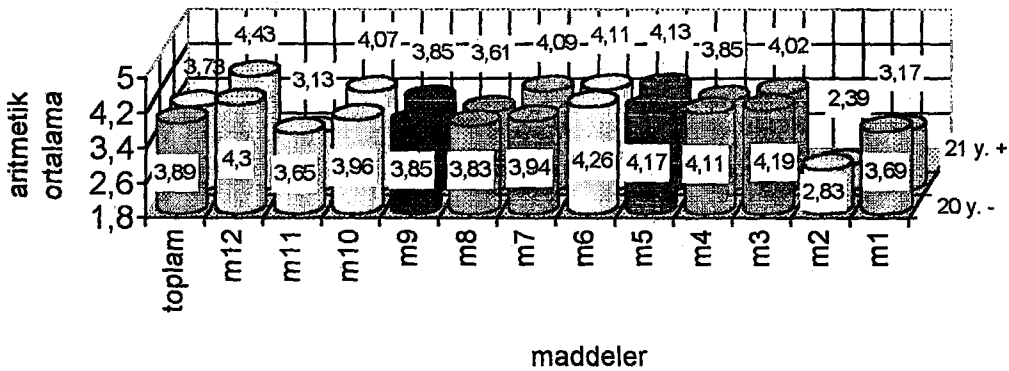
MADELER	Top. Hizmet Süresi	N	\bar{x}	ss	t	P	Anlam
1. Eğitim kurumlarının denetimi, bağımsız kurullarca da gerçekleştirilebilir	20 Yıl ve Altı	54	3,69	1,08	2,227	0,028	*
	21 Yıl ve Üz.	54	3,17	1,33			
2. Denetime, yerel toplumdan eğitimle alakalı olmayan meslekleri yapan kişilerde katılabilir	20 Yıl ve Altı	54	2,83	1,00	2,204	0,030	*
	21 Yıl ve Üz.	54	2,39	1,09			
3. Denetim raporlarında öğrencilerin sosyal gelişimine de yer verilmelidir	20 Yıl ve Altı	54	4,19	,65	1,180	0,241	-
	21 Yıl ve Üz.	54	4,02	,81			
4. Denetim esnasında, öğrencilerin etik gelişimleri incelenmelidir	20 Yıl ve Altı	54	4,11	,69	1,589	0,115	-
	21 Yıl ve Üz.	54	3,85	,98			
5. Denetim sırasında, öğrencilerin kültürel gelişimleri incelenmelidir	20 Yıl ve Altı	54	4,17	,67	0,300	0,765	-
	21 Yıl ve Üz.	54	4,13	,62			
6. Denetim öğrencilere okul çalışmalarında akademik açıdan destek sağlamaya yönelik olmalıdır	20 Yıl ve Altı	54	4,26	,76	0,923	0,358	-
	21 Yıl ve Üz.	54	4,11	,90			
7. Halk denetim yoluyla, eğitim standartları konusunda bilgilendirilmelidir	20 Yıl ve Altı	54	3,94	,94	0,780	0,437	-
	21 Yıl ve Üz.	54	4,09	1,03			
8. Teftiş öncesinde velilerle çocukların başarı durumu konusunda bir ön görüşme yapılmalıdır	20 Yıl ve Altı	54	3,83	1,04	1,093	0,277	-
	21 Yıl ve Üz.	54	3,61	1,07			
9. Teftiş öncesinde velilerle çocukların gelişimi konusunda bir ön görüşme yapılmalıdır	20 Yıl ve Altı	54	3,85	1,02	0,000	1,000	-
	21 Yıl ve Üz.	54	3,85	,98			
10. Denetim sırasında, okulun toplum ile olan bağlarının öğrencinin kişisel gelişimine olan katkısı değerlendirilmelidir	20 Yıl ve Altı	54	3,96	,87	0,666	0,507	-
	21 Yıl ve Üz.	54	4,07	,87			
11. Denetim raporu halka ulaşılabilir kılınmalıdır	20 Yıl ve Altı	54	3,65	1,03	2,375	0,019	*
	21 Yıl ve Üz.	54	3,13	1,23			
12. Denetim etkinliklerinin planlaması, okul yöneticileri ile birlikte yapılmalıdır	20 Yıl ve Altı	54	4,30	,82	0,996	0,321	-
	21 Yıl ve Üz.	54	4,43	,50			
GENEL ORTALAMA	20 Yıl ve Altı	54	3,89	,53	1,628	0,107	-
	21 Yıl ve Üz.	54	3,73	,48			

(*) İşareti farkın anlamlı olduğunu göstermektedir

Çizelge 4.7.2'nin incelenmesinde de anlaşılacağı gibi toplam hizmet süresi 20 yıl ve daha az olanlarla 21 yıl ve daha fazla olan yöneticilerin, İngiltere eğitim denetimi sistemine ilişkin görüşleri arasında bazı farklılıklar bulunmaktadır. Bu farklılıkların anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonuçlarına göre; "eğitim kurumlarının denetimi, bağımsız kurullarca da gerçekleştirilebilmelidir" (t=2.227), "denetime, yerel toplumdan eğitimle alakalı olmayan meslekleri yapan kişilerde katılabilirdir" (t=2.204) ve "denetim raporu halka ulaşılabilir kılınmalıdır" (t=2.375) maddelerinde 20 yıl ve daha az hizmete sahip olanlarla 21 yıl ve daha fazla hizmete sahip olanlar arasında $\alpha=0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunmaktadır. Diğer maddelerde ve İngiltere eğitim denetimi sistemi ile ilgili maddelerin genel ortalamasında anlamlı bir farkın olmadığı görülmektedir.

Genel ortalamaya göre t-testi sonuçlarının değerlendirmesi yapıldığında, toplam hizmet süresi değişkeninin, yöneticilerin İngiltere eğitim denetimi sistemine ilişkin görüşlerini etkilemediği söylenebilir.

Şekil 4.7.2. Toplam Hizmet Süresine Göre, İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin İngiltere Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşleri

4.7.3. Toplam Hizmet Süresine Göre, İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin Almanya Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşleri:

Araştırmanın altıncı alt probleminde son olarak, yöneticilerin Almanya eğitim denetimi sisteminin yapı ve işleyişine ilişkin görüşleri üzerinde, toplam

hizmet süresinin bir fark oluşturup oluşturmadığı incelenmiştir. Çizelge 4.7.3'te yöneticilerinin görüşlerine ilişkin aritmetik ortalama (\bar{x}), standart sapma ve t - testi sonuçları ile Şekil 5.7.3'te karşılaştırmalar verilmektedir.

ÇİZELGE 4.7.3

Toplam Hizmet Süresine Göre, İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin Almanya Eğitim Denetimi Sistemine İlişkin Görüşlerine Ait t-Testi Sonuçları

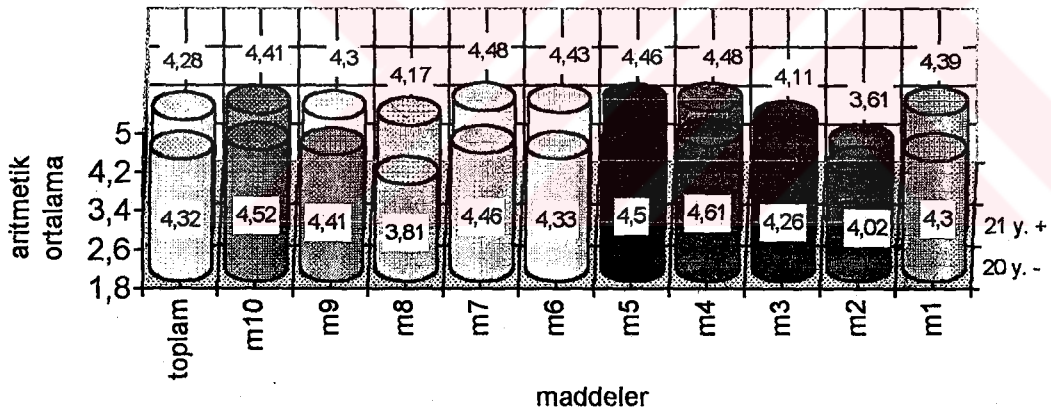
MADDELER	Top. Hizmet Süresi	N	\bar{x}	ss	t	P	Anlam
1. Denetimi gerçekleştiren görevli, bölgesindeki öğretmenlerin sisteme uyumu için gerekli çalışmaları yapmalıdır	20 Yıl ve Altı	54	4,30	,60	0,714	0,477	-
	21 Yıl ve Üz.	54	4,39	,74			
2. Denetim gerçekleştiren görevli, gerekli gördüğünde yetiştirilmeleri için hizmetçi eğitim programlarına katılacak öğretmenleri belirlemekle yükümlüdür	20 Yıl ve Altı	54	4,02	,94	1,959	0,053	-
	21 Yıl ve Üz.	54	3,61	1,20			
3. Denetim sırasında öğretmenin pedagojik yeterliliği değerlendirilmelidir	20 Yıl ve Altı	54	4,26	,87	0,856	0,394	-
	21 Yıl ve Üz.	54	4,11	,92			
4. Denetim yapılırken; öğretmenin sınıf içerisinde demokratik eğitim ortamı yaratabilmesine dikkat etmek gereklidir	20 Yıl ve Altı	54	4,61	,53	1,303	0,195	-
	21 Yıl ve Üz.	54	4,48	,50			
5. Denetim yapılırken; öğretmenin ders esnasında öğrencileri motive edebilmesi gözönüne alınmalıdır	20 Yıl ve Altı	54	4,50	,50	0,382	0,703	-
	21 Yıl ve Üz.	54	4,46	,50			
6. Denetimde öğretmenin kullandığı öğretim metodunun uygulamadaki başarısı gözlenmelidir	20 Yıl ve Altı	54	4,33	,82	0,706	0,482	-
	21 Yıl ve Üz.	54	4,43	,50			
7. Denetim esnasında, öğretmenin derste uygun araç ve gereçleri kullanıp kullanmadığına bakılmalıdır	20 Yıl ve Altı	54	4,46	,50	0,178	0,859	-
	21 Yıl ve Üz.	54	4,48	,57			
8. Denetimde, ders sonunda öğrencilerin ders hakkında yaptığı değerlendirme de gözönüne alınmalıdır	20 Yıl ve Altı	54	3,81	1,08	1,925	0,057	-
	21 Yıl ve Üz.	54	4,17	,80			
9. Denetim esnasında müfettiş öğretime müdahale etmemelidir	20 Yıl ve Altı	54	4,41	,71	0,719	0,474	-
	21 Yıl ve Üz.	54	4,30	,88			
10. Denetim sonucunda, değerlendirme yapılırken, öğretmenin eksikliklerinden çok, olumlu ve geliştirilmesi gereken noktalar üzerinde durulmalıdır	20 Yıl ve Altı	54	4,52	,77	0,752	0,454	-
	21 Yıl ve Üz.	54	4,41	,77			
GENEL ORTALAMA	20 Yıl ve Altı	54	4,32	,43	0,473	0,637	-
	21 Yıl ve Üz.	54	4,28	,41			

(-) işareti farkın anlamsız olduğunu göstermektedir

Çizelge 4.7.3'te de görüldüğü gibi toplam hizmet süresi 20 yıl ve daha az olanlarla 21 yıl ve daha fazla olan yöneticilerin, Almanya eğitim denetimi sistemine ilişkin görüşleri arasında bazı farklılıklar bulunmaktadır. Bu farklılıkların anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonuçlarına göre hiçbir madde için toplam hizmet süresi açısından deneyimli okul yöneticileri ile daha az deneyimi az olan okul yöneticilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark tespit edilmemiştir.

Bu sonuca göre, toplam hizmet süresinin, yöneticilerin Almanya eğitim denetimi sistemine ilişkin görüşlerini farklılaştırmadığı ya da görüşleri üzerinde bir etkisi bulunmadığı söylenebilir.

Şekil 4.7.3. Toplam Hizmet Süresine Göre, İlköğretim ve Orta Öğretim Okulu Yöneticilerinin Alman Eğitim Denetim Sistemine İlişkin Görüşleri

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuç

Araştırmanın alt problemleri çerçevesinde elde edilen bulgulara göre aşağıda belirtilen sonuçlara ulaşılmıştır.

Aritmetik ortalamalar açısından İlköğretim ve orta öğretim okulu yöneticilerinin verdiği cevaplar genel olarak değerlendirildiğinde, Fransa eğitim denetimi sistemine ilişkin görüşlerin "katılıyorum" kategorisinde yer aldığı gözlenmektedir.

Fransa eğitim denetimi sistemi, Türkiye gibi merkeziyetçi bir yapıya sahiptir ve denetimi gerçekleştiren kurullar eğitimden sorumlu bakanlığa bağlıdır. Yapılan araştırmaya katılıp görüş bildiren yöneticiler de bu merkeziyetçi yapılanmayı onaylamaktadırlar. Ancak, Fransa'da denetim sonucunda eğitim politikasının verimi değerlendirilmekte; ülkemizde ise eğitim sisteminin verimine ilişkin genel bir değerlendirilme yapmaktan çok öğrencilerin milli eğitimin daha önceden belirlenmiş olan amaçlarına uygun olarak yetiştirilip yetiştirilmediği belirlenmeye çalışılmaktadır. Ayrıca, ülkemizde denetimi gerçekleştiren müfettişlerin sorumlu oldukları bölgenin öğretmen gereksinimini belirlemek veya ulusal/bölgesel düzeyde alınan kararların açıklanmasını sağlamak gibi sorumlulukları yoktur, ancak denetim sırasında müfettişler görevli personele eğitim sistemindeki yenilikleri iletirler.

Denetim sisteminin işleyişi açısından değerlendirecek olursak, ülkemizde denetim sırasında veliler veya okul dışından kişilerle görüşülmesi ya da bunlarla yapılan işbirliğinin kontrol edilmesi konuları göz ardı edilmekte, denetim sırasında okulun çevresi ile olan ilişkisinden çok bulunduğu çevre dikkate alınmaktadır. Fransa'da denetimi yapan müfettişler yalnızca uzmanlık alanları içerisinde bulunan belirli ders ve konuları

denetlerken, ülkemizde müfettiş sayısının yeterli olmayışı ve müfettişlerin sorumluluklarının fazla oluşundan dolayı bu durum istenildiği şekilde gerçekleşmeyebilmektedir.

İlköğretim ve orta öğretim okulu yöneticilerinin, görev yaptıkları kurumlara göre Fransa eğitim denetimi sistemine ilişkin görüşleri arasındaki farklılıkların anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonuçlarına göre, orta öğretim kurumlarında görev yapmakta olan yöneticilerin denetim sırasında okul dışından kişilerle de görüşme yapılması fikrine daha fazla önem verdikleri söylenebilir.

T-testi sonuçlarının genel ortalamasına göre bir değerlendirme yapıldığında ise, yöneticilerin ilköğretim kurumu ya da orta öğretim kurumu yöneticisi olmalarının, Fransa eğitim denetimi sistemine ilişkin değerlendirmelerinde farklılık oluşturmadığı belirtilebilir.

İlköğretim ve orta öğretim kurumlarındaki yöneticilerin çalıştıkları kurumlarda müdür veya müdür yardımcısı olarak görev yapmalarının Fransa eğitim denetimi sistemine ilişkin görüşlerinde herhangi bir farka neden olmadığı söylenebilir.

Yöneticilerin eğitim fakültesi ya da başka bir fakülteden mezun olmalarının Fransa eğitim denetimi sistemine ilişkin görüşlerinde herhangi bir farka neden olmadığı ifade edilebilir.

Yöneticilerin idarecilikteki hizmet sürelerinin Fransa eğitim denetimi sistemine ilişkin görüşlerinde herhangi bir farka neden olmadığı söylenebilir.

Yöneticilerin toplam hizmet sürelerine göre Fransa eğitim denetimi sistemine ilişkin görüşleri arasındaki bazı farklılıkların anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonuçları göz önüne alındığında, toplam hizmet süresi 21 yıl veya daha fazla olan yöneticilerin, denetimi yapan müfettişlerin görev yaptıkları bölgelerdeki öğretmen ihtiyacını tespit etmek sorumluluğunu alması gerektiği görüşüne daha fazla katıldıkları belirtilebilir.

T-testi sonuçlarının genel ortalamasına göre bir değerlendirme yapıldığında, yöneticilerin toplam hizmet sürelerinin Fransa eğitim denetimi sistemine ilişkin görüşlerinde herhangi bir farka neden olmadığı söylenebilir.

Yöneticilerin İngiltere eğitim denetimi sisteminin yapı ve işleyişiyle ilgili görüşlerin tamamı birlikte değerlendirildiğinde İngiltere eğitim denetimi sistemine ilişkin görüşlerin "katılıyorum" kategorisinde yer aldığı gözlenmektedir.

Ülkemizdeki sistemin aksine İngiltere'de denetim bağımsız kurullarca da gerçekleştirilebilmekte, denetim etkinliklerinin planlaması okul yöneticileri ile birlikte yapılabilmekte ve denetime eğitimle ilgili meslekleri yapmayan kişiler de katılabilmektedir. Araştırmaya katılıp veri toplama formunu yanıtlayan yöneticilerimiz denetimde bu tür bağımsız bir yapıya ve denetimin planlamasının okul yöneticileri ile birlikte yapılmasına karşı çıkmamalarına rağmen eğitimle ilgili olmayan kişilerin denetimde görev almalarına sıcak bakmamaktadırlar.

Ayrıca, ülkemizdeki denetim sisteminin özellikleri içerisinde bulunmayan, velilerle denetim öncesinde öğrencilerle ilgili olarak ön görüşmeler yapılması ve halkın denetim yoluyla eğitimin kalitesi hakkında bilgilendirilmesi fikirlerine katılmalarına rağmen, denetimin sonucunu bildiren denetim raporunun halkın bilgisine sunulmasını uygun görmemektedirler.

İlköğretim ve orta öğretim okulu yöneticilerinin, görev yaptıkları kurumlara göre İngiltere eğitim denetimi sistemine ilişkin görüşleri arasındaki farklılıkların anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonuçlarına göre orta öğretim kurumlarında görev yapmakta olan yöneticilerin denetimin bağımsız kurullarca da gerçekleştirilebilmesi ve denetimin raporlarının kamuya açık olması fikirlerine ilköğretim okullarının yöneticilerine göre daha sıcak baktıkları ifade edilebilir.

T-testi sonuçlarının genel ortalamasına göre genel bir değerlendirme yapıldığında ise, ilköğretim veya orta öğretim kurumlarında görev yapmalarının yöneticilerin İngiliz eğitim denetimi sistemine ilişkin görüşlerini etkilemediği söylenebilir.

İlköğretim ve orta öğretim kurumlarında görev yapan müdür ve müdür yardımcılarının, çalıştıkları kurumlarda müdür veya müdür yardımcısı olarak görev yapmalarının İngiltere eğitim denetimi sistemine ilişkin görüşlerinde anlamlı farklılıklar oluşturup oluşturmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonuçlarına göre, eğitim kurumlarında müdür olarak görev yapmakta

olan yöneticilerin denetim raporlarında öğrencilerin sosyal gelişimlerine de yer verilmesi ve denetim raporlarının halka açık olması fikirlerini müdür yardımcısına göre daha fazla benimsemiş oldukları ifade edilebilir.

Diğer maddelerde ve İngiltere eğitim denetimi sisteminin genel ortalamasında müdür veya müdür yardımcısı olarak görev yapmakta olan yöneticilerin görüşleri arasında anlamlı bir farkın olmadığı gözlenmektedir.

T-testi sonuçlarının genel ortalamasına göre bir değerlendirme yapıldığında, ilköğretim ve orta öğretim kurumlarında görev yapan yöneticilerin müdür veya müdür yardımcısı olarak görev yapmalarının İngiltere eğitim denetimi sistemine ilişkin görüşlerinde herhangi bir farka neden olmadığı söylenebilir.

Eğitim fakültesi ile diğer okullardan mezun olan müdür ve müdür yardımcılarının, İngiltere eğitim denetimi sistemine ilişkin görüşleri arasındaki farklılıkların anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonuçlarına göre, eğitim fakültesinden mezun olmuş olan yöneticilerin diğer fakültelerden mezun olmuş olan yöneticilere oranla denetim raporlarında öğrencilerin sosyal gelişimine de yer verilmesi, denetim esnasında öğrencilerin etik gelişimlerinin de incelenmesi, denetimin öğrencilerin akademik gelişimlerini sağlamaya yönelik olması ve denetim raporunun halka ulaşılabilir hale getirilmesi gibi ifadeleri daha fazla benimsedikleri ifade edilebilir.

T-testi sonuçlarının genel ortalamasına göre bir değerlendirme yapıldığında da yöneticilerin eğitim fakültesi ya da başka bir fakülteden mezun olmalarının İngiltere eğitim denetimi sistemine ilişkin görüşleri üzerinde etkili olduğu söylenebilir.

Yöneticilerin idarecilikteki hizmet sürelerine göre İngiltere eğitim denetimi sistemine ilişkin görüşleri arasındaki farklılıkların anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonuçlarına göre idarecilikteki hizmet süreleri 10 yıl ve daha aşağı olan yöneticilerin denetime yerel toplumdaki eğitimle ilgili olmayan meslekleri yapan kişilerin de katılabilmesi fikrine katılmamalarına rağmen, idarecilikteki hizmet süreleri 11 yıl ve daha fazla hizmete sahip olan yöneticilere oranla bu konuda daha ilımlı oldukları söylenebilir.

Diğer maddelerde ve İngiltere eğitim denetimi sisteminin genel ortalamasında yöneticilerin görüşleri arasında anlamlı bir farkın olmadığı görülmektedir. Bu sonuca göre, yöneticilerin idarecilikteki hizmet sürelerinin İngiltere eğitim denetimi sistemine ilişkin görüşlerinde herhangi bir farka neden olmadığı söylenebilir.

Yöneticilerin toplam hizmet sürelerine göre İngiltere eğitim denetimi sistemine ilişkin görüşleri arasındaki farklılıkların anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonuçlarına göre, toplam hizmet süreleri 20 yıl ve daha az hizmete sahip olan yöneticilerin denetimin bağımsız kurullarca da gerçekleştirilebilmesi, denetime yerel toplumdan eğitimle alakalı olmayan meslekleri yapan kişilerin de katılabilmesi ve denetim raporlarının halka açık olması fikirlerini toplam hizmet süreleri 21 yıl ve daha fazla olan yöneticilere oranla daha fazla benimsedikleri görülmektedir.

Diğer maddelerde ve İngiltere eğitim denetimi sisteminin genel ortalamasında yöneticilerin görüşleri arasında anlamlı bir farkın olmadığı görülmektedir. Bu sonuca göre, yöneticilerin toplam hizmet sürelerinin İngiltere eğitim denetimi sistemine ilişkin görüşlerinde herhangi bir farka neden olmadığı söylenebilir.

Almanya eğitim denetim sisteminin yapısı ve işleyişiyle ilgili görüşlerin tamamı birlikte değerlendirildiğinde Almanya eğitim denetim sistemine ilişkin görüşlerin ortalamasının "kesinlikle katılıyorum" kategorisinde yer aldığı gözlenmektedir.

Yöneticilerin verdikleri cevaplara bakıldığında denetimi gerçekleştiren müfettişlerin hizmetiçi eğitim kurslarına katılacak öğretmenleri belirlemekle yükümlü olması gerektiği fikrine katıldıkları göze çarpmaktadır. Ülkemizde de müfettişlerin gerektiğinde denetim sırasında belirlenen noksanlıklarla ilgili olarak görevlilerin işbaşında yetiştirilmelerine katkıda bulunmaları gerekmektedir.

Denetim sisteminin işleyişi açısından bir kıyaslama yapacak olursak, ülkemizde denetim esnasında öğretmenin pedagojik yerliliği; öğretmenin sınıfta demokratik bir ortam yarabilmesi; öğretmenin dersin başlangıcında yeterli motivasyonu sağlayabilmesi; öğretmenin metot bilgisi; uygun araç gereçleri kullanıp kullanmadığı; dersin sonunda öğrencilerin dersle ilgili

yaptığı değerlendirmeler ve müfettişin denetim esnasında derse müdahale etmemesi gibi konulara pek dikkat edilmemektedir (Bilir, 1991, s. 124).

İlk ve orta öğretim okulu yöneticilerinin, görev yaptıkları kurumlara göre Almanya eğitim denetimi sistemine ilişkin görüşleri arasındaki farklılıkların anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonuçlarına göre, Almanya eğitim denetimi sistemine yönelik 10 maddenin hiç birisinde yöneticilerin görüşleri arasında anlamlı bir farkın olmadığı görülmektedir.

İlk ve orta öğretim kurumlarında görev yapan müdür ve müdür yardımcılarının, çalıştıkları kurumlarda müdür veya müdür yardımcısı olarak görev yapmalarının Almanya eğitim denetimi sistemine ilişkin görüşlerinde anlamlı farklılıklar oluşturup oluşturmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonuçlarına göre okul müdürlerinin, denetimi yapan kişilerin bölgelerindeki öğretmenlerin sisteme uyumu için gerekli çalışmaları yapmakla sorumlu olmaları, denetmenlerin hizmetiçi eğitime katılması gereken öğretmenleri belirlemesi ve denetim sırasında öğretmenin derste uyguladığı metotların başarısının gözlenmesi gerektiği ifadelerine müdür yardımcılara oranla daha fazla katıldıkları belirtilebilir.

T-testi sonuçlarının genel ortalamasına göre bir değerlendirme yapıldığında, ilköğretim ve orta öğretim kurumlarında görev yapan yöneticilerin müdür veya müdür yardımcısı olarak görev yapmalarının Almanya eğitim denetimi sistemine ilişkin görüşlerini etkilediği söylenebilir.

Eğitim fakültesinden mezun olan yöneticilerle, diğer okullardan mezun olan yöneticilerin Almanya eğitim denetimi sistemine ilişkin görüşleri arasındaki farklılıkların anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonuçlarına göre, eğitimden fakültesi mezunu olan yöneticilerin, denetim sırasında sınıfta demokratik eğitim ortamı yaratılmasına dikkat edilmesi, denetim sırasında derse müdahale edilmemesi ve denetim sonrası yapılan değerlendirmede öğretmenin eksikliklerinden çok geliştirmesi gereken noktalar üzerinde durulmasının gerektiği ifadelerini diğer fakültelerden mezun olmuş olan yöneticilere oranla daha fazla benimsedikleri söylenebilir.

T-testi sonuçlarının genel ortalamasına göre bir değerlendirme yapıldığında ise, yöneticilerin eğitim fakültesi ya da başka bir fakülteden mezun olmalarının Almanya eğitim denetimi sistemine ilişkin görüşlerinde herhangi bir farklılığa neden olmadığı söylenebilir.

Yöneticilerin idarecilikteki hizmet sürelerine göre Almanya eğitim denetimi sistemine ilişkin görüşleri arasındaki farklılıkların anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonuçlarına göre, idarecilikteki hizmet süreleri 10 yıl ve daha az olan yöneticilerin, denetim sırasında, öğretmenin pedagojik yeterliliğinin değerlendirilmesinin gerektiği ifadesine idarecilikteki hizmet süreleri 10 yıl veya daha fazla olan yöneticilere oranla daha fazla bir oranda katıldıkları görülmektedir,

Diğer maddelerde ve Almanya eğitim denetimi sisteminin genel ortalamasında yöneticilerin görüşleri arasında anlamlı bir farkın olmadığı görülmektedir. Bu sonuca göre, yöneticilerin idarecilikteki hizmet sürelerinin Almanya eğitim denetimi sistemine ilişkin görüşlerinde herhangi bir farka neden olmadığı söylenebilir.

Yöneticilerin toplam hizmet sürelerine göre Almanya eğitim denetimi sistemine ilişkin görüşleri arasındaki farklılıkların anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonuçlarına göre hiçbir maddede toplam hizmet süresi açısından deneyimlilerle daha az deneyimliler arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Bu sonuca göre, yöneticilerin toplam hizmet sürelerinin Almanya eğitim denetimi sistemine ilişkin görüşlerinde herhangi bir farka neden olmadığı söylenebilir.

Öneriler

- Denetim sırasında okulda görevli personel ve yöneticilerle görüşülmesinin yanı sıra öğrencilerin akademik, sosyal, kültürel ve ahlaki gelişimlerini kontrol etmek amacıyla öğrenci velileri ile de görüşülebilir.
- Denetim sırasında okulun çevresi ile olan ilişkileri de denetim elemanlarınca değerlendirmede dikkate alınabilir.
- Denetim yapılırken;
 - Genel olarak sistemin işleyişi,
 - Eğitim politikasının başarısı,

-Okullarda sağlanan eğitimin kalitesi ve verimliliği, gibi konular da gözlemlenebilir. Sistemin işleyişi sırasında karşılaşılan aksaklıklar konusunda gerekli bilgiler elde edilmeye çalışılabilir.

- Müfettişlerin yalnızca uzmanlık alanları içerisine giren ders ve konuların denetimini yapmalarının sağlanmasına çalışılmalıdır. Bunun için uzmanlık alanları itibariyle yeterli sayıda müfettiş yetiştirilmesi ve istihdamı sağlanabilir.
- Okullarda yapılan denetimlerin sonuçları hakkında öğrenci velilerine de bilgi verilebilir ve toplum eğitimin kalitesi hakkında bilgilendirilebilir.
- Bu çalışmanın daha geniş bir alanda, ülkemizdeki diğer illeri ve özel öğretim kurumlarını da kapsayacak bir biçimde yapılması sağlanabilir.
- Eğitim denetimi konusunda ülkemizde karşılaşılan problemlerin giderilebilmesi ve gelişmiş ülkelerdeki eğitim standartlarına ulaşılabilmesi için gelişmiş ülkelerin eğitim denetimi sistemleri incelenebilir. Üyelik sürecinde Avrupa Birliği'ne üye ülkelerin eğitim denetim sistemlerinin yapı ve işleyişindeki ortak noktalar belirlenebilir. Ülkemizle Avrupa Birliği'ne üye ülkeler arasında bu açıdan gerekli uyumun sağlanabilmesi için daha detaylı çalışmalar yapılması teşvik edilebilir.

KAYNAKÇA

- Altıntaş, Rasim. **Liselerde Kurum Teftişi**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi, 1980.
- Aslan, Selma. **Avrupa Birliği Bilgi Toplumu Projeleri (INET-TR VI, 9-11 Kasım 2000, İstanbul'da Sunulan Bildiri Metni)**.
- Aydın, Mustafa. **Eğitimde Denetimsel Davranış**. Ankara: Y.Y., 1984.
_____, **Çağdaş Eğitim Denetimi**. Ankara: İM Eğitim Araştırma Yayın Danışmanlık A.Ş., 1986.
_____, **Çağdaş Eğitim Denetimi**. Ankara: Pegem Yayınları, 1993.
- Aytaç, Kemal. **Federal Almanya Cumhuriyetinde Okul Sistemi**. Ankara: Engin Yayınevi, 1999.
- Balcı, Ali. **Bilimsel Raporların Hazırlanması Klavuzu**. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi, 1993.
- Başar, Hüseyin. **Eğitim Müfettişlerinin Seçimi ve Yetiştirilmesi**. Ankara: A.Ü.S.B.E. Yayınlanmamış Doktora Tezi, 1985.
- Başaran, Alim; Karabıyık, İbrahim; Bozkurt, Emine. **Türk Milli Eğitim Teftiş Örgütünün Avrupa Birliğine Uyum Açısından Değerlendirilmesi**. Eğitimde Yansımalar 6: 2000 Yılında Türk Milli Eğitim Örgütü ve Yönetimi Ulusal Sempozyumu. Ankara: 11-13 Ocak 2001.
- Başaran, İbrahim Ethem. **Eğitim Yönetimi**. Ankara: Sevinç Matbaası, 1988.
_____, **Türkiye Eğitim Sistemi**. Ankara: Yargıcı Matbaası, 1994.
- Bilir, Mehmet. **Türk Eğitim Sisteminde Teftiş Alt Sisteminin Yapı ve İşleyişi**. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara: A.Ü.S.B.E., 1991.
- Bozkurt, Emine. **Eğitimde Değerlendirmenin Gerekliliği**. Eğitim Yönetimi Dergisi. Ankara: Pegem Yayınevi, 1995.
- Braaksma, J. **The Inspectorate and The quality of Curriculum: Developments in The Eastern Europe**. Eric Database, 1994.
- Bursalıoğlu, Ziya. **Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış**. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, 1979.

- Cramer, J. Francis. (Çeviren: Ferhan Oğuzkan). **Çağdaş Eğitim**. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, 1974.
- Çelik, Vehbi. Küreselleşme Sürecinde Avrupa'da Eğitim Yönetimi. Eğitim Yönetimi Dergisi. Ankara: Pegem Yayınevi, 1995.
- Demirtaş, Abdurrahman. **İngiliz Eğitim Sistemi**. Çağdaş Eğitim Dergisi: s. 74, Ankara: Üner Yayınları, 1991.
- Dinçer, Ayhan. **Türk Milli Eğitim Sisteminde Denetim ve Değerlendirme**. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 1986.
- Dunford, John E. **The Modern Inspectorate: A Study of Her Majesty's Inspectorate of Schools in England and Wales, 1944-1991**. United Kingdom: University of Durham Unpublished Phd. Thesis, 1992.
- Earley, Peter. **School Improvement after Inspection: School and LEA Responses**. London: Chapman Publishing, 1998.
- Erdoğan, İrfan. **Çağdaş Eğitim Sistemleri**. İstanbul: Sistem Yayıncılık, 1997.
- Eurydice Network Seminar. **School Heads in the European Union**. Eric Database, 1996.
- Gümüş, Ali ve Karabıyık, İbrahim. Milli Eğitim Teftiş Sistemi Yeniden Düzenlenmelidir. Çağdaş Eğitim Dergisi. Ankara: Üner Yayınları, 1995.
- Halls, W. D. **Times Educational Supplement**. London: Times Supplements Ltd., 1988.
- Kaptan, Saim. **Bilimsel Araştırma ve İstatistik Teknikleri**. Ankara: Tekışık Web Ofset Tesisleri, 1998.
- Kapusuzoğlu, Şaduman. **Son On Yılda İlköğretim Müfettişlerinin Rolünde ve Teftiş Uygulamalarında Değişmeler**. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi, 1988.
- Karagözoğlu, Galip. **Türk Eğitim Düzeninde Bakanlık Müfettişlerinin Rolü**. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı PAK Dairesi, 1972.
- _____, **İlköğretimde Teftiş Uygulamaları**. Ankara: Yayınlanmamış Doçentlik Tezi. 1977.

- Karakaya, Necmettin. **İlköğretimde Teftiş ve Güçlükler**. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 1988.
- Karanlıkagezer, Nusret. **Teftiş Rehberi**. Ankara: Ünlü Matbaası, 1977.
- Kaya, Yahya Kemal. **Eğitim Yönetimi ve Türkiye’de Eğitim Yöneticisinin Yetiştirilmesi**. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal ve İdari Bilimler Fakültesi Eğitim Bölümü Yayınlanmamış Doktora Tezi, 1976.
- Köklü, Muharrem. **Etkili Denetim**. Eğitim Yönetimi Dergisi Yıl 2 Sayı 2. Ankara: Pegem Yayınevi, 1996.
- Kurian, George. **World Education Encyclopedia**. New York: Facts on File Publications, 1988.
- Maingay, Susan. **Longman Active Study Dictionary of English**. Essex: Longman Group UK Limited, 1991.
- Male, George A. **World Education Encyclopedia**. New York. : Facts on File.Publications, 1988.
- Milli Eğitim Bakanlığı. **2001 Yılında Milli Eğitim**. Ankara: Milli Eğitim Basımevi, 2000.
- Milli Eğitim Bakanlığı Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü Komisyonu. **Avrupa Birliği Üye Ülkelerinin Eğitim Sistemleri**. Ankara: Milli Eğitim Basımevi, 1996.
- Milli Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisi. Ocak 2000. Sayı: 2508
- Nauman&Kohler. **The International Encyclopedia of Education**. Oxford: Pergamon Press, 1994.
- Nicolas, Barnard. **Times Educational Supplement**. London: Times Supplements Ltd., 1988.
- Oğuzkan, Ferhan. **Eğitim Terimleri Sözlüğü**. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 1981.

- Oktay, Fatoş. **Denetim Alt Sistemleri Üzerine Karşılaştırmalı Bir Araştırma: Türk, Fransız ve İngiliz Denetim Alt Sistemleri**. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 1998.
- Ouston, Janet and Others. **School Improvement Through School Inspection**. San Fransisco: Paper Presented at the Annula Meeting of the American Educational Research Association, 1995.
- Öncül, Remzi. **Eğitim ve Eğitim Bilimleri Sözlüğü**. İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, 2000.
- Öz, M. Feyzi. **Türk Milli Eğitim Sisteminde İlköğretim Müfettişlerinin Rolü**. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Yayınlanmamış Doktora Tezi, 1977.
- Özdemir, Asım. **Orta Öğretim Kurumlarında Denetim**. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi, 1990.
- Sexton, Stuart. **Radical Educational Reform**. Journal of Education: Eric Database, 1994.
- Smith, George. **Research and Inspection: HMI and OFSTED, 1981-1996 -a Commentary-**. Oxford: Oxford Review of Education. Vol. 26. Issue 3, 2000.
- Sönmezoğlu, Faruk **Uluslararası İlişkiler Sözlüğü**. İstanbul: Der Yayınları, 1996.
- St. John-Brooks, Caroline. **Schools Under Scrutiny**. Washington, D.C.: OECD Publications and Information Center, 1995.
- Statham, June & Mackinnon Donald. **The Education Fact File**. London: Hodder and Stoughton, 1991.
- Su, Kamil. **Türk Eğitim Sisteminde Teftişin Yeri ve Önemi**, İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, 1974.
- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı Avrupa Birliği Masası. **Avrupa Birliği Ülkeleri Eğitim Denetimi**. Ankara: Milli Eğitim Basımevi, 1996.
- Taymaz, Haydar. **Teftiş: Kavramlar, İlkeler, Yöntemler**. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Yayınları, 1982.

_____, **Teftiş Süreci**. Eğitim Bilimleri Fakóltesi Dergisi C. 27, Sayı 2.
Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınları, 1994.

- Türkoğlu, Adil. **Karşılaştırmalı Eğitim**. Ankara: Baki Kitabevi, 1999.
- Warren, Helen. **Oxford Türkiye Sözlüğü**. Oxford: Oxford University Press, 1999.
- Winch, Christopher. **Quality and Education**. Oxford: Blackwell publishers, 1996.
- Yalçınkaya, Mustafa. **Orta Öğretimde Ders Denetimi**. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınlanmamış Doktora Tezi, 1992.

KANUN TÜZÜK VE YÖNETMELİKLER

- Türkiye Cumhuriyeti Anayasası
- 222 Sayılı Kanun
- 1739 Sayılı Kanun
- 3797 Sayılı Kanun
- 4306 Sayılı Kanun
- MEB Teftiş Kurulu Yönetmeliği
- MEB Teftiş Kurulu Tüzüğü
- MEB İlköğretim Müfettişleri Başkanlıkları Yönetmeliği
- MEB İlköğretim müfettişleri Başkanlıkları Rehberlik ve Teftiş Yönergesi

WEB SAYFALARI

- www.education.gouv.fr
- www.eurydice.org
- www.ofsted.gov.uk
- www.askeric.org
- www.ogretmenlersitesi.com

EKLER

K	<u>Sayfa</u>
Veri Toplama Aracı	119
Anket Maddeleri ve Faktör Yükleri	122
Anket Uygulama İzin Dilekçesi	124
Kırıkkale Valiliğinden Alınan Anket Uygulama İzni	125

EK 1

Sayın Yönetici,

Bu Anket, Türkiye'deki ilk ve ortaöğretim kurumlarının yöneticilerinin (Kırıkkale ili örneği) Avrupa Birliği ülkeleri eğitim denetimi sistemlerinin yapı ve işleyişine dair değerlendirmelerini öğrenmek amacıyla hazırlanmıştır.

Anket 4 bölümden oluşmaktadır. 1. bölümde, kişisel bilgiler, 2. 3. ve 4. bölümlerde; sırasıyla, Fransa, İngiltere ve Almanya'nın denetim sistemlerinin yapı ve işleyiş boyutu ile ilgili ifadeler yer almaktadır.

Anket sorularına vereceğiniz cevaplar araştırmanın dışında herhangi bir amaçla kullanılmayacaktır. Bu nedenle anketin hiçbir yerinde isminizi veya okulunuzu belirtmenize gerek yoktur.

Araştırmanın amacına ulaşması vereceğiniz cevapların samimiyetine bağlıdır. Anketin doldurulmasında gerekli özene göstereceğinize inanıyor, ilgi ve katkılarınız için şimdiden teşekkür ediyorum.

Hilmi Süngü
Kırıkkale Lisesi İngilizce Öğretmeni

Kişisel Bilgiler

1. Hangi kurumda görev yapıyorsunuz?

- a. () İlköğretimde b. () Ortaöğretimde

2. Kurumdaki göreviniz?

- a. () Müdür b. () Müdür Yrd.

3. En son bitirdiğiniz öğretim kurumu?

- a. () Öğretmen okulu b. () Ön Lisans c. () Eğitim Enstitüsü
d. () Yüksek Öğretmen Okulu e. () Eğitim Fakültesi f. () Diğer (lütfen belirtiniz)

4. Lisansüstü eğitim yaptınız mı?

- a. () Hayır b. () Evet

5. ve 6. soruları yukarıdaki soruya evet cevabını veren kişiler cevaplandırıcaklardır.

5. Aldığınız lisansüstü eğitimin düzeyi nedir?

- a. () Yüksek lisans b. () Doktora c. () Başka (lütfen belirtiniz)

6. Eğer lisansüstü eğitim yaptıysanız hangi alanda olduğunu belirtiniz:

- a. () Eğitim yönetimi ve planlaması b. () Kamu yönetimi
c. () Eğitim yönetimi ve denetimi d. () Eğitimde program geliştirme
e. () Diğer (lütfen belirtiniz)

7. İdarecilikteki hizmet süreniz?

- a. () 2 yıl ve daha az b. () 3-5 yıl
c. () 6-8 yıl d. () 9-11 yıl
e. () 12 yıl veya daha fazla

8. Toplam hizmet süreniz?

- a. () 5 yıl veya daha az b. () 6-10 yıl
c. () 11-15 yıl d. () 16-20 yıl
e. () 21-25 yıl f. () 26 yıl veya daha fazla

ACIKLAMA: Aşağıda bulunan 2., 3. ve 4. bölümlerde sırasıyla Fransız, İngiliz ve Alman eğitim denetim sistemlerinin yapı ve işleyiş boyutu ile alakalı cümleler yer almaktadır. İfadeleri okuduktan sonra, her bir ifadenin karşısında bulunan kutucuklardan sizin değerlendirmenize uygun olduğunu düşündüğünüzün içine(X) işareti koyarak görüşleri belirtiniz.

Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
-------------	------------------------	-------------	------------------------	-------------	------------------------

2. BÖLÜM

1. Denetimi gerçekleştiren kurul eğitim konusunda en yetkili görevliye doğrudan bağlı olmalıdır.
2. Denetim sırasında dışarıdan katılımcılar (veli, seçilmiş görevliler) ile de görüşme yapılmalıdır.
3. Denetimi yapan müfettişler, sadece uzmanlık alanları içinde olan belirli ders veya konuları denetlemelidirler.
4. Denetim raporları eğitim programının oluşturulmasına katkıda bulunmalıdır.
5. Öğretmen, denetim hakkında önceden bilgilendirilmelidir.
6. Denetim sırasında öğretmenin diğer personelle olan ilişkisi de değerlendirilmelidir.
7. Denetim okulun çevre ile olan ilişkisini de dikkate almalıdır.
8. Denetim esnasında velilerle yapılan işbirliği de kontrol edilmelidir.
9. Denetimi yapan kişiler aynı zamanda sorumlu oldukları bölgenin öğretmen gereksiniminin belirlenmesinden de sorumlu olmalıdırlar.
10. Müfettiş, ulusal veya bölgesel düzeyde alınan kararların açıklanmasını sağlamakla görevli olmalıdır.
11. Müfettişler denetim sonucunda eğitim politikasının verimini değerlendirmelidir.

3. BÖLÜM

1. Eğitim kurumlarının denetimi bağımsız kurullarca (özel denetim kurullarınca) da gerçekleştirilebilmelidir.
2. Denetime, yerel toplumdaki eğitimle alakalı olmayan meslekleri yapan kişiler de katılabilmelidir.
3. Denetim raporlarında öğrencilerin sosyal gelişimine de yer verilmelidir.
4. Denetim esnasında öğrencilerin etik gelişimleri incelenmelidir.
5. Denetim sırasında öğrencilerin kültürel gelişimleri izlenmelidir.
6. Denetim öğrencilere okul çalışmalarında akademik açıdan destek sağlamaya yönelik olmalıdır.
7. Halk, denetim yoluyla, eğitim standartları konusunda bilgilendirilmelidir.
8. Teftiş öncesinde velilerle çocukların başarı durumu konusunda bir ön görüşme yapılmalıdır.
9. Teftiş öncesinde velilerle çocukların gelişimi konusunda bir ön görüşme yapılmalıdır.
10. Denetim sırasında okulun toplum ile olan bağlarının öğrencinin kişisel gelişimine olan katkısı değerlendirilmelidir.

Kesitlikte Kaldırılmıyor	Kesitlikte Kaldırılıyor	Elirim Yok	Kesitlikte Kaldırılmıyor	Kesitlikte Kaldırılmıyor	Kesitlikte Kaldırılıyor
-----------------------------	----------------------------	------------	-----------------------------	-----------------------------	----------------------------

11. Denetim raporu halka ulaşılabilir kılınmalıdır.

--	--	--	--	--	--

12. Denetim etkinliklerinin planlaması okul yöneticileri ile birlikte yapılmalıdır.

--	--	--	--	--	--

4. BÖLÜM

1. Denetimi gerçekleştiren görevli bölgesindeki öğretmenlerin sisteme uyumu için gerekli çalışmaları yapmalıdır.

--	--	--	--	--	--

2. Denetimi gerçekleştiren görevli gerekli gördüğünde yetiştirilmeleri için hizmet içi eğitim programlarına katılacak öğretmenleri belirlemekle yükümlüdür.

--	--	--	--	--	--

3. Denetim sırasında öğretmenin pedagojik yeterliliği değerlendirilmelidir.

--	--	--	--	--	--

4. Denetim yapılırken öğretmenin sınıf içerisinde demokratik eğitim ortam yaratabilmesine dikkat etmek gereklidir.

--	--	--	--	--	--

5. Denetim yapılırken; öğretmenin, ders esnasında öğrencileri motive edebilmesi gözönüne alınmalıdır.

--	--	--	--	--	--

6. Denetimde, öğretmenin kullandığı öğretim metodunu uygulamadaki başarısı gözlenmelidir.

--	--	--	--	--	--

7. Denetim esnasında, öğretmenin derste uygun araç ve gereçleri kullanıp kullanmadığına bakılmalıdır.

--	--	--	--	--	--

8. Denetimde, ders sonunda öğrencilerin ders hakkında yaptığı değerlendirme de gözönüne alınmalıdır.

--	--	--	--	--	--

9. Denetim esnasında müfettiş öğretime müdahale etmemelidir.

--	--	--	--	--	--

10. Denetim sonucunda, değerlendirme yapılırken öğretmenin eksikliklerinden çok olumlu ve geliştirilmesi gereken noktalar üzerinde durulmalıdır.

--	--	--	--	--	--

Konuyla ilgili daha başka görüşleriniz varsa bunları lütfen aşağıda bulunan boş bırakılmış kısımda belirtiniz.

.....

.....

.....

.....

.....

EK 2

Anket Maddeleri ve Faktör Yükleri

Ögeler	Madde No	Maddede Yer Alan İfadeler	F.Yükü
1. Öge Fransız Eğitim- Denetim Sistemi	1	Denetimi gerçekleştirilen kurum, eğitim konusunda en yetkili görevliye doğrudan bağlı olmalıdır	,391
	2	Denetim sırasında dışarıdan katılımcılar (veli, seçilmiş görevliler) ile de görüşme yapılmalıdır	,515
	3	Denetimi yapan müfettişler, sadece uzmanlık alanları içinde olan belirli ders veya konuları, denetlemelidirler	,517
	4	Denetim raporları eğitim programının oluşturulmasına katkıda bulunmalıdır	,518
	5	Öğretmen denetim hakkında önceden bilgilendirilmelidir	,287
	6	Denetim sırasında öğretmenin, diğer personelle olan ilişkisi de değerlendirilmelidir	,674
	7	Denetim, okulun çevre ile olan ilişkisini de dikkate almalıdır	,766
	8	Denetim esnasında velilerle yapılan işbirliği de kontrol edilmelidir	,595
	9	Denetimi yapan kişiler aynı zamanda sorumlu oldukları bölgenin, öğretmen gereksiniminin belirlenmesinden de sorumlu olmalıdırlar	,399
	10	Müfettiş, ulusal veya bölgesel düzeyde alınan kararların açıklanmasını sağlamakla görevli olmalıdır	,358
	11	Müfettişler denetim sonucunda, eğitim politikasının verimini değerlendirmelidir	,310
Toplam Varyansı Açıklama Oranı			35,57
2. Öge İngiliz Eğitim- Denetim Sistemi	1	Eğitim kurumlarının denetimi, bağımsız kurullarca da gerçekleştirilebilmelidir	,304
	2	Denetime, yerel toplumdan eğitimle alakalı olmayan meslekleri yapan kişilerde katılabilmelidir	,330
	3	Denetim raporlarında öğrencilerin sosyal gelişimine de yer verilmelidir	,402
	4	Denetim esnasında, öğrencilerin etik gelişimleri incelenmelidir	,740
	5	Denetim sırasında, öğrencilerin kültürel gelişimleri incelenmelidir	,685
	6	Denetim öğrencilere okul çalışmalarında akademik açıdan destek sağlamaya yönelik olmalıdır	,655
	7	Halk denetim yoluyla, eğitim standartları konusunda bilgilendirilmelidir	,660
	8	Teftiş öncesinde velilerle çocukların başarı durumu konusunda bir ön görüşme yapılmalıdır	,751
	9	Teftiş öncesinde velilerle çocukların gelişimi konusunda bir ön görüşme yapılmalıdır	,763
	10	Denetim sırasında, okulun toplum ile olan bağlarının öğrencinin kişisel gelişimine olan katkısı değerlendirilmelidir	,577
	11	Denetim raporu halka ulaşılabilir kılınmalıdır	,467
	12	Denetim etkinliklerinin planlaması, okul yöneticileri ile birlikte yapılmalıdır	,226
Toplam Varyansı Açıklama Oranı			43,27

Anket Maddeleri ve Faktör Yükleri (Devamı)

3. Öge Alman Eğitim- Denetim Sistemi	1	Denetimi gerçekleştiren görevli, bölgesindeki öğretmenlerin sisteme uyumu için gerekli çalışmaları yapmalıdır	,521
	2	Denetim gerçekleştiren görevli, gerekli gördüğünde yetiştirilmeleri için hizmetiçi eğitim programlarına katılacak öğretmenleri belirlemekle yükümlüdür	,442
	3	Denetim sırasında öğretmenin pedagojik yeterliliği değerlendirilmelidir	,534
	4	Denetim yapılırken; öğretmenin sınıf içerisinde demokratik eğitim ortamı yaratabilmesine dikkat etmek gereklidir	,500
	5	Denetim yapılırken; öğretmenin ders esnasında öğrencileri motive edebilmesi göz önüne alınmalıdır	,752
	6	Denetimde öğretmenin kullandığı öğretim metodunun uygulamadaki başarısı gözlenmelidir	,805
	7	Denetim esnasında, öğretmenin derste uygun araç ve gereçleri kullanıp kullanmadığına bakılmalıdır	,792
	8	Denetimde, ders sonunda öğrencilerin ders hakkında yaptığı değerlendirme de göz önüne alınmalıdır	,495
	9	Denetim esnasında müfettiş öğretime müdahale etmemelidir	,393
	10	Denetim sonucunda, değerlendirme yapılırken, öğretmenin eksikliklerinden çok olumlu ve geliştirilmesi gereken noktalar üzerinde durulmalıdır	,558
Toplam Varyansı Açıklama Oranı			45,53
Ölçeğin Toplam Varyansı Açıklama Oranı			48,23

EK 3

MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜNE KIRIKKALE

Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Denetimi Ana Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisiyim. “Türkiye’deki ilk ve ortaöğretim kurumlarının yöneticilerinin (Kırıkkale İli Örneği) Avrupa Birliği ülkeleri eğitim denetimi sistemlerinin yapı ve işleyişine dair değerlendirmeleri” konulu tez projemin esasını Kırıkkale ilindeki İlk ve ortaöğretim kurumlarındaki müdür ve müdür yardımcılara yapacağım anket uygulaması teşkil etmektedir. Bu çalışmalarını yapabilmem için gerekli iznin verilmesini saygılarımla arz ederim.

Adres :

Kırıkkale Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Eğitim Yönetimi ve Denetimi Ana Bilim Dalı
Yüksek Lisans Öğrencisi

.../08/2001

Hilmi Süngü

Ekler :

Anket (3 sayfa)

F. İlhan
T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

EK 4

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Milli Eğitim Müdürlüğü

SAYI B 08 4 MEM 4 71.00.02.000 /
KONU : Anket

24 09 2001

VALİLİK MAKAMINA
KIRIKKALE

İLGİ Hilmi SUNGU'ye ait 24 09 2001 tarihli dilekçe.

Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Denetimi Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi olduğunu belirten dilekçe sahibi Hilmi SUNGU, "Türkiye'deki ilk ve ortaöğretim kurumlarının yöneticilerinin (Kırıkkale İli Örneği) Avrupa Birliği Ülkeleri Eğitim Denetimi Sistemlerinin Yapı ve İşleyişine Dair Değerlendirmeleri" konulu tez programını ilimizdeki ilk ve ortaöğretim kurumlarındaki müdür ve müdür yardımcılara uygulamak amacıyla anket düzenlemek istediğini ilgi tarihli dilekçesi ile belirtmektedir.

Dilekçe sahibinin düzenlemek istediği anket Müdürlüğümüzce uygun mutalaa edilmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde tensiplerinize arz ve teklif ederim.

Veli KORKMAZ
Milli Eğitim Müdürü

OLUR
24/09/2001

Sebahattin KAPUCU
Vali a.
Vali Yardımcısı

Me : H SAYGILI 24/09/01
Şef : FİLHAN 24 /09/01
Şb Md : R EROĞLU /09/01 125